

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 5. JUNIJA 1975

ŠTEVILKA: 22. LETO: XVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstrednik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železrja, SZ — Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

NAGRAJEVANJE INVENTIVNE DEJAVNOSTI V ŽELEZARNI

Pri analizi vzrokov za slabo napredovanje inventivne dejavnosti v Železarni med drugim navajamo nezadovoljivo nagrajevanje inventivnega dela. Temeljni pokazatelj nivoja nagrajevanja naj bi bil povprečni odstotek odškodnin od prihrankov oziroma koristi. Le-ta se v zadnjih letih giblje med dvema in štirimi odstotki.

Znano je, da je lestvica za odmero odškodnin v odvisnosti od prihranka degresivna. Čim večji so prihranki,

manjši je odstotek odškodnin in obratno. V zadnjem času je bilo izvedenih več tehničnih izboljšav z

velikimi prihranki, zaradi tega je tudi povprečni odstotek odškodnin v odvisnosti od prihrankov vedno manjši. Ker od leta 1960 do leta 1969 ni podatkov o prihrankih, je parameter za ta čas nemogoče objektivno izračunati.

Da bi dobili sliko kakšen je v današnjem obdobju trend nagrajevanja za inventivno delo v Železarni, smo izdelali primerjavo povprečnih odškodnin na tehnično izboljšavo in povprečni mesečni osebni dohodek. Taka primerjava v absolutnem odnosu prikazuje povprečno odškodnino na tehnično izboljšavo v odnosu na povprečni mesečni osebni dohodek za vsako leto posebej.

Tabela nagrajevanja inventivne dejavnosti v Železarni Jesenice:

(Glej tabelo na 3. strani)

Iz tabele je razvidno, da so bile povprečne odškodnine na tehnično izboljšavo v obdobju pred letom 1970 največkrat pod nivojem povprečnega mesečnega osebnega do-

(Nadaljevanje na 3. strani)

AKTIVNI PROBLEMI POLOŽAJA ŽENSK

V prejšnji številki Železrja ste se v članku A. Tušarjeve: Kako se bomo vključili v mednarodno leto žensk, seznanili predvsem s programom mednarodnega leta žensk 1975, v tem članku pa preberite razmišljanje ob predavanju Olge Vrabčič o aktualnih problemih položaja žensk pri nas in smeri razvoja. Hkrati pa pozivam na razpravo o težah v tem članku.

Danes se ženske vse bolj uveljavljajo na različnih področjih in dokazujejo, da samo zaradi spola niso nič manj sposobne kot moški. Toda vedno ni bilo tako. Tisočletja je bila žena moževa privatna lastnina, tako kot zemlja, živina, plug... Tak položaj žensk je bil pogojen z razrednimi družbeno-ekonomskimi odnosi. V teh pogojih pa je bila poglavitna družbena vloga ženske materinstvo, zato položaj žensk ni bil konflikt. Žensko vprašanje se pojavi šele z ekspanzijo kapitalizma, ko tudi ženske postanejo udeležence v družbeno ekonomski reprodukciji. Zato je prišlo do razkola med vlogo žene v procesu biološke reprodukcije in procesu družbenoekonomske reprodukcije, torej med materinstvom in delom v družbeni proizvodnji. Ko se je torej začela vključevati v masovno proizvodnjo, se je pojavila kriza družine. Ekonomska neodvisnost žensk je postala osnova za njeno

osvoboditev, hkrati pa je bila preobremenjena z delom doma in v tovarni. Krizni položaj je feministično buržoazno gibanje reševalo in še rešuje na podoben način kot ljudistično delavsko gibanje v začetku 19. sto-

(Nadaljevanje na 3. str.)

PRED IV. KONGRESOM SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA JUGOSLAVIJE

V dneh 19. in 20. junija bo v Beogradu IV. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije. Gradivo, ki vsebuje poročilo o družbenopolitični aktivnosti zveznega odbora, predlog statuta in predlog akcijskega programa sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, so delegati že prejeli. Javno razpravo o teh dokumentih, ki bo trajala do 10. junija, bo organiziral republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva. Iz obsežnega poročila v nadaljevanju posredujemo poglavje, ki obravnava črno in barvno metalurgijo ter nekovinsko industrijo in kovinsko ter elektroindustrijo, medtem ko bomo ostale dokumente predstavili v prihodnji številki.

MATERIALNI POLOŽAJ ZARADI NEUSTREZNIH ODNOSOV V PRIMARNI DELITVI NEZADOVOLJIV

Pogoji dela v grupaciji, ki zajema proizvodnjo vseh vrst kovin in ne-

kovin, so težki, materialni položaj pa je v organizacijah združenega dela, zaradi neustreznih odnosov v primarni delitvi, nezadovoljiv. To je pogojevalo zaostajanje razvoja

(Nadaljevanje na 2. strani)

NOVE STANARINE IN SUBVENCije

Novo cene za stanarino, ki so začele veljati 1. maja, so bistveno poskočile, o tem danes ni nobenega dvoma več. Vsi pa so poudarjali, da te podražitve ne smejo prizadeti delavca, ki ima nizke osebne dohodke, oziroma ki ima večjo družino in en sam dohodek.

Zato smo vsi nosilci stanovanjske pravice dobili dne 5. maja letos ustrezna pojasnila za uveljavitev subvencije, oziroma delnega plačila stanarine iz družbenih sredstev. Razumljivo je, da mora nosilec stanovanjske pravice, ki to uveljavlja, izpolnjevati določene pogoje, da lahko uveljavlja zahtevek. Pozorno sem prebral obvestilo, v katerem so navedeni naslednji pogoji:

— da družina ne presega površinskih normativ;

— potrdilo o višini osebnega dohodka v gospodinjstvu;

— potrdilo o številu družinskih članov;

— da nihče od članov gospodinjstva ne poseduje nepremičnin, hiše, vikenda ali avtomobila.

Ker sem ugotovil, da izpolnjujem vse te pogoje, sem se na stanovanjskem podjetju pozanimal še za zadnji pogoj — točkovno vrednost stanovanja. V obvestilu namreč piše, da

(Nadaljevanje na 3. str.)

ZAKAJ NE KORISTIMO PREDLOGOV AVTORJEV TEHNIČNIH IZBOLJŠAV

S tem zapisom bi rad prikazal, kako koristimo že uveljavljene tehnične izboljšave. Pred leti sem s svojim predlogom uspel izboljšati stanje na žerjavni progi v hali takratnih pralnih peči. Na tem žerjavu so bile težave zaradi neelastičnosti proge za most žerjava, stalne obrabe tekalnih koles in tračnic, zaradi trenja žerjava ter zaradi pritožb žerjavovodij, da jih v križu boli. Lotil sem se tega problema ter ga tudi uspešno rešil. Po realizaciji predloga je žerjav začel mehko teči; odpadla je prevelika obraba, tako koles, kakor tračnic, počutje žerjavovodij je bilo veliko boljše. Toda na žalost razen na tem žerjavu, se ta izboljšava ni uvedla nikjer, raje plačujemo

popravila koles, prepogosto menjavo žerjavnih tračnic, da o počutju žerjavovodij sploh ne govorimo. Vsi vemo, da je v Železarni veliko število žerjavov, na katerih bi to izboljšavo lahko izvedli, načrti za izvedbo pa ležijo skupno s predlogom na referatu za racionalizacijo in novatorstvo.

Zelo pa me je začudilo še posebej to, da to izboljšavo niso uvedli pri popravilu proge vsipnih voz. Vsem tako vzdrževalcem, kakor tudi vodilnim v proizvodnji na plavžih je znano, da tečejo vsipni vozovi zelo trdo, da je obraba tračnic in koles precejšnja, tudi počutje vozačev ni najboljše, ker voz precej trese. Tretlji voz povzroča tudi verjetno

(Nadaljevanje na 2. str.)

V MAJU PODOBNI REZULTATI PREDHODNIM MESECEM

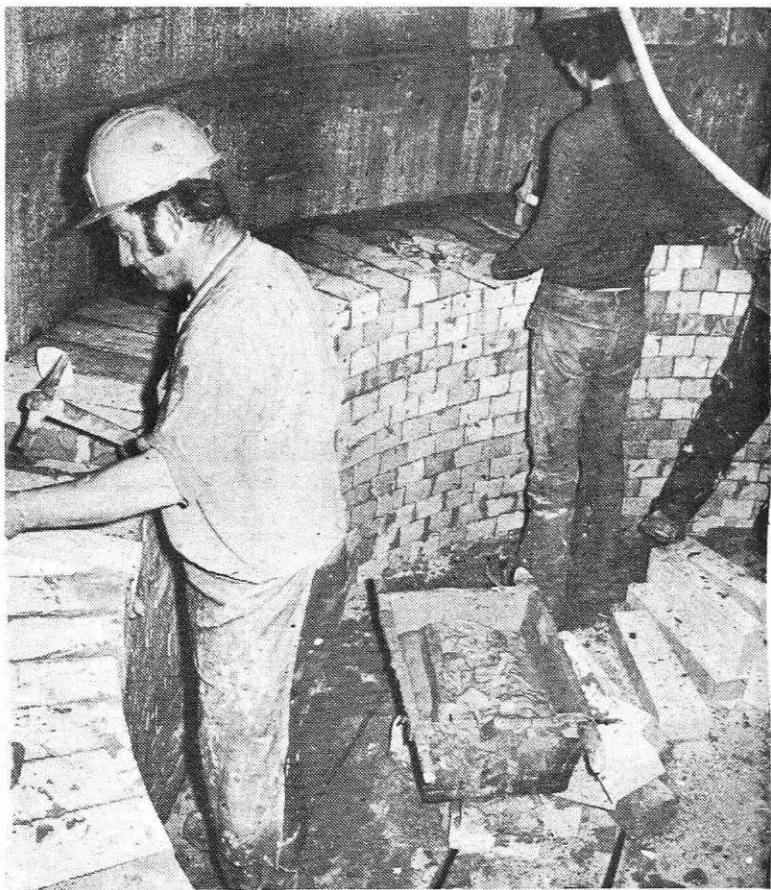
Po oceni izvrševanja družbenega plana v mesecu maju, ki smo jo dobili na sektorju za ekonomiko in organizacijo podjetja, smo v Železarni kot celoti, tudi v preteklem mesecu presegli plan za okroglo štiri odstotke. V TOZD Talilnice so družbeni plan dosegli, v TOZD Valjarne so ga presegli skoraj za osem odstotkov in v TOZD Hladna predelava za dobre štiri odstotke.

V posameznih obratih TOZD TALILNICE so v maju sodelavci v odnosu na družbeni plan dosegli naslednje rezultate: plavž 104 %, pri planirani manjši proizvodnji zaradi velikega popravila plavža I, martinarna slabih 97 %, elektro jeklarna dobrih 100 %, livarna 105 % in šamctarna 94 %. V martinarni so pod planom zaradi okvar na kisikovih kopjih, v šamotarni pa so imeli več okvar na strojih.

Sodelavci v TOZD VALJARNE pa so v posameznih obratih dosegli: valjarna bluming slabih 93 %, valjarna štekel je za odstotek presegla plan, valjarna žice ga je presegla za dobrih 14 %, valjarna profilov je dosegla okroglo 111 % plana, valjarna debele pločevine 2400 pa je družbeni plan presegla za dobrih 22 odstotkov.

V TOZD HLADNA PREDELAVA so po posameznih obratih sodelavci v maju takole uresničevali družbeni plan: hladna valjarna dobrih sto odstotkov, žičarna je plan presegla skoraj za štiri odstotke, profilarna je planske obveze presegla za dobrih 12 odstotkov, podbojarna je sicer letos dosegla najboljši rezultat, vendar pa je iz znanih razlogov še vedno za 30 odstotkov pod planom, jeklovlek je presegel plan za skoraj 15 odstotkov, elektroodni obrat skoraj za odstotek, žebljarna pa je zaradi pomanjkanja delavcev za dobrih deset odstotkov pod mesečnim družbenim planom.

Tako kot smo poudarili že v uvodu so to le prve ocene, medtem ko bomo natančne rezultate s komentarji direktorjev temeljnih organizacij združenega dela objavili v prihodnji številki čez teden dni.

Od 12. maja dalje teče veliko popravilo plavža I. Že v prvih osmih dneh so popravilo pridobili dva dni prednosti, ki so jih zaradi nekaterih težav v naslednjem tednu zaprtili, v zadnjem tednu pa imajo ponovno dva dni prednosti po mrežnem programu.

SAMOUPRAVNI AKTI O PRAVICAH IN IZVAJANJU ZDRAVSTVENEGA VARSTVA IN ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA V JAVNI RAZPRAVI

Tretjega junija so občinske in regionalne zdravstvene skupnosti ter zdravstvena skupnost Slovenije, dale občanom, zavarovancem, delegacijam, konferencam delegatov, SOZD, OZD, TOZD, KS, zdravstvenim organizacijam združenega dela, družbenopolitičnim skupnostim, družbenopolitičnim organizacijam v občini, regiji in republiki ter vsem drugim organizacijam in skupnostim v obravnavo osnutke naslednjih aktov skupnosti:

— samoupravni sporazum o vrstah in obsegu pravic iz neposrednega zdravstvenega varstva in o drugih pravicah zdravstvenega zavarovanja,

— samoupravni sporazum o enotnem najmanjšem obsegu denarnih nadomestil in povračil,

— samoupravni sporazum o opredelitvi osnov za nadomestilo osebnega dohodka in o načinu usklajevanja nadomestil osebnega dohodka z dejanskim gibanjem osebnih dohodkov v SR Sloveniji,

— samoupravni sporazum o prispevkih uporabnikov zdravstvenega varstva k stroškom za posamezne oblike zdravstvenega varstva in o oblikah zdravstvenega varstva, za katere zdravstvena skupnost krije stroške le deloma,

— statut občinske zdravstvene skupnosti,

— statut regionalne zdravstvene skupnosti in

— statut zdravstvene skupnosti Slovenije.

Občinska zdravstvena skupnost Jesenice je, 26. maja na podlagi 180. člena zakona o zdravstvenem varstvu sprejela sklep, da se prične javna razprava o teh samoupravnih aktih, v zvezi s pravicami in izvajanjem zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja. Delegati na tej skupščini so izrazili mnenje, da bodo verjetno ravno ti samoupravni akti doživeli največ pripomb in predlogov v bazi, to je od samih zavarovancev. Odločanje o nekaterih pomembnih vprašanjih bo prav v tem trenutku prišlo tudi v pristojnost občinske zdravstvene skupnosti. Delegati so bili enotnega mnenja, da je statut za zavarovance ustava — zato morajo biti z njim in

(Nadaljevanje na 6. str.)

TEDEN KOMUNISTA NA JESENICAH

V praznovanje petdesetletnice pisane partijske besede, se z aktivnim in bogatim programom, vključujejo tudi komunisti jeseniške občine. V TEDNU KOMUNISTA, ki bo v dneh od 23. do 27. junija, se bo izvršilo več aktivov komunistov in posvetov, sestankov ter drugih akcij.

Prvi dan, to je 23. junija bo tribuna komunistov na temo: Vzgoja in izobraževanje v naši občini. Naslednji dan bo posvet komunistov iz vseh delovnih organizacij sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne z delovnim naslovom Metalurgi po desetem kongresu ZKJ. V sredo, 25. junija bo regijska prireditelj Ustni časopis v Kranju, ki se je bodo udeležili tudi komunisti z jeseniške občine. Sledil bo, v četrtek, 26. junija, razširjen aktiv komunistov kulturnih delavcev, ki bo obravnaval vprašanje kulture v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Teden pa bodo sklenili v petek, 27. junija s svečano prireditvijo, podeljevanje legitimacij novosprejetim članom in zlatih značk komunistom s stažem nad 30 let. Na vseh prireditvah bodo sodelovali tudi člani občinskega in centralnega komiteja ZKS in ZKJ.

V tem času se bodo izvršili tudi sestanki osnovnih organizacij ZK po vprašanju pomena pisane partijske besede, ustrezne akcije pa bodo potekale tudi v vseh šolah.

Predsedstvo centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in izvršni komitej predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, sta na svoji deseti in 29. seji koncem maja obravnavala pereče idejnopolične probleme krepitve zakonitosti v poslovanju v gospodarstvu. Sklepi, ki sta jih sprejela, zavezujejo komuniste, organizacije in vodstva Zveze komunistov ter naročajo vsem organiziranim socialističnim silam, da svojo odločno, neposredno in nenehno dejavnost usmerijo v zatiranje pojavov in izkoreninjenje vzrokov, ki vodijo do kršitev zakonov, družbenih dogovorov, samoupravnih sporazumov in drugih aktov.

Na obeh sejah so sicer ugotovili, da se je po 21. seji predsedstva ZKJ, še posebno pa po pismu tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva CK ZKJ, aktivnost na vseh področjih okrepila, s tem pa tudi odgovornost za delo in poslovanje v organizacijah združenega dela in družbi nasploh. To in pa učinkovitejše delo samoupravnih organov in organov delavske kontrole, kakor tudi delo družbenih in državnih organov, je pripomoglo k bolj učinkovitemu odkrivanju in preganjanju družbeno negativnih pojavov. Hkrati pa so na obeh sejah ugotovili, da stanje in odnosi iz prejšnjega obdobja še niso popolnoma odpravljani, niti niso odstranjeni še vsi vzroki in pojavi, ki jih je realno možno preprečiti. To seveda nalaga komunistom, organizacijam in vodstvom Zveze komunistov, da se z vsemi odstopanji stalno spoprijemajo in jih odpravljajo in da v tem boju mobilizirajo vse organizirane socialistične sile — Socialistično zvezo, Zvezo sindikatov, Zvezo socialistične mladine, samoupravne organe in delegacije ter druge družbene dejavnike v organizacijah združenega dela.

»Organizacije in vodstva Zveze komunistov in komunisti v družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih in družbenopolitičnih skupnostih, morajo nenehno in odločno skrbeti za to, da bodo vse organizacije združenega dela in drugi subjekti gospodarjenja, državni, samoupravni in drugi organi snovali svoje delo in poslovanje dosledno na zakonskih in samoupravnih aktih in da bodo vsi tisti, ki kršijo zakonske predpise, družbene dogovore, samoupravne sporazume in druge norme politično, materialno, moralno in kazensko odgovarjali.«

Zelo jasno in nedvoumno opredeljen eden izmed sklepov CK ZKJ nam v jedrnatih besedah pove vse. Prav gotovo bo ta, kakor tudi ostali sklepi dobili podporo pri delavcih in vseh delovnih ljudeh in občanah. Nemalokrat lahko slišimo od preprostih in poštenih ljudi mnenje, ki se kako krepko podpira citirani sklep in ki se običajno glasi takole: »Neprimerno bolje živimo, toda če bi se resnično ravnali po dogovorjenih normah, zakonih in predpisih, bi bil naš oseben in družbeni standard lahko še znatno boljši.« Se enkrat moramo poudariti, da so se mnoge stvari v tem pogledu izboljšale, pri čemer imajo nemalo zaslug organizirane socialistične sile z Zvezo komunistov na čelu, intenzivnejše delo samoupravnih organov in organov delavske kontrole, kakor tudi ostali družbeni in drugi organi. Razen tega velja

DOSLEDNO PO ZAKONSKIH IN SAMOUPRAVNIH AKTIH

pripomniti tudi to, da večkrat slišimo tudi malce zlobne pripombe »češ, taka odstopanja in take nepravilnosti se lahko dogajajo samo pri nas«. Odveč bi bilo verjetno navajati primere iz zapadnega sveta, iz sveta, kjer vlada še izkoriščanje človeka po človeku in kjer kljub vsej pozitivni zakonodaji le-ta služi v bistvu manjšini za izvajanje pritiska nad večino. Še težje pa primerjati te razmere z našimi razmerami, kjer vsa zakonodaja krepi oblast delavskega razreda in kjer se organizirane socialistične sile borijo proti vsem odstopanjem.

Pri nas gre, kakor so tudi na obeh sejah ugotovili, za različne oblike kršenja zakonov in samoupravnih norm. Nekateri namreč mislijo, da kadar gre za koristi organizacij združenega dela, občine in podobno, da je takrat dovoljeno vse, čeprav ni v skladu z zakoni ali samoupravnimi dogovori. Drug razlog za gospodarske prestopke in nezakonita dejanja je v številnih pomanjkljivostih v delu upravnih organov od občin do zveze, v ne dovolj strokovno zasedenih organih kontrole. Seveda pa vmes nastopata tudi malomarnost in neodgovornost, pa včasih tudi namernost, ki je večkrat pogojena z drobnostno-lastniško miselnostjo ter skupniško-lastniškimi nazori.

Seveda je najmočnejše orodje proti vsem tem negativnim pojavom in odstopanjem v nenehnem razvijanju in krepitvi zavesti in odgovornosti za dosledno upoštevanje zakonov in drugih norm socialistične samoupravne družbe. Kajti med delavci in delovnimi ljudmi še vedno ni prave zavesti o tem, da samoupravni sporazumi in družbeni dogovori nadomeščajo pravne norme in da z njimi na samoupraven način resnično določajo svoje pravice in obveznosti.

Za zakonito poslovanje temeljnih in drugih organizacij združenega dela je prvi pogoj ta, da so delovni ljudje redno in objektivno obveščeni o poslovanju organizacije in da imajo sprotno in popolno nadzorstvo nad delom strokovnih služb. Posebno dolžnost in odgovornost pa imajo samoupravni organi, delegacije in delavska kontrole, kot tudi državni organi in kontrole, ki morajo obveščati pristojne organe o vseh primerih kršitev zakonskih predpisov in samoupravnih aktov. Še posebno pa je pri odpravljanju vzrokov kršitev zakonitosti v gospodarstvu pomembno dosledno uresničevanje ustavnih določil, utrjevanje položaja delovnega človeka in organizacij združenega dela, da postane ta resnični dejavnik, ki bo odločal o ustvarjanju dohodka in razpolaganju z njim. Kajti največja zloraba in kršenje v naši družbi je omejevanje in krčenje samoupravnih pravic delavcev, ki mu jih opredeljuje ustava. V ta okvir sodi tudi naloga pospešenega spreminjanja in dopolnjevanja samoupravne zakonodaje oziroma samoupravnih aktov s ciljem oblikovanja sistema združevanja dela in samoupravnih produkcijskih odnosov v celoti.

Posebno vlogo in naloge ima v tem boju proti nezakonitim pojavom samoupravna delavska kontrola kot temeljni samoupravni obrambni mehanizem sistema družbene samozaščite. Da pa bo to vlogo in naloge resnično lahko uresničevala, ji morata Zveza komunistov in Zveza sindikatov dati ustrezno podporo in pobude, kakor tudi strokovne službe in delegatska baza. Razen tega pa bo člane delavske kontrole potrebno ustrezno družbenopolitično usposobiti.

Razumljivo pa je, da vseh pojavov in oblik nezakonitosti v poslovanju in delovanju gospodarstva z delovanjem samo subjektivnih sil ne bo mogoče preprečevati, temveč bo istočasno treba krepiti in dopolnjevati tudi naš zakonodajni sistem, različne organe in kontrolne službe, sodišča združenega dela in sodstvo nasploh, različne intervencije in drugo. Sem sodi tudi dosledno uresničevanje dogovorjene kadrovske politike in odstranjevanje z vodilnih in drugih odgovornih delovnih mest v organizacijah združenega dela, bankah ter drugih organizacijah in institucijah vseh tistih, za katere se je ugotovilo, da so kršili zakone in druge norme v poslovanju in delu.

Zapis je le zelo bežen prelet preko sklepov obeh sej, ki pa komuniste v vseh sferah delovanja zelo konkretno obvezujejo, prav tako pa tudi organizacije in vodstva. Sklepi jih obvezujejo, »da določijo svoje neposredne naloge v boju proti pojavom kršitve zakonskih in drugih družbenih norm ter za krepitev zakonitosti v gospodarstvu v celoti ter začnejo konkretno akcijo za odločno in dosledno izpolnjevanje teh nalog v svojem okolju«.

Značaj sklepov in nalog, ki jih nalagata predsedstvo CK ZKJ in izvršni komitej predsedstva CK ZKS, je tak, da je v neposrednem interesu vseh delavcev in delovnih ljudi ter občanov nasploh in bodo komunisti in organizacije pri uresničevanju le-teh dobili široko podporo vseh organiziranih socialističnih sil.

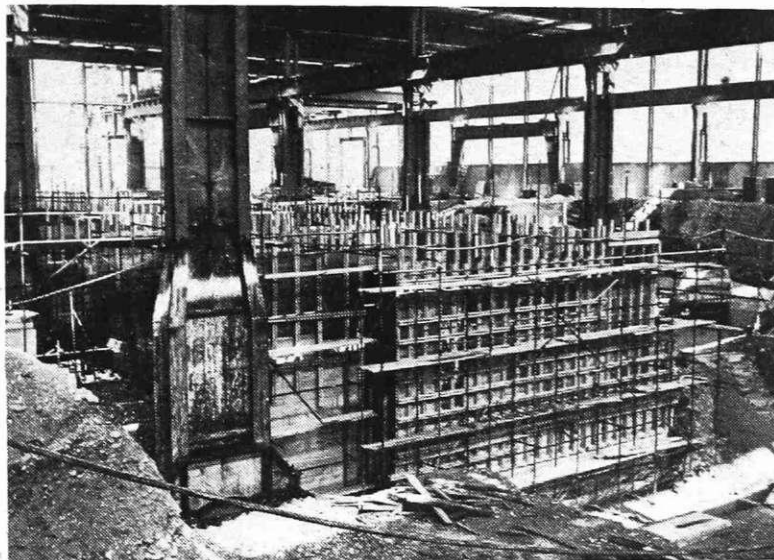
PRED IV. KONGRESOM SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

tega surovinskega kompleksa, zelo pomembnega za naše gospodarstvo. Razen tega pa se proizvodnja in predelava posameznih kovin povezuje, kar na določen način vpliva tudi na odnose med organizacijami združenega dela.

Zvezni odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije ter njegovi organi so o tem večkrat razpravljali in opozarjali na to, da se sprejmejo ustrezni ukrepi za izboljšanje pogojev dela in spodbujanje hitrejšega razvoja. Z namenom, da se vzpostavijo ustrezni odnosi med organizacijami združenega dela črne in barvne metalurgije ter nekovinskih industrije na eni strani ter oga-

samoupravnih odnosov, še posebno na področju samoupravnega povezovalja in združevanja dela v okviru panoge, kakor tudi z dopolnilnimi panogami v prometnih organizacijah. Konferenca je posebno opozorila na potrebo, da se vsestransko analizirajo vzroki neizvrševanja srednjeročnega razvojnega načrta te panoge. Razen tega pa, da se v organizacijah združenega dela morajo sprejeti konkretne akcije za odstranjevanje subjektivnih slabosti in da se z ekonomskimi ukrepi pospeši ta razvoj. Še posebno je poudarjena potreba po podpisu medrepubliškega dogovora o razvoju črne metalurgije, kar je predpogoj za sprejemanje realnega razvojnega načrta do leta 1980.

Dela na temeljih naprav nove hladne valjarne — 29. V.

nizacijami združenega dela, ki se ukvarjajo s predelavo kovin in nekovin na drugi strani, je bilo zahtevano, da se sprejme družbeni dogovor o cenah proizvodov ter gospodarskih vej. V letu 1973 je bilo sprejetih več dogovorov, vendar so cene nekovin in aluminija še naprej ostale izven tega dogovora. Zaradi tega je prihajalo do sporov med posameznimi organizacijami združenega dela, kakor je bil to primer s proizvajalci in potrošniki ognjeodpornega materiala. Pri reševanju spora se je moral angažirati tudi zvezni odbor.

Z ozirom na težke delovne pogoje v rudnikih, je zvezni odbor s svojimi organi aktivno deloval v smeri izboljševanja materialnega položaja tega dela delavskega razreda. Te akcije so sestavni del splošnih naporov, da se popravi materialni položaj rudarjev v Jugoslaviji.

Pri soočanju s problemi v teh industrijskih vejah, sta bili pomozna konferenca delavcev črne metalurgije Jugoslavije in pomozno posvetovanje o problemih razvoja nekovin Jugoslavije, ki sta bili ob koncu leta 1974.

Na konferenci črne in barvne metalurgije, so bile obravnavane osnovne skupne politike dolgoročnega razvoja SFRJ do leta 1985. Ob tej priliki je bilo poudarjeno, da je zaostajanje v razvoju posledica neizvrševanja osvojenih zasnov razvoja, neustreznosti sistemskih rešitev, s katerimi bi bilo potrebno vplivati na pospešeni razvoj te panoge, še posebno pa neustreznih rešitev na področju razširjene reprodukcije. Konferenca pa je zato pozitivno ocenila dosedanje napore in rezultate v procesu konstituiranja in urejanja odnosov v združenem delu na osnovi ustave. Obenem pa je za dolžila vse organizacije sindikata, da se prizadevajo za nadaljno krepitev

Na posvetovanju delavcev nekovinske industrije, je bil obravnavan položaj te industrijske panoge, v okviru razprave o osnovah skupne politike razvoja SFRJ do leta 1985. Ob tej priliki je bilo rečeno, da se mora razvoju industrije nekovin posvetiti večja pozornost, z ozirom na to, da se proizvodi te industrije koristijo skoraj v vseh panogah industrije in rudarstva Jugoslavije. Udeleženci posvetovanja so opozorili na potrebo združevanja sredstev za razvoj industrije nekovin. Glede na to, da so organizacije združenega dela nekovin locirane na nerazvitih področjih, so se na posvetovanju opredelili za usmeritev dela sredstev namenjenih za hitrejši razvoj nerazvitih področjih, v razvoj te dejavnosti. Ocene kažejo, da nas v prihodnjih letih čaka širjenje ekstraktivne industrije in da je neodložljiva modernizacija tehnološkega procesa izkoriščanja in predelave nekovin. Udeleženci posvetovanja so se zavzemali, da ta panoga dobi prioriteto v razvoju. Posebno je bila poudarjena potreba povečanja vlaganja v objekte družbenega standarda delavcev in s tem zagotoviti prepotrben strokovni kader, ki ga v tej proizvodnji primanjkuje.

Na posvetovanju so ugotovili, da se je večina delovnih organizacij pozitivno izjasnila o predloženem načrtu družbenega dogovora o ukrepih za zagotovitev razvoja nekovin v obdobju do leta 1980. Poudarjena je zahteva, da se pospeši podpisovanje tega dogovora in njegovo uresničevanje.

Ker sta bili panožna konferenca delavcev črne in barvne metalurgije ter posvetovanje o problemih razvoja nekovinske industrije šele ob koncu leta 1974, je realizacija zaključkov v teku.

ZAKAJ NE KORISTIMO PREDLOGOV AVTORJEV TEHNIČNIH IZBOLJŠAV

(Nadaljevanje s 1. strani)

nepotrebne poškodbe na tehničar. Sedaj je bila dana možnost, ker so pri popravilu zamenjali tudi ležišče tirov, da bi napravili progo tako kot je bilo to izvedeno na žerjavu v hali prazilnih peči. Morda bo kdo vprašal, zakaj te izboljšave nisem izvedel že takrat, ko sem bil še vodja vzdrževanja na plavzu? Take rekonstrukcije proge vsipnih voz namreč ni bilo mogoče izvesti, ker se je med remontom ene peči druga zakladala še vedno iz rudarne in je bila proga stalno v obratovanju. Za delno sanacijo proge vsipnih voz smo v letu 1963 ali 1964 zvarili celotno progo in smo tako ublažili tresljaje vsaj na stikih.

Menim, da bomo morali v bodoče bolj koristiti že izvedene tehnične izboljšave najprej doma, šele potem pa jih ponuditi drugim. Posebno pa to velja, če hočemo varčevanje izvajati povsod, ne samo kadar sprejemamo programe. Mislim, da pri uvedbi predlogov tehničnih izboljšav razmeroma veliko privarčujemo, zato to izkoristimo vsaj toliko časa, dokler so za tako oceno avtorji pripravljeni ponujati svoje znanje in izkušnje.

Pripis: Tisti člani, ki so bili na razstavi na Reki, vedo povedati, da je nekdo iz Hrvatske podobno izboljšavo v letu 1974 celo patentiral, seveda se ta nanaša na pritrditev tračnic za tramvaje.

Stane Torkar

ZNAČILNOST KOVINSKE IN ELEKTROINDUSTRIJE JE V RAZNOVRSTNOSTI PROIZVODNJE

V kovinski in elektroindustriji je kar 26 proizvodnih grupacij. Proizvodnja se pogosto medsebojno navezuje ali izpopolnjuje, zaradi česar so odnosi zelo usklajeni. V preteklem obdobju je bil razvoj finalne industrije stimuliran, medtem, ko je zaostajal razvoj surovinskih baze in spremljajoče industrije. Posamezne zmogljivosti so se razvijale mimo tržnih potreb in možnosti surovinske osnove in izvoza, zaradi tega tudi kapacitete niso bile dovolj korišćene. Samoupravno združevanje in povezovanje dela in sredstev se odvija prepočasno. V takih pogojih je bilo organizirano panožno posvetovanje delavcev kovinske in elektroindustrije ob koncu leta 1972, na katerem je bilo ocenjeno stanje in nakazana smer reševanja problemov v teh industrijskih vejah. Ob tej priliki je bilo predvsem opozorjeno na probleme, ki se morajo reševati v samih organizacijah združenega dela. Posebna pozornost je veljala ustavnim dopolnilom in kasneje ustavnemu organiziranju organizacij združenega dela v sistemu notranje delitve. Izhajalo se je iz stališča, da je to predpogoj za učinkovitost gospodarjenja in konkurenčno sposobnost, kar je posebnega pomena z ozirom na to, da se te proizvodne dejavnosti vedno bolj usmerjajo na izvoz.

Na pomožni konferenci delavcev kovinske in elektroindustrije, ki je bila organizirana skupaj s svetom za kovinsko in elektroindustrijo PKJ ob koncu leta 1973, so podrobno obravnavali položaj delavca v teh industrijskih vejah in probleme, ki onemogočajo, da bi se njihov položaj hitreje izboljševal. Tudi ob tej priliki je bilo poudarjeno, da se bo položaj delavca hitreje popravil edino z rešitvami sprejetimi na samoupravni osnovi. Ob tej priliki so opozorili na nekatere sistemske rešitve, ki morajo podpirati te procese. Na konferenci, je bilo posebno poudarjeno, da je nesmiselno najprej razvijati zmogljivosti kovinske in elektroindustrije, če se ne bo omogočil hitrejši razvoj energetike in bazičnih industrijskih panog, še predvsem proizvodnje jekla. Pripravljen gradivo za to konferenco, je bilo podprto tudi od zveznega izvršnega sveta.

Izhajajoč iz stališč prve panožne konference in glede na specifičnost problematike v posameznih grupah, so se zvezni odbor in njegovi organi usmerili na razreševanje problemov posameznih ožjih grupacij. Tako je bil posebej obravnavan problem proizvajalcev opreme. Da bi se zagotovili zanesljivi in stabilni viri financiranja plasmaja opreme na domačem trgu, je bilo zahtevano, da se pospeši proces formiranja fonda za kreditiranje plasmaja. Ta sklad je bil kasneje v nekaterih republikah ustanovljen.

Organi zveznega odbora so bili vključeni tudi v reševanje nesoglasij med livarnami in železarnami, ki so nastala zaradi pomanjkanja starega železa.

Z namenom, da se soočijo vprašanja samoupravne organiziranosti, je bil sklican sestanek proizvajalcev rudarskih in gradbenih strojev in opreme. Na tem sestanku je bil dosežen dogovor o konkretnih akcijah sindikata. Inicijativa za samoupravno urejanje ekonomskih odnosov znotraj grupacije je bila sprejeta od vseh organizacij združenega dela, tako, da se akcija izvaja.

Ta aktivnost je dala pomembne rezultate. V obravnavanih dejavnostih, poleg problemov, ki se še vedno pojavljajo, je prišlo do občutnih organizacijskih, samoupravnih in drugih sprememb, na osnovah novih ustavnih določil.

Železarski globus

FILIPINI

Filipinska vlada bo investirala 2,3 milijarde dolarjev za gradnjo štirih velikih integralnih železarn. Z gradnjo prve integralne železarne so že pričeli. Z redno proizvodnjo pa bo nova železarna pričela v začetku leta 1980.

GVAJANA

V Gvajani bodo pričeli z gradnjo nove železarne. Investicijski stroški bodo znašali 200 milij. dolarjev. Za proizvodnjo surovega jekla bodo uporabljali predvsem domače staro železo.

BELGIJA

Največji konvertor na svetu, ki obratuje z mešanico kisika in zemeljskega plina je letos pričel obratovati v belgijski železarni Sidmar Ghent. Ta konvertor je dobavila ameriška družba Chemstron Corporation iz Chicaga.

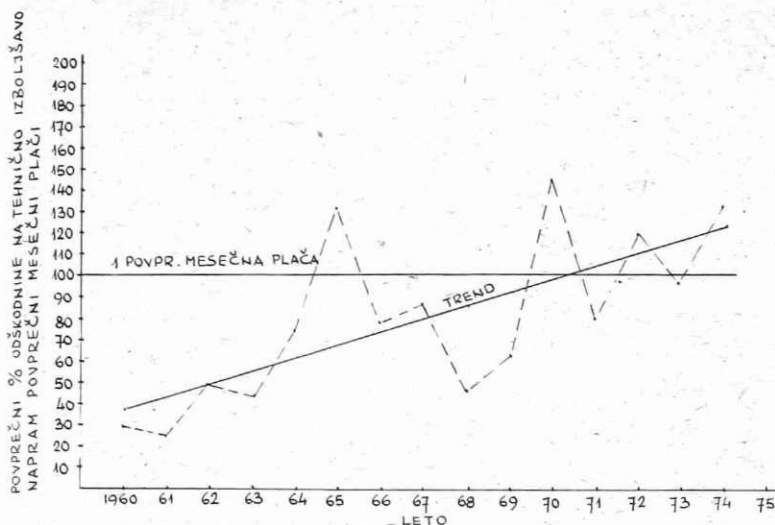
NAGRAJEVANJE INVENTIVNE DEJAVNOSTI V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

hodka. Ta pojav si lahko razlagamo s tem, da je bilo v tem obdobju uvedenih več drobnih tehničnih izboljšav z majhnimi prihranki, ali pa je bilo iz subjektivnih razlogov, vrednotenje tehničnih izboljšav v tem času prenizko.

šav z majhnimi prihranki, ali pa je bilo iz subjektivnih razlogov, vrednotenje tehničnih izboljšav v tem času prenizko.

Leto	Štev. teh. izb.	Odškodnine din	Prihranki	Povpr. % odškod. od prihranka	Povpr. % odškod. od din	Povpr. % OD	Povpr. % od povpr. OD
1960	62	5.351			86	291	29,6
1961	90	7.870			87	343	25,4
1962	57	9.871			173	357	48,4
1963	51	8.706			170	391	43,4
1964	47	17.443			371	507	73,2
1965	53	48.419			913	696	131,0
1966	79	53.296			675	864	78,2
1967	41	31.600			770	894	86,2
1968	42	19.090			454	998	45,5
1969	82	58.248	1.971.700	2,96	700	1.133	61,7
1970	45	85.991	2.149.700	4,00	1.915	1.320	145,0
1971	58	74.032	2.115.207	3,50	1.275	1.630	78,2
1972	48	113.823	3.787.876	3,05	2.375	2.022	117,5
1973	41	94.200	2.667.100	3,53	2.300	2.389	96,2
1974	42	163.324	8.319.133	1,97	3.880	2.959	131,0

Grafikon prikazuje gibanje povprečnih odškodnin na tehnično izboljšavo v odnosu na povprečni mesečni osebni dohodek. V tem odnosu so upoštevane vsa gibanja v tem obdobju, ker smatramo, da so se tudi osebni dohodki prilagajali stopnji inflacije.

Iz vsega tega je razvidno, da razvoj nagrajevanja inventivnega dela

v odnosu na povprečni osebni dohodek kaže tendenco porasta, kar dokazuje tudi linearni trend. Odstotek odškodnin v odvisnosti od prihrankov oziroma koristi pa se bo vedno gibal po zakonitostih veljavne regresivne lestvice in stopnje ustvaritvene sposobnosti v odvisnosti od vrednosti tehničnih izboljšav.

Tone Strajnar

ČESTITAMO

Ob koncu aprila in v začetku maja, so na različnih šolah diplomirali naslednji naši sodelavci:

Na prvi stopnji filozofske fakultete je diplomiral JANA JAMAR iz strokovne knjižnice.

Na delovodski šoli so diplomirali: IVAN GOVEDIČ, RADO LASNIK in JANEZ SONC iz OTK in ANTON MARČIČ iz strojnega vzdrževanja.

Sodelavki in vsem sodelavcem k opravljeni diplomski iskreno čestitamo in jim želimo veliko delovnih uspehov.

NOVE STANARINE IN SUBVENCije

(Nadaljevanje s 1. strani)

so do delne subvencije upravičeni le tisti nosilci stanovanjske pravice, katerih točkovna vrednost stanovanja ne presega 130 točk. Ker sem v letu 1972 dobil novo stanovanje v stolpnici, ocenjeno je s 152 točkami, do subvencije torej nisem upravičen, čeprav šteje družina pet članov in sem edini zaposleni član. Vem, da nisem osamljen primer, zato bi bilo prav, da bi pristojni organi v takih primerih razmislili še enkrat. Delavec, ki ob nenehni podražitvah ne bo zmožen plačati stanarine, se bo prisiljen preseliti v slabše stanovanje. Osebo sem že sedaj v zaostanku s plačilom stanarine (marec 1975), zato mi je stanovanjsko podjetje poslalo opomin pred tožbo.

Pred kratkim sem v Nedeljskem bral zanimiv primer o reševanju stanovanjskega problema na Švedskem. Tam namerno zvišajo stanarine v starih stavbah in tako nekako stanovalce »prisilijo«, da se preselijo v nova stanovanja, stare stavbe pa potem porušijo. Pri nas pa bomo s takšnimi ukrepi, kot je ta zadnji primer, dosegli ravno nasprotni učinek. Na ta način je nemogoče uveljaviti subvencijo in z zvišanjem stanarine tako pehamo našega delavca spet tja, od koder se je šele pred kratkim preselil: v skromno, majhno stanovanje, kjer si, posebno še po končani nočni dnini, ne bo mogel privoščiti niti poštenega počitka. To sem osebno doživljal polnih devet let.

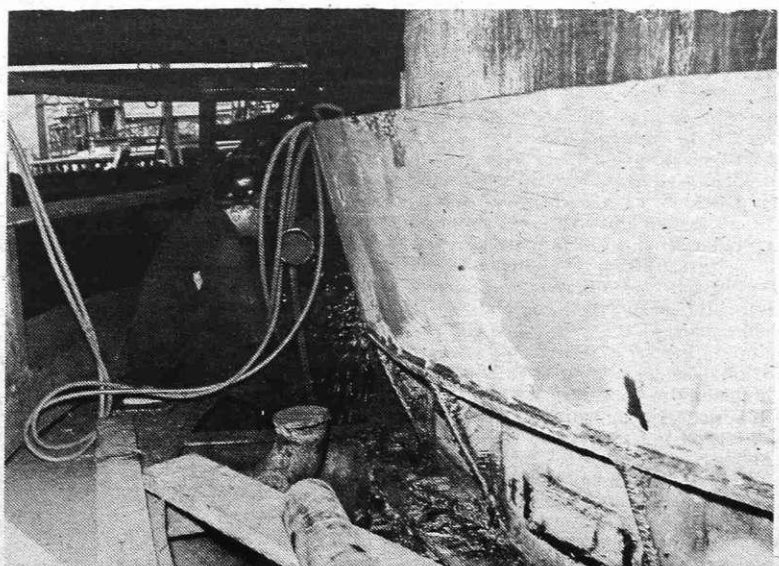
Ne vem, če so tisti, ki so določili maksimalno točkovno vrednost, mislili na to? Torej smo tega našega delavca z nizkim osebnim dohodkom (sem prišteval tudi sebe) s podražitvijo le prizadeli. Ali je sam kriv, ker mu je bilo dodeljeno novo stanovanje? Zdi se mi, da takšni in njim podobni ukrepi niso v skladu z našo socialistično etiko in ustavnimi določili. Prav bi bilo, da bi o tem razmišljali tudi tisti, ki so zadoščeni za družbeni standard našega delavca. Če že nimamo nobenih drugih dobrin, ne avta in vikenda, mu omogočimo vsaj to, da bo imel stanovanje, kakršnega si zasluži v naši socialistični družbi. Pomagajmo mu pri tem, ne pa, da ga z vsemi mogočimi in nemogočimi določili oviramo. Saj vendar tako radi pokažemo nove stolpnice in rečemo: »To so pa delavska stanovanja!«

Janko Fon

Železarski globus

PAKISTAN

Nova železarna Karachi bo pričela delno obratovati leta 1979, leta 1982 pa bo stekla celotna proizvodnja. Letna proizvodna zmogljivost nove železarne bo milijon ton surovega jekla. Pri gradnji pa s finančno in tehnično pomočjo sodeluje sovjetska zveza.

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 9. 6.	ZUPANČIČ MARTA	ULČAR MARJAN
TOREK — 10. 6.	PEZDIRNIK JOŽE	ROZMAN JANEZ
SREDA — 11. 6.	MLAKAR FLORIJAN	AŽMAN ZVONE
ČETRTEK — 12. 6.	TUMA SLAVKO	LOGAR IGOR
PETEK — 13. 6.	ARH JANEZ	KAVČIČ IVAN
SOBOTA — 14. 6.	BEGEŠ STANE	PRAPROTNIK NIKO
NEDELJA — 15. 6.	ISKRA BRANE	STARE BRANKO

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 9. do 14. junija bodo delale naslednje ambulante:

Dopoldan: I. in II. obratna ambulanta
Popoldan: III. in IV. obratna ambulanta
V soboto, 14. junija samo dopoldan III. in IV. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:

Dopoldan: II. zobna ambulanta
Popoldan: I. zobna ambulanta
V soboto, 14. junija samo dopoldan II. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

VSEM OBISKOVALCEM POČITNIŠKIH DOMOV V BIOGRADU IN CRIKVENICI

V letošnjem letu bodo na področju SR Hrvatske ostreje kontrolirali poslovanje počitniških domov glede na to ali so registrirani kot domovi odprtega ali zaprtega tipa.

Znano je, da sta bila oba naša počitniška doma registrirana kot domova odprtega tipa. Glede na zakonska določila, da tudi počitniški domovi odprtega tipa ne smejo imeti etažna ležišča kot je primer v Biogradu, je jasno, da smo se odločili za preregistracijo v dom zaprtega tipa, ker bi v nasprotnem primeru morali zmanjšati posteljne kapacitete za polovico. Ta preregistracija pa bo imela določene posledice. V počitniškem domu Biograd bodo usluge lahko koristili le delavci železarne Jesenice odnosno Slovenskih železarn in njihovi svojci, če bodo imeli ustrezne napotnice ali se na kakšen drug način (izkaznice za vstop v tovarno) izkazali, da so člani naše delovne organizacije. Razumeti moramo namreč, da je nemogoče, da bi osebe v počitniškem domu brez takih dokazil poznale delavce, v nasprotnem primeru pa bi ob eventualni kontroli bil kaznovan odgovorni delavec ali delovna organizacija.

Da bo interes za obisk zunanjih obiskovalcev v bifeju manjši, smo se odločili za nekoliko višje cene, vendar bodo delavci z napotnico ali drugimi dokazili lahko kupili bone, s katerimi bodo dobili ustrezno pijačo za približno 40 % ceneje. Bone se lahko kupijo ob odhodu iz Jesenic in DE družbene prehrane ali v počitniškem domu. Počitniški dom Crikvenica pa je v drugačnem položaju. Lokacija bifeja je namreč taka (plaža, cesta), da je praktično nemogoče poslovati kot počitniški dom zaprtega tipa, ker bi imela tržna inspekcija občine Crikvenica obilo dela, še več pa izrečenih kazni tako osebu kot tudi Železarni. Zato smo se odločili, da ostane dom registriran kot dom odprtega tipa. Vsaka bojazen, da bo potem ta naš dom navaden hotel za vse, je odveč, kajti tako posteljne kot kuhinjske kapacitete so zasedene od naših delavcev. Gre samo za usluge v bifeju, v katerem pa bomo s cenami skušali zmanjšati naval tujih gostov, delavci Železarne odnosno Slovenskih železarn pa bodo imeli možnost nakupa bonov, za katere bodo postreženi za 40 % ceneje tako kot v Biogradu. Tudi v tem primeru je možnost nakupa bonov na Jesenicah in v domu v Crikvenici.

Prosim, da z razumevanjem vzamete na znanje to pojasnilo. Vsem dopustnikom, ki bodo preživeli svoj oddih v teh domovih ali kje drugje, želimo prijetno bivanje, toplo morje in lepo vreme.

KADROVSKI SEKTOR
Oddelek za družbeni standard

VABILO NA JAVNO RAZPRAVO

Občinske zdravstvene skupnosti, regionalne zdravstvene skupnosti in zdravstvena skupnost Slovenije dajejo v javno razpravo predloge samoupravnih sporazumov in statutov s področja zdravstvenega varstva. Javna razprava bo trajala do 16. junija 1975. Gradivo za javno razpravo je bilo objavljeno, 3. junija 1975 v Delu (štev. 128, letnik XVII).

V železarni Jesenice bo javna razprava, na kateri bodo objavljene akte tolmačili Frece Jože, predsednik skupščine samoupravne interesne skupnosti za zdravstvo občine Jesenice, Pogačnik Zdravko, predsednik občinske konference samoupravne interesne skupnosti za invalidsko-pokojninsko zavarovanje ter Federl Bernarda, predsednik izvršnega odbora samoupravne interesne skupnosti za zdravstvo, potekala po TOZD in delovni skupnosti skupnih služb takole:

TOZD TALILNICE: sredo, 11. 6. 1975 ob 14.15 uri v sejni sobi talilnic,

TOZD VALJARNE: sredo, 11. 6. 1975 ob 14.15 uri v sejni sobi upravne stavbe na Javorniku, kamor naj pridrejo tudi delavci iz HOP, jeklovleka in podbojarne,

TOZD HLADNA PREDELAVA: četrtek, 12. 6. 1975 ob 14.15 uri v sejni sobi HVZ,

TOZD VET: četrtek, 12. 6. 1975 ob 14.15 uri v spodnjih prostorih Kazine, delovna skupnost skupnih služb: sredo, 11. 6. 1975 ob 14.15 uri v spodnjih prostorih Kazine.

V današnji številki Železarja preberite prispevek Jožeta Frece o temeljnih izhodiščih aktov zdravstvenega varstva, ki jih bomo obravnavali na javni razpravi. Ker omenjeni akti obravnavajo življenjsko pomembne zadeve s področja zdravstvenega varstva, pozivamo vse, da se udeležijo javne razprave ter dajo svoje predloge in pripombe.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

Če ne bo nepredvidenih težav, bo popravilo plavža končano 14. junija, to je dva dni pred programiranim rokom

Samoupravni organi v preteklem tednu

TOZD Valjarne

23. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik Roman Jakopič je 30. maja sklical 23. sejo odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Valjarne z naslednjim dnevnim redom: pregled dosežene proizvodnje, izplen, asortiment in stroški v aprilu, izpolnjevanje programa varčevanja v TOZD Valjarne v aprilu, operativni program za mesec junij in verifikacija soglasja o pristopu in podpisu pogodbe za ustanovitev konzorcija za izgradnjo Centra I na Jesenicah.

Direktor Avgust Karba je poročal o doseženi proizvodnji in izplenu za mesec april 1975 v obratih TOZD Valjarne. Skupna proizvodnja je bila dosežena s 105,6 %, blagovna pa s 115,3 % v odnosu na plan. Z izjemo valjarne žice, so vsi ostali obrati presegli za ta mesec planirano skupno in gotovo proizvodnjo. Valjarne bluming je delala dobro in je imela skupnih zastojev 23,2 odstotka obratovalega časa. Zelo visoki so bili zastoji zaradi čakanja na temperaturo vložka in sicer 7,9 %. Dosežena pa je bila doslej najnižja poraba mazuta na globinskih pečeh in sicer 21 kg/t.

Vzporedno pa je obratovala tudi valjarne štekel, skupaj z linijo rezanja in oddelkom adjustaže štekel na Javorniku zelo dobro. Valjarne žice planirane skupne proizvodnje ni dosegla zaradi zastojev oziroma okvare na ogrevni peči. Skupno je bilo 40,8 % zastojev na obratovalni čas, od tega 9,8 zaradi okvar na ogrevni peči.

V valjni 2400 je bil v aprilu redni letni remont. Zato je bila tudi planirana mesečna proizvodnja nižja, vendar z dobrim delom močno prekoračena.

Valjarne profilov je z dobrim delom precej presegla planirano skupno proizvodnjo.

V nadaljevanju je direktor Karba pojasnil, da se je izplen v valjni bluming v primerjavi z marcem precej poslabšal. Vzrok je v povečanju metalurških napak za 2,1 % nad planiranimi. Stanje v zvezi z metalurškimi napakami, za katere sta odgovorni obe jeklarni, se je letos znatno poslabšalo in posebej še v aprilu. Prav tako je še vedno precej visoka količina pločevine, ki je predana na zalogo v valjni 2400. Odbor je posredoval tudi podatke, da je imela TOZD Valjarne v aprilu veliko znižanje stroškov v predelavi in sicer 10.209.347,09 din, kot posledice dobre proizvodnje, korektur planskih cen in razbremenitev izmečka na RO.

O izpolnjevanju programa varčevanja v TOZD Valjarne v aprilu je direktor Karba povedal sledeče:

Valjarne bluming — obveza zastojev 22 %, dosežena 23,17 %. Poraba mazuta na globinskih pečeh — obveza 24 kg/t, doseženo 21 kg/t. Izplen je dosežen 4,2 % pod planom.

Izplen v valjni štekel je dosežen 0,2 % pod planom.

Valjarne žice — obveza zastojev 34,0 % doseženo 40,8 %. Izplen — obveza 90,3 %, doseženo 90,4 %. Žica na 5. navijalcu in preklasificirana — obveza 500 ton, doseženo 479 ton.

Valjarne 2400 — obveza zastojev — valjarski 4,5 %, doseženo 5,3 %, mehanska obveza 4,0 %, doseženo 5,7 %. Izplen obveza — 79,70 %, doseženo 80,35 %. Pločevina predana na zalogo obveza — 300 ton, doseženo 371 ton.

Vodja priprave dela Janez Rozman je obrazložil predlog operativnega programa za mesec junij 1975. Skupne proizvodnje je po družbenem planu predvidene 71.200 ton, programirane pa 70.370 ton. Blagov-

ne proizvodnje je po družbenem planu predvidene 21.190 ton, programirane pa 20.100 ton.

Po obravnavi dnevnega reda je odbor sprejel naslednje sklepe in ugotovitve:

1. Pri doseženih proizvodnih rezultatih v mesecu aprilu, se odraža dobro delo obratov. Z izjemo valjarne žice, so vsi ostali obrati presegli za ta mesec planirano skupno in gotovo proizvodnjo.

2. Rezultati programa varčevanja v TOZD Valjarne so v prvem mesecu dosti ugodni, slabši je le izplen v valjni bluming in še vedno je prevelika količina, ki je predana na zalogo v valjni 2400. Odbor naroča odgovornim delavcem da je treba vse napore usmeriti v znižanje količine pločevine, ki je predana na zalogo.

3. Potrdi se operativni program za mesec junij 1975.

4. Sprejme se soglasje o pristopu in podpisu pogodbe za ustanovitev konzorcija za izgradnjo Centra I na Jesenicah.

5. V zvezi s problemom discipline v obratih, predvsem v zvezi s prihodom in odhodom delavcev na in z delovnega mesta, je odbor mnenja, da je to treba zaostriti in zato zadolžiti vodstvene delavce.

3. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

Predsednik Ivan Zvan je 22. maja sklical 3. redno sejo odbora samoupravne delavske kontrole TOZD Valjarne. Za dnevni red je predlagal pregled sprejetih sklepov DS TOZD Valjarne ter odborov in komisij ter pregled poročila o službenih potovalnih v obdobju januar-maj 1975. Dogovorili so se tudi o nadaljnjem delu. Vprašanja v zvezi s problemi v obratih bodo pripravili do prihodnje seje člani odbora.

Vojko Mikolič je postavil vprašanje v zvezi z montiranjem X-ray naprave v valjni štekel. Pojasnjeval je, da se mu bile težave, ki so v zvezi s pričetkom obratovanja te naprave nastale. AGC naprava za avtomatsko merjenje debeline TVT zaenkrat še ni usposobljena za obratovanje, ker je nastala okvara in je potrebno dobiti rezervne dele od dobavitelja naprave iz Velike Britanije. Tov. Mikolič je omenjal tudi težave, ki so nastale na 16-tonskem magnetnem žerjavu, kjer je v okvari klimatska naprava. Z ozirom na vroče mesece in predvideno obratovanje potisne peči, je treba klimatsko napravo čimprej usposobiti. Problem bo posredovan obratovodju valjarne bluming.

Zdravko Čufar iz valjarne žice je postavil vprašanje v zvezi s kategorizacijo delovnega mesta navijalec žice. Menijo, da je kategorijo za to delovno mesto treba povisati, zaradi pričetka obratovanja novih MH škarij, ker je sedaj njihova odgovornost in obremenitev večja. Prav tako je mnenja, da bi morali podaljšati tir, po katerem menjajo voz za odpadke pri MH škarijah, kjer je menjava otežkočena. Vprašanje bo posredovano obratovodju valjarne žice.

Odbor samoupravne delavske kontrole je sprejel naslednje sklepe in ugotovitve:

1. Pri pregledu realizacije sklepov 2. seje je ugotovljeno, da so razen sklepa št. 4, ki je še v teku, vsi izvršeni.

2. Pri pregledu izpolnjevanja sklepov DS in samoupravnih organov TOZD Valjarne so ugotovili, da so le-ti realizirani, oziroma da so nekateri zaradi dolgoročnega reševanja še v teku.

3. Na poročilo o službenih potovalnih v obratih TOZD Valjarne ni pripomb.

4. Seje odbora bodo še v mesecih juliju, septembru in novembru. V primeru pa, če bi se pojavil problem, ki bi ga bilo treba rešiti prej, bo sklicanje seje takoj. Vprašanja v zvezi s problemi v obratih bodo do prihodnje seje pripravili člani odbora samoupravne delavske kontrole.

Predsednik delavskega sveta Železarne Franc Arh je sklical 6. sejo delavskega sveta Železarne, 20. junija 1950 ob 15.30. uri v dvorani metalurške industrijske šole. To je bila zadnja seja prvega obdobja delavskega sveta Železarne, na naslednji seji, ki je bila avgusta pa so že izvolili upravni odbor, kot svoj izvršilni upravni organ in je s tem nastalo novo obdobje dela delavskega sveta, ne samo po obliki temveč tudi po vsebini. Na tej zadnji seji so obravnavali: pregled sklepov prejšnje seje, poročilo o porabi materiala v letih od 1947 od 1950, izpolnitev polletnega programa in sprejeti sklepe.

O izvajanju sklepov prejšnje seje delavskega sveta Železarne je poročal glavni direktor. Povedal je, da so sklepi večinoma izvršeni, le nekateri so še v izvajanju, kot so sklepi glede izboljšanja prehrane, gradnje stanovanj in podobno. Za reševanje perečega stanovanjskega problema je imenovana posebna komisija z nalogo, da pridobi stanovanjske prostore z utesnevanjem bolj udobnih in večjih stanovanj. Glede pomanjkanja delavcev je gospodarski svet Slovenije obljubil za Železarno 200 delavcev, vendar so ugotovili, da se bodo morali za reševanje tega problema osloniti na lastne sile in da še naprej iskati notranje rezerve. Zaradi tega tudi nadurno delo niso mogli odpraviti, so ga pa precej zmanjšali. Glavni direktor je tudi poročal, da se je znatno izboljšalo stanje lastne ekonomije in da že prihajajo prve pošiljke obljubljenih 120 prašičev. Zapora na maloprodaji je nekoliko popustila in zaslužni delavci lahko dobijo gradbeni material za gradnjo lastnih hiš prek sindikalnih odborov, stanje maloprodaje pa še ne dopušča, da bi jo tudi uradno odprli, ker še vedno obstaja nevarnost prekopčevanja.

Sej planskega oddelka je poročal o porabi materiala in naglasil, da se z materialom včasih ravna negospodarno, da delavci niso dobro poučeni o vrednosti materiala in s tem, kakšna škoda nastaja, če se material nepravilno uporablja. Nadalje je povedal, da ves material ni zajet v knjigah in tako nastajajo nesoglasja med materialnim knjigovodstvom in proizvodnjo. Poudaril je, da je dovoljeno držati na zalogi material v vrednosti največ 211 milijonov dinarjev, na zalogi pa so imeli 11.000 ton materiala. Poročal je tudi o porabi zaščitnih sredstev in povedal, da je poraba večja od normativov.

O izpolnjevanju programa v 1. polletju 1950 je poročal glavni inženir po posameznih obratih v vrednostnih in količinskih kazalcih. Predvideval je, da bo Železarna program izpolnila 97 %, pri tem pa bodo plavž, elektropec, livarna, težka proga, lahke proge in tanka pločevina program presegle. Največ težav je bilo v valjni 2400, ki so jo zgradili leto prej in bo program izpolnila le okrog 30 %. Posebej je poudaril pomen te nove valjarne in nakazal naloge v zvezi z reorganizacijo dela in odstranjevanjem šibkih točk v obratu, ki zavirajo normalno proizvodnjo in obratovanje.

Tudi v razpravi so se največ zadržali pri problemih valjarne 2400 in pri proizvodnji sploh ter poudarili, da je v slovenski kovinski industriji veliko pomanjkanje tračnega železa, saj ga potrebujejo 4.800 ton, od Železarne pa ga dobijo le 1.400 ton. Za vse ostalo so vezani na uvoz in morajo za to odšteti 60 milijonov deviz. Govorili so tudi o odgovornosti delavskega sveta pri celotnem delu in življenju v Železarni, zlasti večja bo morala postati materialna odgovornost in odgovornost za red in disciplino v tovarni. Pogovorili so se tudi o dopustih in menili, da bo moral delavski svet prevzeti odločilno vlogo pri določanju dopustov. Največ dopusta naj pripade delavcem, ki se pri delu najbolj zalagajo ne pa obratno, kar je velikokrat vzrok za opravičene kritike in nezadovoljstva.

Na podlagi poročil in predlogov ter razprave so nato sprejeli sledeče sklepe:

1. Inventuro porabe vseh osnovnih materialov v Železarni je treba v bodoče izvajati četrtletno.

2. Primerjati je treba podatke o porabi med nabavo, materialnim knjigovodstvom in obratom.

3. Nadzirati je treba vložek in nadzor še poostriti.

4. Uvesti je treba koordinacijo glede porabe materiala med knjigovodstvom in obrati.

5. Pridrževati se je treba normativov in predpisov glede porabe in vložka.

6. Brigadirji morajo seznaniti delavce o materialu in varčevanju z njim.

7. Priprava dela oziroma uprava podjetja mora rešiti vprašanje širokega in ozkega tračnega železa za potrebe kovinske industrije Slovenije.

8. Valjni 2400 je treba posvetiti vso skrb in pozornost, celotni kolektiv tovarne mora usmeriti svoje napore, da se poveča proizvodnja tega obrata, uprava podjetja pa mora delavskemu svetu Železarne mesečno poročati o stanju obrata.

9. Komercialni sektor mora urediti skladiščno in evidenčno službo.

10. Dosledno je treba pristopiti k pravilnemu reševanju polurnega oziroma urnega dela, zlasti v valjarnah.

M. Polak

PREGLED SESTANKOV SDS

V TOZD TALILNICE

je imela sestanek samoupravna delovna skupina Kamnolom, ki je obravnavala predlog podaljšanja mandata sedanjim samoupravnim organom. Delovna skupina bi morala to obravnavati v okviru zbora delavcev v mesecu aprilu.

V TOZD VALJARNE

je imela sestanek pet samoupravnih delovnih skupin. V obratu adjustaže bluming sta imeli sestanek samoupravni delovni skupini adjustaže bluming 3 in 4, ki sta obravnavali delovne naloge za mesec maj, pregled dela v mesecu aprilu, varnost pri delu, delovno in tehnološko disciplino in pregled gibanja stroškov v prvem tromesečju.

V obratu valjarne 2400 sta imeli sestanek samoupravni delovni skupini, proga 2400/1 in adjustaže 2400/3. Samoupravna delovna skupina proga 2400/1 je obravnavala kršitev delovne dolžnosti v zvezi z gledanjem pornografskega filma in razno. Delovna skupina se zaveda da ni ravnala prav, ker je kršila pravila discipline. Delovna skupina adjustaže 2400/3 je obravnavala predlog samoupravnega sporazuma o merilih za pridobivanje in delitev dohodka v barvni in črni metalurgiji in samoupravni sporazum o izumih in tehničnih izboljšavah v Slovenskih železarnah. Delovna skupina bi morala to obravnavati v okviru zbora delavcev v mesecu aprilu.

V obratu valjarne žice je imela sestanek samoupravna delovna skupina valjarne žice/4, ki je obravnavala proizvodnjo v mesecu aprilu, varnost pri delu in razno. Delovna skupina s proizvodnjo v mesecu aprilu ni zadovoljna, ker so valjarski zastoji previsoki. Vzrok, da niso dosegli mesečnega plana, gre tudi na račun ogrevne peči. Pri delu bo treba popraviti odnos do ritma valjanja, dimenzijo žice, jemanje poskusnih vzorcev za OTK pri valjanju kvalitetne žice in sproti čistiti dno peči. Popraviti je treba kopalnico — pipe, klopi, zavese in namestiti zaščitna vrata na navijalcu izmečka.

V TOZD HLADNA PREDELAVA

je bilo 26 sestankov samoupravnih delovnih skupin. V obratu hladne valjarne so imeli sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale program varčevanja v obratu hladna valjarne, proizvodnjo in plan za tekoči in naslednji mesec ter razno.

Delovna skupina hladna valjarne 1 predlaga, da naj bodo na vseh Lama žerjavih komande na tasterjih enako razporejene. Delovna skupina želi, da se ob zaključku tedna, ko imajo čiščenje določi delavca za izdajanje petroleja za čiščenje. Vprašujejo, zakaj se v lužilnici ne da narediti reda, da bi bili vsi MD trakovi redno in dobro luženi. Delovna skupina skladišča vložnega materiala hl. valjarne je pri programu varčevanja predlagala, da se ves vložek, ki ga dobijo iz valjarne štekel in valjarne žice Bela pri odpremi prekontrolira predno ga pošljejo na predelavo. Nakladalni list naj bi podpisal tudi kvalitetni kontrolor, s tem bi se zmanjšali stroški prevoza, predelave in administracije. V bodoče naj se zmanjša poraba potrošnega materiala in zboljša izplen predelanega vložka.

Delovna skupina žarilnica 1 je postavila vprašanje, kdaj bodo popravljeni mali hladilni zvonovi in kdaj bodo na globinskih pečeh nameščene nove zavese? Delovna skupina žarilnica 2, pa je imela pripombo, zakaj se v kantini, ki je pri martinari dobi večji obrok, kot pa v kantini predelovalnih obratov. Odgovorni naj poskrbijo, da bo v umivalnici topla voda.

Delovna skupina žarilnica hl. valjarne 3 je pri programu varčevanja predlagala, da se bodo prizadevali zmanjšati zastoje na pečeh in s tem povečati proizvodnjo. Pri reklamacijah zahtevajo osebno odgovornost in naj odgovarja tisti, ki je reklamacijo povzročil. V delovni skupini se opaža, da nekateri delavci predčasno zapuščajo delovno mesto in predlagajo, da bi to morali urediti delovodje katerim ti delavci pripadajo. Delovna skupina žarilnice hl. valjarne 4 želi, da se pri havbah za hlajenje na zvonastih pečeh popravijo noge. Delovna skupina lužilnica hl. valjarne ima pripombo na program varčevanja, da je nemogoče zmanjšati porabo žveplene kisline še za 3 kg na tono luženega materiala, dokler se ne uredi galičarna, ki je ključni objekt za zmanjšanje porabe kisline. Pri pregledu plana je imela pripombo glede luženja trakov, ker bo poraba prosol olja porasla. Kvaliteta MD trakov pa bo ostala na isti ravni, kar ni odvisno samo od lužilcev.

Delovna skupina karisti hl. valjarne je imela pripombo na vzdrževanje vozniških poti po obratu HV, žičarne in v prostorih lužilnice, kjer se postavlja lužena in surova žica. Delovna skupina odprema hladne valjarne vprašuje, kako daleč je izdelan pravilnik za delavce, ki nimajo možnosti napredovanja na svojem delovnem mestu.

V obratu žičarna so imeli sestanek tele samoupravne delovne skupine: obratovodstvo žičarne, žičarna I/I in 2, žičarna II-I, 2 in 3, patentirna žice I in 3, pocinkovalnica žice I, 2 in 3 votličarna in adjustaže žičarne. Vse delovne skupine so obravnavale proizvodne rezultate v mesecu aprilu, operativni plan za

mesec maj, program varčevanja in delovno disciplino. V delovni skupini obratovodstva so se dogovorili, da pri prihajanju na delo in odhajanju z delovnega mesta veljajo zanje iste zahteve, kot za ostale delavce. Delovna skupina žičarna I-I je imela pripombo na operativni program za mesec maj, zaradi pomanjkanja topla valjane žice, se program vlečenja na posameznih strojih pogosto spreminja in s tem zmanjšuje proizvodnjo.

Delovna skupina žičarne 2 je razpravljala, da je najbolj pereč problem discipline na RF strojih in prav zaradi slabe izkoriščenosti delovnega časa nekateri žičarji ne dosežejo norme. Delovna skupina vprašuje, kakšni so izgledi za zamenjavo viličarjev za elektro kare v obratu? Delovna skupina žičarna II-I predlaga da naj se v okviru celotne Železarne uvedejo ukrepi za izboljšanje discipline, kajti le z enotnim režimom in brez popuščanja bodo dosegli zaželen uspeh. Člani delovne skupine pocinkovalnice I so predlagali, da naj se naredi ventilacija na progi I, kot je na progi II. Opozorili so, da naj se čimprej naredi rezervni valj za progo II. Člani so predlagali, da naj se uvedejo evidenčne tablice v celotni Železarni in tako ne bo predčasnih odhajanj z delovnega mesta. Vse delovne skupine pocinkovalnice so imele pripombo glede discipline in so predlagali da se uvede enotni kriterij glede oddajanja kontrolnih markic. Delovna skupina adjustaže žičarne je obravnavala prehod iz adjustaže v odpremo skladišča. Na tem prehodu so železne ploščice že izrabljene, da je nevarnost poškodbe. Predlagali so, da naj bi se ta prehod popravil in to z gladkimi jeklenimi ploščicami. Delovna skupina votličarne je prišla pri reorganizaciji delavnice na enozmenskno delo. S tem pa je nastal problem pri posameznih delavcih, ki nimajo zagotovljenega otroškega varstva. Obratovodja je razložil da je enozmenskno delo za delavnico boljše, kar se odraža tudi v boljši delovni disciplini.

V TOZD VET

so imeli sestanek štiri samoupravne delovne skupine in sicer v obratu transport promet vleka I, 2, 3 in 4. Vse so obravnavale predlog za podaljšanje mandata sedanjim samoupravnim organom, predlog sporazuma o merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka v barvni in črni metalurgiji in predlog sporazuma o izumih in tehničnih izboljšavah v slovenskih železarnah. Analiza o sestankih samoupravnih delovnih skupin je narejena na podlagi zapisnikov, ki smo jih prejeli od delovnih skupin v tednu od 26. maja do 31. maja tega leta.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranja
Analizo pripravila: VLASTA VIDIC

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

MESEC MLADOSTI V MOJSTRANI

Vsako jutro se porodi z rosnim hladom, vsako življenje se začne z brezskrbno mladostjo, vsaka pomlad se izvije iz mrzlega zimskega oklepa...

Že trideseto leto se prebujajo spomlad v svobodni domovini. Vrh te pomladi je rastlina, ki nikoli ne pozebe in večno cvete — dan mladosti, rojstni dan maršala Tita. Ta čas poteka trideset let zmage nad fašizmom, zato še bolj veselo praznujemo svoj praznik. Globoko se vezi, ki veže vse mlade v enakopravni in svobodni domovini. Vsakdo je v majske dni vložil svoj trud in se vključil v praznovanje meseca mladosti z raznimi akcijami in prireditvami.

Enaintridesetega aprila smo z akcijami začeli tudi pionirji osnovne šole Mojstrana. Imeli smo očistevalno akcijo. Pospravljali smo bližnjo in daljno okolico šole. Smeti, ki so ostale po snegu, so izginjale na smetiščih. Še istega dne so po vasi zaplapolale zastave in pozdravljale prihajajoči praznik. Zvečer so zagoreli kresovi na Rebru in na vlečnici, ki smo jih pripravili.

Sestega maja zjutraj je bilo pred šolo zelo živahno. Nabirali so se veliki kupi papirja, ki so ga učenci vozili v šolo še do naslednjega večera. Bila je zbiralna akcija starega papirja, ki je uspela, saj smo ga nabrali preko pet ton. Glede na to, da ima naša šola majhno število učencev, smo lahko veseli tega uspeha.

Mimogrede je prišel 9. maj. Pred šolo smo postavili visok mlaj, ki je bil slavnostno okrašen in je že od

daleč oznanjal praznično vzdušje. Na šolskih zidovih so viseli transparenti: MESEC MLADOSTI, MESEC ZMAGE, 30 LET SVOBODE. Zvečer smo v šolski avli pripravili proslavo, ki je bila že druga te vrste, saj smo imeli podobno že 27. aprila v dvorani na Dovjem. Ob koncu proslave je na vlečnici zagorel kres in velik napis 30, ki smo ga naredili iz konzervnih skatel, ki so bile napolnjene z žaganjem in polite z nafto.

Na naši šoli deluje tudi taborniška organizacija — Aljažev odred. V tem mesecu so imeli najmlajši člani — medvedki in čebelnice — dvojne tekmovanje. Najprej je bilo občinsko tekmovanje v Martuljku, kjer so se pomerili v orientaciji, postavljanju ognja, teku čez ovire, šaljivem tekmovanju, lokostrelstvu in igri med dvema ognjema. Starejše čebe-

lice in medvedki so dosegli prvo mesto. Potem je bilo podobno tekmovanje v Mojstrani, kjer so se pomerili taborniški odredi iz vse Gorenjske. Tudi tukaj smo dosegli prvo mesto pri medvedkih in čebelah. Le-ti se bodo udeležili republiškega tekmovanja, ki bo junija v Novi Gorici.

Imeli smo tudi veliko športnih tekmovanj, med njimi zelo uspešno košarkarski turnir.

Pripravljali smo se na srečanje s pionirji v zborih, ki naj bi bilo 23. maja v Srednji Radovni. Tam naj bi bil tudi sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo, povezano s kulturnim in športnim programom. Vsi veseli smo se pripravljali na to srečanje, vendar je dež prekrizal vse načrte.

Tako smo mi preživeli in proslavili najlepši mesec v letu.

Janko Kersnik

Gojenci doma ŽIC na delovni akciji

NOVICE IZ ŽIC

V petek, 23. maja, smo dijaki tretjega in četrtega letnika metalurške TSS odšli na enodnevno ekskurzijo na Ravne, Mežico in Slovensko Bistrico. Ogledali smo si železarno, točilnico svinca in tovarno Impol, kjer predelujejo aluminij.

ŠSD Železar je v svojem kratkotrajnem obstoju dosegel že lep uspeh v košarki, ekipa društva je bila namreč tretja na področnem prvenstvu. Sedaj pa bo v organizaciji društva mednarodno prvenstvo v kegljanju, ki je bilo v soboto dopoldan na kegljišču v Podmežaklju.

UČENCI OSNOVNE ŠOLE P. VORANC NA POHODU

Učenci višjih razredov osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice, so v počastitev tridesetletne zmage nad fašizmom, izvedli orientacijski pohod po kurirskih poteh na Hrušici. Zborna mesto je bilo na Zvagnovem mostu na Plavžu, kjer so se udeleženci razdelili v skupine in prešli svoje naloge. Od tam so krenili preko mosta čez Savo na Hrušico, do nekdanje železniške postaje. Tam so skupine dobile nadaljnja navodila.

Pot je nato vodila po trasi bivše železniške proge do pušice, ki je kazala smer do spominskega obeležja gorenjskim kurirjem na Belem polju. Znano je, da je bil tu v času vojne, kurirski prehod preko ceste, železnice in Save. Označeno je, da je bila to zveza med kurirskima karavama G-8 in G-28.

V neposredni bližini je spominsko obeležje postreljenim talcem na Belem polju. Tu so učenci z enominutnim molkom počastili spomin 45 talcev, večinoma domačinov iz Hrušice, ki so jih julija 1942 postrelili Nemci. Zatem so udeleženci krenili dalje do daljnoveoda, tam pa prečkali cesto in se polni lepih vtisov in z željo, da bi bilo takih pohodov čim več, vrnili domov.

REPUBLIŠKA PRIZNANJA ZSMS

V petek, 30. maja je republiška konferenca ZSM Slovenije slovesno podelila trideset priznanj mentorjem in trideset priznanj mladim družbenopolitičnim delavcem.

Med prejemniki letošnjih republiških priznanj ZSMS sta tudi dva Jeseničana in sicer je priznanje za mentorsko delo prejel MAVRO LE-NARDIČ iz TOZD Valjarne, priznanje za aktivno delo na družbenopolitičnem področju pa je prejela ANGELCA MURKO-PLEŠ, predsednica občinske konference ZSMS Jesenice.

J. R.

NA PARADI V BEOGRADU

Letošnje velike vojaške manifestacije PARADA 75, ki je bila 9. maja v Beogradu, se je udeležilo tudi devet Jeseničanov, med njimi največ mladincev. Naša skupina je odšla na pripravo na parado 15. aprila, vrnila pa se je 10. maja. Na pripravah so vadili skupaj z ostalimi udeleženci, med katerimi je bilo več kot tristo Slovencev iz različnih mest. Na paradi, ki je bila organizirana v počastitev dneva zmage, 30-letnice osvoboditve in drugih pomembnih obletnic, so se naši fantje odlično odrezali, saj so po končani paradi dobili vrsto pohval. Po povratku nazaj so udeleženci iz naše občine povedali, da so bile tako priprave kot sama parada zelo naporene, vendar so veseli, da so dostojno zastopali našo občino na tej manifestaciji. J. R.

ENAJSTO ZVEZNO TEKMOVANJE

Zvezno tekmovanje mladih fizikov je bilo letos kot že nekaj let nazaj v organizaciji DMFA Slovenije, ki je tehnično izvedbo zaupal svoji podružnici za jeseniško in radovljiško občino. Tekmovanje je bilo 25. maja v našem zimsko športnem središču — Kranjski gori.

To tekmovanje je letos že petič zaporedoma v Sloveniji in drugič zaporedoma na Gorenjskem. Lani je bilo tekmovanje v Kranju, letos pa v Kranjski gori. Pokrovitelj tekmovanja je bila občinska skupščina Jesenice.

Tekmovanja so se udeležile ekipe vseh republik in avtonomnih pokrajin. Tekmovanja se ni udeležila le SR Črna gora in avtonomna pokrajina Kosovo in Metohija.

Tekmovanje je potekalo v treh skupinah. Skupina A je obsegala poglavje iz mehanike in kalorije, skupina B iz elektronike in elektromagnetizma z valovanjem in skupina C iz optike in atomike. Nastopilo je 53 tekmovalcev, med katerimi je bilo 13 predstavnikov Slovenije.

V A skupini je prvo mesto dosegel Josip Lančarič iz Zagreba, drugi pa je bil Matjaž Vidmar iz Nove Gorice. Pohvaljeni so bili: Zoran Stojkov, Mladen Horvatič, Željko Hanjša in Ljubljancan Mitja Lahner.

V skupini B si prvo in drugo mesto delita Zoran Miškovič in Igor Ozimek iz Ljubljane, tretji pa je bil Ivan Stojmenovič. Pohvalo so dobili trije Slovenci: Mirjam Cvetič, Marko Starič in Viktor Avleg.

V skupini C, kjer ni nastopal noben predstavnik Slovenije, je prvo mesto dosegel Leonard Gulobović, drugo mesto Milan Rakočević, tretji je Bojan Obrenović. Pohvalo pa je dobila Valentina Harizanova.

Prvič so bili na zveznem tekmovanju Makedonci in to s petčlansko ekipo.

Sestorica najboljših, ki še ni določena, bo šla na olimpiado mladih fizikov.

Jošt Novak

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

VODA V VOJNI

4

— ker nezadostni pritisk vode v omrežju precejšnjega števila vodovodov omogoča sekundarno onesnaženje vode;

— ker s številnimi vodovodi ravnaajo nestrokovne osebe, ki bi jim bile v vojnih razmerah postavljene precej zapletenejša naloge kot v miru, in

— ker se ob uporabi vode, reševanju vprašanj oskrbe naselij z vodo in graditvi vodnih objektov ne upoštevajo tudi elementi, ki so pomembni s stališča obrambe.

Poznavanje potencialnih naravnih virov vode je nujno za ocenitev možnosti za oskrbo z vodo v določenih območjih in smereh bojnih akcij ter za izbiranje, občasno urejanje in sanitarno zaščito tistih virov, ki bi utegnili biti ob izrednih razmerah posebnega pomena za oskrbo z vodo. Na žalost pa glede tega nismo mnogo storili, čeprav spada to vprašanje med prvorazredne naloge, ki se tičejo urejanja ozemlja za obrambo.

Ker so lahko v določenih okoliščinah tudi površinske vode zelo pomembni viri oskrbe, je tudi s stališča obrambe nujno sprejeti energične ukrepe za zaščito teh voda, ki so zaradi čedalje večjega onesnaženja z odpadki in materijami iz naselij in industrijskih objektov čedalje bolj neuporabne.

Pripravljenost organov družbenopolitičnih skupnosti za delo v zvezi z oskrbo z vodo v vojni je zelo pomemben dejavnik. Pri oceni te pripravljenosti je treba izhajati od tega, ali je ustrezna družbenopolitična skupnost:

— razčlenila in opredelila načrt oskrbe z vodo v izrednih razmerah;

— ali se je lotila ukrepov za saniranje obstoječega stanja in ustreznega urejanja svojega ozemlja, in

— ali je pripravila potrebno organizacijo, kadre, opremo in sredstva za delo v zvezi z oskrbo z vodo v izrednih razmerah, posebno pa za popravilo in sanacijo poškodovanih vodnih objektov, dovoz vode z nepoškodovanih in nekontaminiranih vodnih objektov, razvijanja vodnih postaj na površinskih vodah s premičnimi napravami za pridobivanje in kondicioniranje vode in za kontrolo higienske neoporečnosti vode. Toda, nimamo podatkov za takšno oceno.

Stanje sanitarnega nadzorstva nad vodo in vodnimi objekti prav tako ni zadovoljivo, ker se v praksi ne izvajajo ustrezni predpisi o kontroli in higiensko-tehnični zaščiti. Redno se kontrolirajo le centralni vodovodni objekti večjih mest, medtem ko je kontrola ostalih javnih vodnih objektov neredna. Takšno stanje je nevarno celo v miru, še nevarnejše pa bi bilo v vojni, saj so takrat možnosti za poškodbo in onesnaženje vodnih objektov precej večje, pa tudi sprememba vojnih situacij je zelo dinamična. Zato bi morala biti v vojnih razmerah kontrola zelo zaostrena, popolnejša in pogostejša kot v miru in bi morala zajeti tudi hitro detekcijo strupov v vodi in stopnjo radioaktivnosti vode.

Razpolaganje z opremo in sredstvi za popravilo in saniranje vodnih objektov, popravilo kvalitete vode, všteto tudi radiološko dekontaminacijo, razvijanje vodnih postaj in transport vode predstavljajo brezpogojne zahteve za vse organe in organizacije, zadolžene za delo v zvezi z oskrbo z vodo v vojni. Razpolagamo tako s strokovnjaki kot z industrijskimi obrati, ki vse to lahko proizvedejo v zadostnih količinah, toda še vedno nismo storili dovolj, da bi te možnosti tudi izkoristili.

PRIPRAVE UKREPOV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV OSKRBE Z VODO V VOJNI

Vse, kar je do sedaj rečenega, navaja na sklep, da bi oskrba prebivalstva in oboroženih sil z vodo ob morebitni vojni predstavljala skupek zelo zapletenih problemov, ker bi bili številni vodni objekti, zlasti vodovodi in viri vode zaradi poškodb ali onesnaženja izključeni iz uporabe za krajši ali daljši čas, ker bi bilo potrebno v rajonih, v katerih bi bilo evakuirano prebivalstvo, razviti poljske bolnice in koncentrirati oborožene sile, zagotoviti večje količine vode, ker bi se pojavile specifične potrebe po vodi za dekontaminacijo, ker bi se bojne akcije vodile tudi na območjih, kjer bi primanjkovalo vode in ker bi poleg klasičnih onesnaženj vode prihajalo tudi do njene kontaminacije v primeru uporabe jedrskega orožja in diverzantskih akcij. Vse to pa bi bilo še huje, ker pri nas oskrba z vodo niti v miru še vedno ne ustreza potrebam prebivalstva in higienskim zahtevam oziroma, ker sta sanitarna zaščita in kontrola vodnih objektov in voda nezadostni in nepopolni, ker številna vprašanja s tega področja še niso zakonsko urejena, ker pri reševanju oskrbe z vodo in racionalni uporabi voda precej zaostajamo v primerjavi z razvojem naselij in gospodarstva in ker se pri reševanju vseh teh vprašanj ne upoštevajo elementi, pomembni s stališča splošnega ljudskega odpora držati zadolženi organi in organizacije pri uporabi vode in graditvi vodnih objektov v miru, pri pripravah za splošni ljudski odpor in pri oskrbi z vodo v vojni.

Zaradi tega je že v miru nujno ukreniti tole:

1) z zakonskimi predpisi in drugimi normativnimi akti urediti oskrbo z vodo v izrednih razmerah, posebno v vojni, pri čemer je treba natančno določiti naloge, norme, organizacijske in druge ukrepe, ki bi se jih morali s stališča splošnega ljudskega odpora držati zadolženi organi in organizacije pri uporabi vode in graditvi vodnih objektov v miru, pri pripravah za splošni ljudski odpor in pri oskrbi z vodo v vojni;

Na paradi ob dnevu zmage nad fašizmom v Beogradu je sodelovalo v enoti teritorialne obrambe tudi devet Jeseničanov, in sicer Martin Zub, Antoni Jurančič, Marjan Guzej, Stefan Čušnjak, Miran Kemperle, Janez Kenda (v zadnji vrsti od leve proti desni), nadalje Janez Koren, Vladimir Debevec in Milan Barbo (v prvi vrsti od leve proti desni)

IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TRETTJA SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA ŽELEZARNE

V četrtek, 29. maja je bila v delavskem domu pri Jeleni tretja seja izvršnega odbora sindikata Železarne. Izvršni odbor je obravnaval vlogo Železarne za odobritev nočnega dela žensk za leto 1975. Razen tega je bil v razpravi še poslovnik o delu koordinacijskega odbora sindikata Slovenskih železarn. Na seji so razpravljali tudi o vlogi SEOP o uvedbi premakljivega delovnega časa.

V zvezi z vlogo, ki jo posreduje Železarna za odobritev nočnega dela žensk v letošnjem letu, izvršni odbor sindikata meni, da vloga ne odraža pravega stanja glede nočnega dela žensk. Sicer pa izvršni odbor sindikata vlogo podpira. Izvršni odbor tudi ugotavlja, da nočnega dela žensk ne zmanjšujemo, vendar je iz vloge razvidno, da ga celo povečujemo, kar pa ni v skladu s sprejetimi predpisi. Od vseh osnovnih organizacij sindikata, bodo zahtevali, da v obratih, kjer so zaposlene žene, razpravljajo o tej problematiki in se pogovorijo z zaposlenimi ženami.

Potrebna bo tudi ponovna analiza socialno zdravstvene službe, ki naj ugotovi dejansko stanje zaposlenih žena. Zaključki naj bodo pripravljene tako, da bodo razvidne tudi izredne rešitve.

Na četrtkovni seji so brez bistvenih pripomb sprejeli začasni poslovnik o delu koordinacijskega odbora sindikata Slovenskih železarn.

SEOP je sindikalni organizaciji Železarne posredoval vlogo, v kateri ji predlaga, da naj opredeli mnenje o premakljivem delovnem času. O tej problematiki je bila na seji živahna razprava, vendar pa izvršni odbor sindikata ni sprejel konkretnih stališč, razen nekaterih ugotovitev, med njimi, da je treba v Železarni oenotiti delovni čas. Nadalje izvršni odbor sindikata Železarne meni, da je uvajanje premakljivega delovnega časa tako pomembno, da bo o tej problematiki potrebna razprava na seji konference osnovnih organizacij sindikata Železarne. Takrat naj bi sprejeli ustrezne zaključke o premakljivem delovnem času. Na seji konference osnovnih organizacij sindikata, ki bo še v tem mesecu, bodo poleg delegatov iz osnovnih organizacij sindikata navzoči tudi zastopniki SEOP, ki so predlagatelji uvedbe premakljivega delovnega časa v Železarni.

S SEJE KOORDINACIJSKEGA ODBORA SINDIKATA SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

V soboto, 31. maja, je bila v Lescu 12. seja koordinacijskega odbora sindikata Slovenskih železarn. Seja sta se udeležila tudi sekretar republiškega odbora sindikata kovinske industrije Slovenije Srečo Mlinarič in predsednik ZSMS SOZD Slovenske železarne.

Predsednik koordinacijskega odbora sindikata SOZD Slovenske železarne Franc Kobentar je 12. redno sejo sklical v Lescu, razpravljali pa so o opravljenem delu koordinacijskega odbora v sedanji mandatni dobi, o zaključnem računu za leto 1974 ter o predlogu predračuna za letošnje leto. Sprejeli so tudi začasni pravilnik o delu koordinacijskega odbora.

O delu koordinacijskega odbora je bila na seji obširna razprava. Med razpravljalci je bil tudi sekretar TK ZKS Železarne Valentin Erjavšek. Govoril je o delovanju in oceni uresničevanja ustave v SOZD Slovenske železarne. V razpravi so sodelovali

skoraj vsi delegati iz organizacij združenega dela in ugotovili, da je koordinacijski odbor v redu opravil sprejete naloge, vendar s pripombo, da je bilo delo koordinacijskega odbora preveč akcijsko in premalo vsebinsko. V zaključkih, ki so bili sprejeti na seji, je bilo poudarjeno, da bo treba v prihodnje posvetiti več pozornosti vsebinskemu delu koordinacijskega odbora.

Koordinacijski odbor je brez pripomb sprejel zaključni račun za leto 1974 in prav tako predračun za leto 1975, medtem ko je bil začasni poslovnik za delo koordinacijskega odbora sprejet z nekaterimi manjšimi dopolnitvami.

V zaključkih 12. seje koordinacijskega odbora je bilo prav tako poudarjeno, da se mora sindikalna organizacija v vseh organizacijah združenega dela zavzemati za hitrejšo izvajanje ustave. Povsod tam, kjer so dani pogoji, je treba ustanavljati nove TOZD.

Štiriindvajsetga junija bo na Jesenicah posvetovanje o oceni delovanja in uresničevanja ustave v SOZD Slovenske železarne. Na tem posvetu bodo tudi spregovorili o vprašanjih, ki niso razvidna iz omenjene ocene.

Republiški odbor sindikata in delavcev kovinske industrije Slovenije bodo opozorili, da naj razmisli o sindikalni listi za leto 1976, ki naj bi bila enotna za vso Jugoslavijo.

SEJA KOMISIJE ZA ODDIHE IN IZLETE

V petek, 23. maja, se je v delavskem domu pri Jeleni sestala komisija za oddihe in izlete pri konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne.

V razpravi je bil program dela za koledarsko leto. Program predvideva najprej izdelavo plana mest za počitniške domove v Biogradu in Crikvenici, glede na obrate in stalež. Prek ustrezne okoliščine komisija vsako leto obratom posreduje plan prostih mest v počitniških domovih, v aprilu in maju pa zbira prijave ter jih razporeja po terminih, ki so na razpolago. V času ko traja sezona, komisija izdaja napotnice in ureja problematiko letovanja v počitniških domovih.

Komisija je pregledala in rešila prošnje prosilcev za letovanje malčkov, ki so bili rojeni po 1. januarju 1973. Vsi tisti, ki bodo letovali v počitniškem domu železarne Ravne v Portorožu, bodo plačali ceno kot jo imajo v počitniškem domu v Biogradi.

du na moru. Komisija je rešila še nekatere tekoče zadeve. Tako bodo učencem osnovnih šol jeseniške in radovljiške občine ob izletih zaračunali regresirano ceno.

RTA

Četrta seja izvršnega odbora sindikata RTA je bila v sredo, 21. maja. Ob pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili izpolnjeni ali pa jih še rešujejo.

Ekskurzijo v železarno Ravne so preložili na poznejši čas zaradi vloge za plačilo prevoza, ki jo bo obravnavalo društvo inženirjev in tehnikov. Odbor osnovne organizacije sindikata ugotavlja, da je v teku ponovna ocenitev delovnega mesta instrumentalca-specialista. Odbor osnovne organizacije sindikata meni, da je pri tej oceni in ob primerjavi omenjenega delovnega mesta z ostalimi vzdrževalci-specialisti treba obvezno upoštevati organizacijsko strukturo šibkotonega vzdrževanja v obratu RTA, strokovnost, odgovornost in pa to, da ni možnosti za napredovanje na teh delovnih mestih, kljub uspešnosti in dolgoletni praksi.

Na seji so obravnavali še pritožbo sodelavcev Leopolda Uršiča in Leopolda Anzelja in zavzeli stališče, da jima je treba materialno škodo povrniti, ki je nastala pri izplačilu osebnih dohodkov za april.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata RTA meni, da je kadrovanju na vodilna mesta, tudi v primerih, ko gre samo za nadomestovanje, posvetiti več pozornosti.

V prihodnje nameravajo organizirati piknik, na katerega bodo povabili tudi upokojene sodelavce. Organizacijo piknika so zaupali aktivu mladih delavcev, ki bo akcijo izvedel v sodelovanju z odborom osnovne organizacije sindikata.

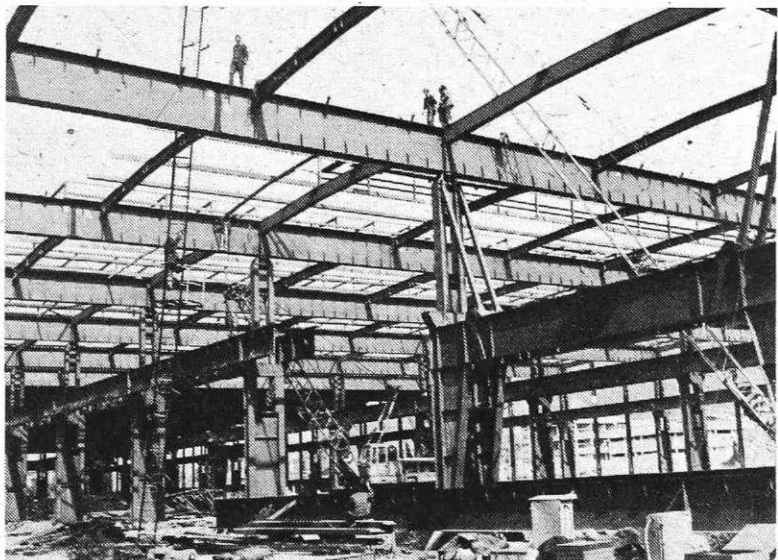
Železarski globus

BRAZILIJA

Zahodnonemška železarska družba Korf in brazilska železarska družba Compynhia Vale do Rio Doce sta podpisali sporazum o skupni gradnji novega obrata za proizvodnjo peletov. Proizvedene pelete bodo uporabljali v procesu direktne redukcije pri proizvodnji surovega jekla. Obrat v kraju Tubarao bo pričel z redno proizvodnjo leta 1978. Njegova letna proizvodnja pa bo 4 milij. ton paletov.

LIBIJA

Pred kratkim so v kraju Al-Shalti odkrili nova bogata nahajališča železove rude. Pri tem so sodelovali tudi francoski strokovnjaki. Zaloge cenijo na 700 milij. ton, ruda pa vsebuje okoli 50 odstotkov železa.

Stebrišča nove hladne valjarne na Belu - 29. V.

SAMOUPRAVNI AKTI ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

ostalimi samoupravnimi akti seznanjeni vsi zavarovanci in zato jim je treba omogočiti, da prispevajo k aktom tudi svoja stališča.

Gradivo, ki je pred nami, moramo zavarovanci skrbno prebrati, ker gre za pomembne samoupravne akte. Predvsem gre za enotna in občutljiva življenjska področja v zvezi s pravicami in izvajanjem zdravstvenega zavarovanja za aktivne zavarovance in njihove družinske člane v občinski zdravstveni skupnosti Jesenice v okviru regionalne skupnosti Kranj in zdravstvene skupnosti Slovenije. Z aktivnim sodelovanjem zavarovancev v razpravah se bodo razčistile vse nejasnosti iz predlaganih določil glede obsega pravic, oblik in pristojnosti izvajalcev zdravstvenega zavarovanja kot so:

- materialni odnosi,
- zavarovanje, vrste in obseg pravic, ter obveznosti za njih kritje,
- obseg denarnih nadomestil in povračil,
- mehanizem samoupravljanja s posebnim poudarkom na položaj zavarovancev v in do zdravstvene skupnosti (statut skupnosti),
- prispevke zavarovancev uporabnikov zdravstvenega varstva k stroškom za posamezne oblike zdravstvenega varstva.

Poudarek v razpravi v zvezi s pravicami in izvajanjem zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja mora biti na neodtujljivi pravici zavarovancev, da sami odločajo preko svojih delegacij in delegatov o pravicah iz zdravstvenega zavarovanja in o sredstvih za njihovo realizacijo.

V javni razpravi vprašanja o vrstah in obsegu pravic iz neposrednega zdravstvenega varstva in drugih pravic ter s statutom uresničevanja skupnih interesov in potreb, ne bomo smeli obravnavati ločeno od problemov organizacije zdravstvene službe in njenega sedanjega funkcioniranja.

Tudi v tem delu je neodtujljiva pravica zavarovancev pri odločanju v samoupravnih telesih kot ustvarjalca sredstev, ki jih namensko daje za zdravstveno zavarovanje. Torej bo odločal tudi o oblikah integralnih procesov v zdravstveni službi zaradi učinkovitega zdravstvenega varstva v občinski zdravstveni skupnosti Jesenice. Z vsestransko aktivnostjo v javni razpravi, bomo verjetno kaj lahko precenili rezerve v zdravstvu, sedaj pogojene z majhno zainteresiranostjo do integracijskih procesov, ki bi sicer morali biti za izvajalce zavarovanja značilni, zaradi ekonomike s sredstvi vseh zavarovancev.

Seveda pa moramo v javni razpravi upoštevati dejstvo, da so zdravniki in zdravstveni delavci s tehničnimi opravili vsakodnevno preobremenjeni. Za to pa je razlog v tem, da so v administraciji zdravstva povprečni kadri, ki pripravljajo materiale za odločanje. S tem hočem reči, da očitki zdravstvenih delavcev, da so preobremenjeni, v neki meri držijo!

Predloženi osnutki bodo nedvomno vzbudili veliko zanimanje in zato opozarjam še na nekatera vprašanja o katerih bo v javni razpravi potrebno sprejeti najboljše in najbolj ustrezne rešitve. Ta vprašanja so:

1. V predlogu o prispevkih uporabnikov zdravstvenega varstva k stroškom za posamezne oblike zdravstvenega zavarovanja in oblikah zdravstvenega varstva se predlaga 100 % povišanje! (npr.: sedanji prispevek za recept je bil 5 din, po novem predlogu pa 10 dinarjev, itd.).
2. Zavarovancu ali svojcu pripada povrnitev stroškov, kadar gre za operativna zdravljenja v inozemstvu na očesnih klinikah, itd.

3. V primeru transplantacije je zavarovanec-dajalec, upravičen do 100 % nadomestila osebnega dohodka v breme sklada od prvega dne nastale delanemožnosti, oziroma hospitalizacije.

4. Najdaljše trajanje podaljšanja bolniškega staleža za nego otroka, moža, gre zavarovancu, zavarovanci največ do treh mesecev.

5. Zavarovani osebi, ki mora hoditi na dializo krvi na klinični center v Ljubljano, se povrne stroški prevoza s privatnim osebnim vozilom.

6. Zavarovanec ima pravico do povrnitve stroškov za spremstvo otroka v zdravilišče, kadar mora otrok, ki je slušno prizadet v zavod za usposabljanje slušno in govorno prizadetih v Ljubljano na habilitacijo.

7. Pravice zavarovanih oseb pri zasebnih zdravstvenih stroških zdravstvene prakse in pri zobozdravniku, katerim je od zavoda izdano dovoljenje za opravljanje zasebne prakse.

8. Družinski član ima pravico do povračila potnih stroškov za obisk zavarovane osebe, ki je na zdravljenju v zavodu za zdravljenje alkoholikov.

9. Prispevka za zdravila ne plačajo:

- upokoenci, ki prejemajo varstveni dodatek in socialni podpiranci,
- žene v zvezi z nosečnostjo, porodom, materinstvom in kontracepcijo,
- diabetiki, bolniki TBC, bolniki rakastih obolenj.

10. Obseg pristojnosti izvršilnega odbora v primerjavi s pristojnostmi enakega odbora v regionalni skupnosti Kranj. S statutom je treba natančno določiti obseg nalog, samostojnost in odgovornost pri sprejemanju predlogov, reševanju tekočih zadev iz območja naše občine in občanov (kaj občinski, kaj regionalni).

Le tako bo postala delegatska skupščina s svojimi odbori osnovni nosilec pri odločanju politike in predlaganju ukrepov. Izvrševanje bo lahko postalo učinkovitejše in ne v vseh zadevah vezano na regijo, ki se še vedno krčevito drži svojih pristojnosti, čeprav ji po zakonu in samoupravnih aktih nekatere ne bodo pripadale. Dobri sklepi ali rešitve še sedaj postajajo formalni ker čakajo na stališča regije. Tudi v tem pogledu bo potrebno jasno in odločno spregovoriti in v statutu zapisati kaj je samoupravljanje v bazi in kdaj ti samoupravni organi stopajo v usklajevalni odnos v regiji. Odločno pa je treba nastopiti proti poizkusom centralizma samouprave v regiji Kranj.

Rok razprave je določen do 18. junija. Delegati so na zadnji seji občinske skupščine Jesenice odločno zavrnili, da ne sprejmejo tako postavljenega roka, ker ima vsak občan pravico, da material pregleda in izrazi svoje mnenje. Delegati skupščine v primeru, da se rok razprave ne bo podaljševal, ne prevzemajo odgovornosti za pozitiven uspeh javne razprave. Menim, da je postopek hitrega sprejemanja tako pomembnih samoupravnih aktov nesprejemljiv, o čemer bodo morali izreči svoje mnenje tudi družbenopolitične organizacije v občini Jesenice in regiji.

Vse pripombe naj delegacije, delegati, zavarovanci pošljejo na center za proučevanje samoupravljanja in informiranje v Železarni, ki bo le-te skupaj poslal izpostavi občinske zdravstvene skupnosti Jesenice.

Frece Jože, predsednik skupščine zdravstvene skupnosti

P. p. Osnutki obravnavanih dokumentov so objavljeni v DELU kot posebna priloga, dne 3. junija 1975.

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON —

3 JEKLO V SVETU IN ČASU

Država	Proizvodnja	Izvoz	Poraba
Švedska	2.6	0.3	2.8
Jugoslavija	2.0	—	1.7
Bolgarija	1.6	0.3	1.9
Češkoslovaška	8.5	0.8	9.2
Nemška dem. republika	2.2	0.9	3.1
Madžarska	2.1	0.2	2.1
Poljska	7.6	1.3	8.9
Romunija	5.7	0.5	6.2
Sovjetska zveza	94.9	0.3	90.0
LR Kitajska	23.0	1.0	24.0
Indija	7.5	—	6.9
Japonska	90.0	1.6	91.5
LR Koreja	2.5	—	2.5
Južna Koreja	0.5	—	0.5
Formoza	0.1	—	0.1
Avstralija	7.3	—	6.5
Južnoafriška unija	4.9	—	4.5
Vse države skupaj	489.0	10.0	489.0
Svetovna proizvodnja	493.0	—	493.0

Jekleni odpadki (leto 1973)

Iz tabele je razvidna skupna poraba, uvoz-izvoz in domača preskrba jeklenega odpadka, izražena v milijon tonah. Italija, Velika Britanija in Španija so porabile več jeklenega odpadka kot grodlja. Italija je zvozila 40 %, Španija 30 % in Japonska 10 % celotne porabe. Francija je izvozila 25 % in ZDA 10 % domače porabe. Največji porabnik in izvoznik jeklenega odpadka so ZDA.

Država	Skupna poraba	Izvoz	Uvoz	Domača poraba
Kanada	6.9	0.9	0.6	6.6
ZDA	94.0	0.3	10.2	103.9
Brazilijska	—	—	—	—
Mehika	—	0.5	—	—
Belgija / Luksemburg	6.3	0.7	0.6	6.2
Francija	9.0	0.4	2.8	11.4
ZR Nemčija	25.0	1.5	2.3	25.8
Italija	13.2	5.6	—	7.6
Nizozemska	2.0	0.2	1.1	2.9

Država	Skupna poraba	Izvoz	Uvoz	Domača poraba
Velika Britanija	18.6	0.2	0.7	19.1
Avstrija	1.6	0.1	—	1.5
Finska	0.7	—	—	0.7
Španija	6.5	2.0	—	4.5
Švedska	3.4	0.3	—	3.1
Jugoslavija	1.7	0.3	—	1.4
Bolgarija	—	—	0.1	—
Češkoslovaška	4.9	—	—	—
Nemška dem. rep.	—	0.3	—	—
Madžarska	2.0	—	0.2	2.2
Poljska	7.9	—	0.5	8.4
Romunija	2.7	—	—	2.7
Sovjetska zveza	46.3	—	1.8	48.1
LR Kitajska	—	0.7	—	—
Indija	2.5	—	—	2.5
Japonska	48.7	5.4	0.2	43.5
LR Koreja	—	—	—	—
Južna Koreja	0.9	0.5	—	0.4
Formoza	0.7	0.4	—	0.3
Južnoafriška unija	2.4	—	—	2.4
Avstralija	2.0	—	0.4	2.4

(se nadaljuje)

DELOVNI OSNUTEK ODLOKA O ODLAGANJU IN ODVOZU SMETI IN ODPADKOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

VARIANTA A

S tem odlokom se na območju strnjanih naselij občine Jesenice ureja obvezno odlaganje in odvoz smeti in odpadkov iz stanovanjskih, poslovnih, industrijskih in manipulacijskih prostorov, dvorišč, parkirišč in ostalih zemljišč ter drugih virov na javna odlagališča, na način kot je določeno s tem odlokom.

VARIANTA B

S tem odlokom se na območju strnjanih naselij občine Jesenice ureja obvezno odlaganje in odvoz smeti in odpadkov iz stanovanjskih, poslovnih, industrijskih in manipulacijskih prostorov, dvorišč, parkirišč in ostalih zemljišč ter drugih virov na javna odlagališča, na način kot je določeno s tem odlokom.

Upravni organ lahko na predlog krajevne skupnosti v soglasju z Izvršnim svetom Občinske skupščine Jesenice odredi, da se smiselno uporabljajo določbe tega odloka tudi na drugih območjih izven strnjanih naselij.

1. člen

Odstranjevanje smeti in odpadkov se mora opravljati v skladu s higienskimi in sanitarnotehničnimi predpisi, pri čemer je potrebno upoštevati prometne razmere v mestu ter dnevne in letne čase.

3. člen

Za izvajanje nalog iz prvega člena tega odloka skrbi pooblaščen organizacija združenega dela (v nadaljnjem besedilu pooblaščen organizacija), ki je dolžna organizirati odvoz smeti in odpadkov v skladu z določili tega odloka z ustreznimi sredstvi, vozili in osebjem.

VARIANTA A

Odpadke sme razen pooblaščen organizacije odvažati samo tisti, ki ima pooblastilo upravnega organa, ki je pristojen za komunalne zadeve in soglasje pooblaščen organizacije.

VARIANTA B

Odpadke sme razen pooblaščen organizacije odvažati samo tisti, ki ga le-ta pooblasti oz. sklene z njo pogodbo.

VARIANTA A

Smeti in odpadki iz 1. člena tega odloka se glede na način odlaganja ter po nastanku in vrsti delijo na:

- hišne smeti in odpadke.
 - 1. Hišne smeti so:
 - smeti in odpadki iz individualnih gospodinjstev (odpadki jedi, konzerve, pepel, porcelan, steklo, kovinski, plastični, papirni in tekstilni odpadki in podobno).
 - odpadne smeti v manjših kosih in količinah iz delovnih in drugih organizacij, podobne smetem iz gospodinjstev.
 - 2. Odpadki so:
 - odpadni gradbeni material, odpadki iz dvorišč, parkirišč, ostanki premoga in podobno.
 - odpadki iz obrti in industrije.
 - organski odpadki iz gostinskih obratov, trgovskih poslovalnic, obratov družbene prehrane in drugih živiliških obratov.
 - ugasi iz peči in centralnih kurjav.
 - drugi odpadki.
- Med smeti in odpadke po tem odloku ne spadajo strupene, okoliu nevarne snovi, razne kemikalije (topila, snovi za zaščito rastlin, herbicidi, kisline in drugo), naftni derivati, usedline iz galvanik in čistilnih naprav in podobno.
- Glede načina odvoza fekalij velja poseben režim.

VARIANTA B

Za smeti in odpadke se štejejo smeti in odpadki iz 1. člena tega odloka, ki jih je mogoče odlagati in odvažati v tipičnih posodah za smeti in odpadke ali na drug primeren način.

Med smeti in odpadke po tem odloku ne spadajo strupene, okoliu nevarne snovi, razne kemikalije (topila, snovi za zaščito rastlin, herbicidi, kisline in drugo), naftni derivati, usedline iz galvanik in čistilnih naprav in podobno.

Glede načina odvoza fekalij velja poseben režim.

VARIANTA C

Odpadne snovi so po tem odloku mišljene:

1. neorganske snovi, ki niso podvržene fermentaciji in se zelo počasi razkrajajo, kot so: mineralne snovi, papir, steklo, keramika, pepel, platno, smeti od čiščenja stanovanj in podobno.
2. organske snovi, ki so podvržene fermentaciji in razmeroma hitremu razkroju, kot so: snovi živalskega izvora, ostanki predelane in nepredelane hrane, kosti in podobno.
3. ostanki po popravilih, razen ostankov od gradbenih in končnih del v hišah, ostanki zlinde od centralne kurjave, industrijski in obrtni odpadki v stanovanjskih hišah, vrtni smeti, pomije, poginule živali in podobno.

Ne šteje se za odpadne snovi: gramoz, apno, pesek in podobno.

Med smeti in odpadke po tem odloku ne spadajo strupene, okoliu nevarne snovi, razne kemikalije (topila, snovi za zaščito rastlin, herbicidi, kisline in drugo), naftni derivati, usedline iz galvanik in čistilnih naprav in podobno.

Glede načina odvoza fekalij velja poseben režim.

5. člen

Za izvrševanje obveznosti, ki so predpisane s tem odlokom za stanovanjske, poslovne, industrijske objekte, manipulacijske prostore, dvorišča, parkirišča in druga zemljišča odgovarjajo upravljalci objektov oziroma zemljišč.

Za upravljalce objektov oz. zemljišč se po tem odloku štejejo imetniki prostorov, hišni sveti, imetniki pravice uporabe, organizacije, ki gospodarijo z objekti in lastniki zgradb.

II. ODLAGANJE SMETI IN ODPADKOV

6. člen

Koristniki stanovanjskih, poslovnih, industrijskih, manipulacijskih prostorov, dvorišč, parkirišč in zemljišč so dolžni odlagati hišne smeti, navedene v 1. točki 4. člena v tipične posode (v nadaljnjem besedilu smetnjake).

Ostale odpadke, navedene v 2. točki 4. člena tega odloka se praviloma odlagajo v kovinske zabojne (kontejnerje). V izjemnih primerih pa se odlaganje in odvoz takih smeti in odpadkov organizira posebej v skladu z 2. odstavkom 3. člena sporazumno s pooblaščen organizacijo.

7. člen

Pooblaščen organizacija določi v sporazumu s pristojnim upravnim organom, sanitarno inšpekcijo, prizadeto krajevno skupnostjo in naročnikom vrsto in mesto postavitve tipične posode. Pri odločanju o tem se upošteva količina in vrsta odpadnih snovi, število stanovanjskih enot v zgradbi ter dostop za odvoz.

8. člen

Lastnik, uporabnik oz. upravljalac objekta mora na svoje stroške nabaviti potrebno število tipičnih posod za smeti in odpadke.

Pri novih zgradbah morajo lastniki oz. upravljalci nabaviti tipične posode za smeti in odpadke, ko se vselijo v zgradbo.

9. člen

Prostor za tipične posode za smeti in odpadke mora biti v pritličju zgradbe. Če v zgradbi ni primerne prostora, je prostor za tipično posodo lahko tudi ob zgradbi.

Lastnik družinske stanovanjske hiše ima lahko smetnjak v prostoru, ki ga določi sam, vendar ga mora tisti dan, ki je določen za odvoz smeti, postaviti na prostor, ki ga sporazumno določi s pooblaščen organizacijo.

10. člen

Pooblaščen organizacija je dolžna izprazniti tipične posode tako, da ne onesnaži prostora, kjer se opravlja delo. Tipične posode je dolžna postaviti na isto mesto.

Tla okrog tipične posode za smeti in odpadke mora očistiti tisti, ki jih onesnaži. Smetnjake mora redno čistiti lastnik, uporabnik oz. upravljalac objekta.

Redno vzdrževanje in razkuževanje kovinskih zabojev opravlja pooblaščen organizacija.

11. člen

Koristniki stanovanjskih in poslovnih prostorov so dolžni odlagati gorljive smeti in odpadke po možnosti v sežganem stanju. Sežiganje smeti in odpadkov v zdravstvenih in veterinarskih ustanovah je obvezno.

VARIANTA B

Zdravstvene in veterinarske ustanove morajo odpadne snovi obvezno odlagati v sežganem stanju.

12. člen

Ob kioskih, slaščičarnah, avtobusnih postajališčih, trgovinah in podobno morajo prodajalci namestiti koše za odpadke. Okolico prodajalnih mest morajo očistiti prodajalci.

13. člen

Na javnih mestih morajo občani odlagati smeti in odpadke v za to postavljene koše.

Praznjenje košev se izvaja istočasno s čiščenjem in odvozom ostalih smeti in odpadkov.

14. člen

Na območjih, kjer ni možen odvoz s smetnjaki, se na določenem mestu pošlavi kovinski zaboj, ali ustrezno število smetnjakov, za odlaganje smeti in odpadkov za več objektov skupaj.

15. člen

Snovi iz 3. odstavka 4. člena tega odloka ni dovoljeno odlagati izven javnih odlagališč, pa tudi ne na javna odlagališča, niti jih ni dovoljeno zakopavati.

Odvoz in deponiranje opravi na podlagi posebnega naročila stranke pooblaščen organizacija v skladu s posebnimi predpisi in soglasji pristojnih inšpekcijskih služb, na za to določena mesta.

III. ODVOZ SMETI IN ODPADKOV

16. člen

Smeti in odpadke iz 1. točke 4. člena tega odloka, ki so v smetnjakih, je dolžna odvažati pooblaščen organizacija v skladu s sanitarnimi predpisi v posebnih vozilih dvakrat tedensko, po potrebi pa tudi večkrat, za kar pa se sklene s koristnikom posebna pogodba.

Razpored odvažanja smeti in odpadkov v kovinskih zabojih mora pooblaščen organizacija javno objaviti.

17. člen

Pooblaščen organizacija mora za odvoz smeti in odpadkov uporabljati specialna vozila, ki so urejena tako, da je omogočeno higiensko nakladanje in odvažanje ter brezprašno praznjenje.

18. člen

Fekalije se smejo odvažati le v posebnih zaprtih vozilih, ki se izpraznijo na mestih in krajih, ki jih določi upravni organ, pristojen za komunalne zadeve s soglasjem pristojne sanitarne inšpekcije.

Črpanje fekalij iz greznic in odpadnih snovi iz kanalov je dovoljeno le s pripravi, ki ustrezajo higiensko tehničnim zahtevam. Okolica greznic mora biti po izpraznitvi očiščena in razkužena.

IV. JAVNA ODLAGALIŠČA

19. člen

Smeti in odpadke je dovoljeno odlagati le na določenih odlagališčih.

Odlagališča za smeti in odpadke določi upravni organ, pristojen za urbanizem in soglasju s pristojnimi organi za sanitarno, vodnogospodarsko in požarnovarnostno inšpekcijo.

Predlog, kje naj bi bilo odlagališče za smeti in odpadke, poda pooblaščen organizacija, krajevna skupnost.

20. člen

Na javnih odlagališčih morajo biti nameščene instalacije za pitno vodo, vsakdanje pranje in razkuževanje vozil, ki odpadne snovi dovažajo in naprave za gašenje požara.

21. člen

Javna odlagališča za smeti upravlja in vzdržuje pooblaščen organizacija oziroma krajevna skupnost. Vzdrževanje odlagališča obsega zlasti pravilno, redno in pravočasno izravnavo zemljišča, zasipavanje smeti, razkuževanje in uničevanje mrčesa ter glodalcev (dezinfekcija, dezinfekcija in deratizacija). Pooblaščen organizacija skrbi tudi, da ne pride do požarov. V kolikor pa do zgorevanja odpadkov in smeti pride, mora upravljalac poskrbeti za učinkovito gašenje.

Po končanem odlaganju smeti in odpadkov mora upravljalac odlagališča humizirati in primerno hortikulturno urediti.

22. člen

VARIANTA A

Za odvoz ali zasipavanje smeti in odpadkov, ki so bile do uveljavitve tega odloka odložene izven določenih javnih odlagališč in za skrb, da se čistoča na vseh zemljiščih redno vzdržuje, so zadolženi lastniki, uporabniki oz. upravljalci zemljišč.

VARIANTA B

Komunalna in sanitarna inšpekcija odredi, da se morajo smeti in odpadki odloženi izven javnega odlagališča odpeljati v odlagališče na stroške tistega, ki je smeti odložil, sicer pa na stroške lastnika, uporabnika oziroma upravljalca zemljišča, na katerem so smeti in odpadki, če po predhodnem opozorilu organa, pristojnega za komunalno oziroma sanitarno inšpekcijo smeti oziroma odpadke ne odstrani sam.

V. DOLOČANJE CENE ZA ODVOZ SMETI IN ODPADKOV

23. člen

Ceno za odvoz smeti in odpadkov določi pristojni upravni organ na predlog pooblaščen organizacije.

Cena za odvoz smeti in odpadkov iz gospodinjstev se določi po kvadratnem metru stanovanjske površine, za odvoz smeti in odpadkov iz poslovnih prostorov pa se določi po kvadratnem metru koristne površine teh prostorov.

Ceno za odvoz smeti in odpadkov plačujejo lastniki, uporabniki in upravljalci stanovanj oziroma poslovnih prostorov na podlagi sklenjene pogodbe s pooblaščen organizacijo.

Obveznost za plačilo odvoza smeti in odpadkov nastane z dnem, ko pooblaščen organizacija organizira odvoz za določeno območje.

VARIANTA A

Pri določitvi cene se upošteva tudi pogostnost in oddaljenost odvoza smeti in odpadkov, zahtevo pristojnih služb za ureditev odlagališča ter stroški amortizacije in praznjenja kontejnerjev.

VARIANTA B

Pri določitvi cene se upošteva tudi pogostnost odvoza smeti in odpadkov, zahtevo pristojnih služb za ureditev odlagališč ter stroški amortizacije in praznjenja kontejnerjev.

24. člen

Upravljalac, lastnik oz. uporabnik zgradbe je dolžan dati pooblaščen organizaciji oziroma krajevni skupnosti vse podatke o koristni stanovanjski površini oziroma koristni površini poslovnih in drugih prostorov ter druge za odvoz smeti potrebne podatke.

Prav tako je dolžan obvestiti pooblaščen organizacijo oziroma krajevno skupnost o vseh spremembah glede površin in drugih dejstev, ki vplivajo na obveznost oziroma višino plačevanja stroškov odvoza smeti.

VI. NADZORSTVO

25. člen

Nadzorstvo nad izvrševanjem tega odloka in predpisov, izdanih na njegovi podlagi opravlja sanitarna in komunalna inšpekcija. Nadzorstvo nad izvrševanjem tega odloka in predpisov, izdanih na njegovi podlagi opravljajo tudi pooblaščen delavci iste organizacije, ki opravlja to dejavnost. Način in obseg nadzorstva se določi s pogodbo med občino in pooblaščen organizacijo na podlagi pooblastila občinskega upravnega organa, ki je pristojen za komunalne zadeve.

Če nadzorni organ ugotovi, da določbe tega odloka niso bile uporabljene, lahko odredi z odločbo, da je treba ugotovljeno nepravilnost v določenem roku odpraviti.

VII. KAZENSKKE DOLOČBE

26. člen

Z denarno kaznijo 1.000 do 30.000 din se kaznuje za prekršek pooblaščen organizacije.

- če redno ne vzdržuje in razkužuje kovinskih zabojev (3. odst. 10. člena),
- če pri izpraznitvi tipičnih posod onesnaži prostor ali če je ne postavi na isto mesto (1. odst. 10. člena),
- če ne prazni košev za smeti (13. člen),
- če ne poskrbi za odvoz ali ne upošteva posebnih predpisov in soglasja pristojnih inšpekcijskih služb pri odstranjevanju snovi iz 3. odstavka 4. člena (15. člen),
- če ne odvažata smeti in odpadke v skladu s sanitarnimi predpisi in v določenem roku (16. člen),
- če ne uporablja za odvoz smeti in odpadkov primernih vozil (17. člen),
- če ne zagotovi higienskega načina odvažanja fekalij (18. člen),
- če ni nameščenih instalacij na javnih odlagališčih za vsakdanje pranje in razkuževanje vozil pitne vode in gašenje požara (20. člen),
- če ne skrbi za redno vzdrževanje javnega odlagališča (21. člen).

Z denarno kaznijo 500 do 2.000 din se kaznuje za prekršek iz 1. odstavka tega člena odgovorna oseba v pooblaščen organizaciji.

27. člen

Z denarno kaznijo 1.000 do 30.000 din se kaznuje za prekršek organizacija združenega dela ali druga pravna oseba.

- če ne odlaga smeti in odpadke v smetnjake oziroma v kovinske zabojne (6. člen),
- če ne nabavi potrebnega števila tipičnih posod za smeti in odpadke (8. člen),
- če redno ne vzdržuje smetnjake (2. odst. 10. člena),
- če ne sežiga smeti in odpadkov (11. člen),
- če ne postavi košev za smeti ali ne očisti prodajalnih mest (12. člen),
- če odlaga snovi iz 3. odst. 4. člena (15. člen),
- če ne zagotovi higienskega načina odvažanja fekalij (18. člen),
- če redno ne vzdržuje zemljišča (22. člen),
- če ne da vseh potrebnih podatkov za določitev cene za odvoz smeti in odpadkov (24. člen).

Z denarno kaznijo 500 do 2.000 din se kaznuje za prekršek iz 1. odstavka tega člena odgovorna oseba v organizaciji.

28. člen

Z denarno kaznijo 200 do 5.000 din se kaznuje za prekršek posameznik.

- če ne odlaga smeti in odpadke v smetnjake oziroma v kovinske zabojne (6. člen),
- če ne nabavi potrebnega števila smetnjakov (8. člen),
- če redno ne vzdržuje smetnjake (2. odst. 10. člena),
- če ne odlaga smeti in odpadke v za to postavljene koše (13. člen),
- če odlaga snovi iz 3. odst. 4. člena (15. člen),
- če redno ne vzdržuje zemljišča (22. člen),
- če ne da vseh potrebnih podatkov za določitev cene za odvoz smeti in odpadkov (24. člen),
- če ne postavi košev za smeti ali če ne čisti prodajalnih mest (12. člen).

29. člen

Z mandatno kaznijo do 50 din se kaznuje, kdor odlaga na javnih mestih smeti in odpadke v nasprotju z določbo 1. odstavka 11. člena. Kazen izterjajo takoj na mestu organi, ki so pristojni za nadzor po 21. členu tega odloka.

VIII. KONČNE DOLOČBE

30. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok, preneha veljati odlok o komunalnem redu na območju občine Jesenice od 15. do vključno 21. člena.

31. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Številka: 352-1/63-4
Datum:

Predsednik občinske skupščine
Slavko Osredkar, dipl. iur.

OB 30-LETNICI ZMAGE NAD FAŠIZMOM

**DNEVI PRED 6
KONCEM VOJNE Ivan Jan:**

(Iz kronike Kokrškega odreda)

V štabu so takoj sestavili depešo za glavni štab NOV in POS. Z njo so po radijski zvezi sporočili — da je: »Železniški most pri Otočah z današnjim dnevom predan prometu. Nujno ga je ponovno razbiti z bombardiranjem!«

Poleg tega so sporočili, da so enote kokrškega odreda blokirale Begunje in Poljče in da je zato važno, da bi most v Globokem spet zrušili. Zato naj bi poslali tja letala, ki naj bi napadla tudi nemški transport v Radovljici in na ostali progi ter da bi nekajkrat preleteli tudi Begunje.

Ta brzojavka — sestavljena s šiframi — je bila odposlana nekaj pred deveto uro zjutraj. O mostu v Globokem in o nevarnem nemškem transportu je bil za tem obveščen tudi preostali del štaba, hkrati s tem pa tudi bataljonska poveljstva. Kmalu se je pokazalo, da je preteča nevarnost postala stvarnost.

SS-ovci, med njimi tudi Vlasovci, so namreč kmalu pritiskali proti odrednim položajem. Prišli so iz transporta, ki je stal v Radovljici. Zlasti nevarni so bili Vlasovci, ki so prodirali na čelu. Močno so pritiskali na oddelku med Žirovnico in Poljčami, da bi se vključili v odredno obrambo.

Vlasovci so silili proti vzhodu, kjer bi potem zavili na sever proti Sv. Petru. S tem bi bil ogrožen II. bataljon. Ta pa je bil dobro vklopan in je napadalce odločno odbil. Zaradi sovražiškega pritiska so juristi četo in vod skojevec premestili na desno krilo III. bataljona, od koder se niso dali pregnati.

Na sektorju III. bataljona, ki je bil razporejen ob križišču cest pod Begunjami, proti Zgoš in Dvorski vasi, so ta dan trpeli tudi hud pritisk. Vendar pa so ga vzdržali. K temu so pripomogla tudi letala, ki so kmalu pribrela prek Jelovice in se začela spuščati nad sovražnikove transporte.

Begunje je branilo le okoli 300 borcev. Nemci, Vlasovci in domobranci pa je bilo več tisoč. Vendar pa je bil čas na strani odredov. Sovražnik je bil prežet s psihozo bežečega premaganca.

Pogajanje še vedno ni konec

Kmalu za tem se je v štabu odreda pojavila nova parlamentarka. To je bila baronica z Dermškega gradu v Dvorski vasi. Bila je Avstrijka, simpatizirala pa je s partizani. Nanjo je zdaj računalo tudi nemško poveljstvo v kaznilnici. Naprosili so jo, če gre v štab odreda, kjer naj bi posredovala, da bi se pogajanja za nemško stran stekla čim ugodneje. Policijsko poveljstvo je po njej odredu predlagalo, naj bi njihovo posadko iz Begunj in Poljč spustili skozi blokado brez bojev in takó bi se vse steklo v miru.

Iz tega pa ni bilo nič. Predstavniki odrednega štaba so spet napisali dve pismi — eno za kaznilnico,

eno za Poljče in zahtevali naj se obe posadki predata brezpogojno, tako, da položita orožje.

Tudi ujeti Pertsch je napisal pismo, naslovljeno na Lagerführerja Glanzerja in gestapovca Brandla. V njem je po navodilih članov odrednega štaba spet pretiraval in pojasnjeval, da jim preostaja edino vdaja. Pertsch, ki je bil protinacist, je to rad napisal. Baronici je štab omogočil, da je govorila tudi s Pertschem in Füscherjem, ki sta ji še posebej naročila kaj naj reče zagrizencu Glanzerju in Brandlu.

JOŽE ULČAR-MIRO

5

30 LET SVOBODNI

Ob tezi — naj že vendar pozabimo naš boj, bi bil rad zelo prozaičen! Nekajkrat sem sodeloval v jurijah! To so strašni trenutki. Mislim, da nihče ne bi znal popisati občutkov, ko v okrilju smrti planeš iz zaklona in ponudiš svojih dvajset pomladi uničujočemu ognju sovražnikovih strojnic. Najbrž tudi nihče ne bi znal opisati tistega trenutka, ko volja mora premagati razum, da zbereš toliko moči in se dvigneš iz okopa. Nepopisni so tudi občutki, ko po končenem juriju gledaš razmesarjena telesa svojih tovarišev, ki so bili morda samo minuto ali dve pred tem polni moči in življenjske sile. Nihče ne bo nikoli prav opisal občutka, ko v besnenju bitke postaneš zver in moraš ubijati! Pa ne samo zato, da bi ostal živ, temveč zato, da bi narod, iz katerega izhajaš, lahko svobodno zadihljal, spregovoril svobodno besedo.

Toda vedeli smo; v svobodo se pride samo po takih poteh!

Zato prijatelji vsega tega ne bomo pozabili. Nikoli, ker ne moremo in ne smemo, pa tudi nečemo.

Brez dvoma se bodo posledice liberalizma še dolgo čutile. Borci se bodo še vedno iz dneva v dan morali otepati z nevidnim sovražnikom v socialističnem plašču, ki jih onemogoča na vseh področjih. Takim razmeram mora Zveza združenj borcev s pomočjo političnih organizacij napovedati brezkompromisen boj. Če smo 30 let redili gada na naših prsih, je čas, da ga energično odstranimo.

Na vseh nivojih naj se pregleda dejavnost vodilnih ljudi v času druge svetovne vojne. Če bi brskali, potem bi verjetno na visokih položajih našli ljudi, ki so v vojnih letih vse do klavnega poloma nacizma zavzeto delali za okupatorja, ali pa celo vse do konca vojne s puško v roki stali pod zastavo kljukastega križa. Morda bi se našel tudi kdo, ki je pripadal zločinskih formacijam SS. Vendar to presega meje in namen tega prispevka in naj bo prepričeno v presojo političnim organizacijam. Omenim naj le, da bi tak pri-

Kmalu po baroničnem odhodu je v štab odreda že prišel orožnik Litzenbauer, ki ga je pripeljala Tetka. Njegov prihod je pokazal, da je bilo Pertschevo in baronično posredovanje uspešno, kajti po njegovih besedah se je Glanzer zdaj omeščal. Prek Litzenbauerja je namreč predlagal, da je pripravljen na pogajanja s štabom odreda, za kraj pogajanj pa je predlagal kaznilnico.

Predstavniki odrednega štaba so ta predlog odločno odklonili ter ga zamenjali s svojim. Predlagali so, naj bi bila pogajanja v štabu odreda, se pravi v Strojavi vili. Hkrati so predstavniki odrednega štaba poveljstvu kaznilnice zagotovili popolno varnost.

Komaj so izmenjali te predloge, je Litzenbauer s Tetko spet odšel v kaznilnico, medtem pa je štab odreda v napetosti pričakoval odgovor. Ni še preteklo pol ure, ko se je Litzenbauer spet pojavil v odrednem štabu. Zdal se so spet dogovorili za Ještinovo hišo v Begunjah, kjer so z Litzenbauerjem koncem aprila imeli prvi stik.

stop k razreševanju te problematike pomenil mobilizacijo ogromne energije vseh tistih, ki so v vojni stali na naši strani.

Čudežna vezanina svobode, ki nas ogrinja že trideset let in v katero smo vtakli stotisoče življenj, prav tako mladosti, morje solza, brezmejno trpljenje v taboriščih in zadnje vzdihne ustreljenih talcev, pa bi dobila nov svetlejši lesk in vodila mlade generacije na pot naše socialistične revolucije.

Naj na koncu vsem udeležencem NOB čestitam ob 30. obletnici dneva zmage z željo, da se tiho poklonimo vsem tistim tovarišem, ki so ostali na bojiščih, pa tudi vsem tistim, ki so v preteklih 30 letih umrli za posledicami vojne.

Mladina, ki prihaja za nami, bo nadaljevala našo pot. Učila se bo na naših uspehih, pa tudi napakah. Prepričan sem, da bi velika večina naše mladine v pogojih tako težke preizkušnje, kot je bila naša, šla po naši poti. Kakor smo mi, tako bi tudi naše mlade generacije dobivale in izgubljale bitke. Vendar vojne nikoli ne bi izgubili. Proti nikomur!

Ko se je maršal Tito 9. maja 1945 v svojem govoru obrnil na svojo partizansko vojsko, je dejal: »Častno ste opravili svoj dolg do domovine. Vaša nesmrtna dejanja bodo večno živela v srcih naših narodov in njihovih prihodnjih rodov. Prišel je veliki dan miru in svobode.«

Vendar to izročilo ostaja. Ne velja samo za naše generacije, temveč je namenjeno tudi mladim in je pravzaprav tudi last mladim.

Zato je vizija naše prihodnosti kljub vsemu jasna in trdna. Mladi rodovi naših narodov bodo vedno stali na braniku naše svobode, naše neodvisnosti in samoupravnega socializma. Dilem tukaj ni. Brez strahu odstopamo mesta na braniku naše stvarnosti mladim. Vedno bodo zmagovali tisti, ki branijo pravično stvar, ki si želijo zmage in verujejo v pravilnost boja. In taki smo mi bili in ostajamo!

KONEC

Zato je poredko obiskoval Martino; le kadar je bilo nujno in potrebno. Toda kdo bi mogel in znal razločevati med potrebnim in nepotrebnim, kaj komu koristi in kaj škoduje, med pravico po ljubezni in dolžnostmi, ki jih je vsiljeval boj? Saj si je že tako očital, da ne dela prav. Sredi odpovedi, sredi tveganja in vojne napetosti je tudi to pot popustil in ugodil neugnani želji po dekletu. Mar ne bi mogla tega urediti kako drugače! A je storil tako kakor kdaj poprej, ko ni tvegala drugega, kot nekaj ur spanja in opravljanja, če bi ga morda opazila kakšna vaška radovednica.

Preveč si je dovolil. Saj res ni bilo treba dosti, pa nikoli več ne bi nikogar objel. Sicer pa ni prišel le zaradi dekleta. Martina je vendar še nekaj drugega kot samo njegovo dekle! Je tudi njihov pomočnik! Toda tožnik v njem mu ni prizanašal. Tovarišem iz čete nikoli ne bi dovolil česa podobnega. A kaj bi, ko pa fantje nimajo takih deklet, kot je Martina.

Zato se je ob slovesu nasmešnil njenim besedam in rekel:

— Saj veš, da predznih bogovi ne zapuste!

Besede si je zapomnil iz pogovora z izobraženim sosedom in bile so mu všeč. Hotel je, da slovo ne bi bilo pretežno.

Potem je začutil, da mu je v roke stisnila še dva zavojčka cigaret in se spet oklenila njegovega zagorelega vratu.

— Vzem, da ne boš nemiren zaradi kajke. Le zakaj te že prej nisem odvadila kaditi.

Aleš se je strmo pogledal, in čeravno je bil dekletov glas dobrohoten, je takoj vzkipeł.

IVAN JAN

2

MRTVI NE LAŽEJO

— Kot da tega že nisem poskušal. In govoriš, kakor da si moja žena, starokopitna in ozkosrčna!

— Aha, spet stara rana: osebna svoboda...

Aleš se je zavedal, da zdaj ni časa za prekanje, zato jo je stisnil k sebi.

— Vedno me presenečaš in razvajaš!

— Malenkost. Zate bi storila vse! Zapomni si: vse!

Aleš jo je nekaj časa tiho gledal in potem resnobno rekel:

— Najbrž bo tudi treba. Pa ne zame. Za našo stvar. Poti nazaj ni!

Martina je pokimala, vendar so oči izdajale majhno začudenje. Saj mora vendar biti vojske kmalu konec!

Zdal se mu je resnično že mudilo. Ne le zaradi tega, ker se je čutil kriv, temveč tudi zaradi dogovora s Filipom, njenim polbratom.

— Čim več bo storjenega, prej boš tudi ti pri nas!

Vedela je, da ji bo na koncu rekel nekaj podobnega, zato je spet samo prikimala, potem pa opozorila:

— Ne pozabi, kod se Nemci najraje potikajo!

Aleš je že hotel oditi, pa je za hip postal in šepnil:

— Če bo kaj novega, sporoči! In pazi nase! Nemci so nam zadnje čase zaprli že preveč ljudi. Ne morem si dopovedati, da to ni izdajalčev delo.

— Vidiš, ali ne bi bilo bolje, da me takoj vzameš s seboj?

— Ne sili v nekaj, kar je sklenjeno. Nekdo mora tvegati. Razumeš?

— Skušam, pa se mi ne posreči. Odleglo bi mi.

— Razumi vendar, da je to stvar zrelosti in odgovornosti pred seboj in pred vsemi. Kdor se prej zave, je prej dolžan kaj storiti.

Dekletu je zmanjkalo besed, zato je Aleš dodal:

— Tudi to ne bo trajalo dolgo. In nikomur besedice o tem, da sva bila skupaj.

Počakal je še trenutek, da si je Martina ogledala okolico, potem pa je smuknil iz hiše kakor tat.

Noč se mu je zdela prav takšna, kakršna je bila tedaj, ko sta se prvič sprehajala ob reki. Hodila sta mirno in šepetala kot nocoj. Besede so jima kar same vrele iz srca, kajti dotlej sta si veliko prikrivala. Bile so sicer nepomembne, toda besede, ki jih je porajalo novo in veliko čustvo.

Kmalu je vse to spremenila vojna. Aleša niti ni preveč presenetila. Tudi Martina je kazala, da razume vsaj večino tega, kar ji je tolikokrat in tako vneto razlagal Aleš. In potem je zvedela, da je kmalu po okupaciji navezal stike s prvimi »gošarji«. Vselej je občudujoče govoril o teh prvih upornikih, ki se jim je kmalu tudi sam pridružil.

Poglej, se je ogreval za rdečo armado, — čeravno je Hitler videti tako močan in nasilen, ne more biti dolgo. Zapomni si tole: kar se zdaj godi, je začetek njegovega konca! Rdeča armada ga bo kmalu strla!

Martini so bile neznansko všeč njegova gorečnost, prepričanost in prepričljivost. Nekaj tega se je oprijelo tudi nje, slepili pa sta jo nemška moč in oblast, da ni mogla razumeti vsega. Prihrjevala mu je predvsem iz nagnjenosti. O razvoju družbe, o premikih in napredku ter silah, ki to zavirajo, ji je govoril že pred vojno. Večkrat ji je napovedal: ko bo čas dozorel se bomo udarili in obračunali z gospodo, zjutraj pa bo oblast v naših rokah!

Po nekaj mesecih skrivnostnega partizanstva, ko je bila zemlja tu in tam že oblita s krvjo, in nekaj mesecev vojske z Rusijo, vsega tega vendarle še ni konec. V njej sta zmagala dvom in negotovost.

Zanimiv je tudi manj poškodovani stari del mesta s trgovinami in drobnimi delavnicami mestnih rokodelcev in izdelovalcev spominkov in izdelkov narodnega blaga. Ustavili smo se tudi na mostu, kjer se stoji polovica stare, predpotresne železniške postaje. Polovica postaje se je zrušila, v drugi polovici, ki je ostala pa so zdaj namestili muzej. Kazalci velike ure na pročelju še vedno kažejo 5 ur in 17 minut... (Novo postajo bodo zgradili na drugem mestu, ker bodo tudi železniške trase tekle drugod.)

Nastanili so nas v turističnem naselju, imenovanem Olimpijska vas, v ličnih počitniških hišah precej visoko v bregu nad mestom. Tam sta tudi dva velika moderna hotela in zelo lep pogled na mesto pod njimi.

Zvečer nisem strpel, da ne bi šel še enkrat sam v mesto in si poiskal pot do Vardarja in do starega mostu. Deroča, svetlika-joča se voda šumi in se cepi pred stebri in se zaganja vanje že peto stoletje in teče pod oboki naprej daleč proti Solunu (tudi Turki so bili v teh krajih pet stoletij). Zdalj, ko so naredili nove mostove (tisti prvi nad tem je posebno lep), so tega starega, kamenitega povsem razbremenili — samo pešci lahko hodijo po njem. Kaj vse je v preteklosti že šlo čezenj?!

Hodiš in ogleduješ, misli pa se ustavljajo in primerjajo ta most z mostovi čez velike reke po drugih velikih mestih, z vodami, ki se svetlikajo, šume ali molče tečejo v temne daljave. Po varšavskih — čez Vislo (vsi so bili v zadnji vojni podrti), po Budimpešti in Donavi, misliš na skrivnostne kipe na Karlovem mostu čez Vltavo v Pragi in prisluškujes, kako šumi Sena v Parizu mimo trga Concorde z egipčanskim obeliskom in hrume avtomobili proti Slavoloku zmage, misliš na Rouen, Lisbon in Beograd.

Potem me je pot pripeljala spet mimo napol podrti železniške postaje. Vso noč je osvetljen na veliki gladki steni napis Titove izjave 27. julija 1963 (dan po potresu je obiskal Skopje), da bomo mesto z združenimi močmi obnovili, ura na steni pa kaže 5 ur 17 minut.

Anton Kocjančič

NA ESKURZIJO V MAKEDONIJO

3

Drugo jutro smo se odpeljali proti Gostivaru in se potem dvignili na višino 1200 m. Tam je Mavrovsko umetno jezero. Tu se zbira voda za električno centralo, ki je globoko v dolini. Ob jezeru je športno središče in vrsta lepo oblikovanih vikend hišic.

Za brano se začne cesta spuščati v kanjon Radike. V dolini mimogrede obiščemo tudi stari znameniti samostan Jovana Bigorskega, z lepimi ikonami in rezbarijami velike umetniške vrednosti. Pustimo za seboj Debar z zdraviliščem z žvepleno vodo. Že smo pri Črnem Drimu, ki v naselju Struga izteka iz Ohridskega jezera. Vode so pogosto zajezene, za pregradami so velika umetna jezera, v strugah pa električne centrale.

Smu že pri Ohridskem jezeru. Od izteka Črnega Drima se vozimo po obali lepega, čistega jezera — pravijo, da se vidi tudi pri globini 20 metrov še vedno dno. Jezero leži v kotlini, na višini okoli 700 metrov. Gore, ki ga obkrožajo pa dosega tudi dvatisoč metrov (vse so bili še pobeljene s snegom). Površina jezera znaša 350 kvadratnih kilometrov, največja globina pa 286 metrov. Poleti se temperatura vode sčee okoli 23 stopinj Celzija (približno tako kot na Bledu). Dve tretjini jezera pripada Jugoslaviji, ena pa Albaniji. Občutek imaš, kot da si ob lepem, plavem morju — tudi Makedonci pravijo, da je to njihovo morje.

IZVRŠNI SVET O NOvem DELOVNEM ČASU V TRGOVINI, POLITIKI CEN IN IZGLEDU CEST

Na seji izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice v petek, 30. maja, so najprej potrdili razpis Prešernovih nagrad za leto 1975, ki jih gorenjske občine podeljujejo za uspešno delovanje na področju kulture, za umetniško ustvarjanje in poustvarjanje ter za kulturnoprosvetno delo. Soglašali so tudi, da se nagrada poveča na 10.000 dinarjev in da razpis opravi občinska skupščina Kranj.

Člani izvršnega sveta so v glavnem tudi soglašali z družbenim dogovorom o novem delovnem času v trgovinah ob sobotah in nedeljah. Družbeni dogovor, ki naj bi ga podpisale občinska konferenca SZDL, občinski odbor sindikata delavcev trgovine in delovne organizacije s področja trgovine predvideva, da naj bi bile vse samopostrežne trgovine v bodoče ob sobotah odprte od 7. do 15. ure, ostale prodajalne s tehničnim, tekstilnim in ostalim blagom ter klasične trgovine s prehrabnim blagom z deljenim delovnim časom, pa od 7. do 12. ure. Na področju mesta naj bi ob sobotah ena od trgovin s prehrabnim blagom delovala od 19. ure, ista prodajalna pa tudi v času poletne turistične sezone ob nedeljah od 7. do 10.30 ure. V turističnih krajih, kot so Mojstrana, Gozd Martuljek in Kranjska gora, naj bi bile v času turistične sezone (poletna od 1. junija do 15. septembra in zimska od 1. decembra do 15. marca) odprte prodajalne ob sobotah od 19. ure (lahko tudi dežurne) in ob nedeljah od 7. do 10.30 ure.

Dogovor še predvideva, da so dejanske trgovine odprte tudi zadnji dan praznikov, če so trije prazniki skupaj, zadnji dan leta 31. decembra pa do 16. ure.

Na seji so soglašali s predlaganim dogovorom, menili pa so, če je sploh potrebno, da bi bile ob nedeljah odprte dežurne trgovine, saj je namen dogovora izboljšati delovne pogoje zaposlenim v trgovini, med katerimi so večinoma žene in matere, poskrbeti tudi za ekonomičnost poslovanja, pa vendar nuditi občanom dovolj možnosti za nakup potrebnega blaga. V zvezi s tem so se dogovorili, da je treba zaradi dogovora pripraviti novo besedilo odloka o delovnem času za gostinske, turistične, trgovsko in obrtno dejavnost v občini, ki pa naj bi veljal za vse tiste organizacije, ki ne bi podpisale tega dogovora.

Precej časa so na seji posvetili družbenemu dogovoru o izvajanju politike cen v letošnjem letu in odloku o družbeni kontroli cen v pristojnosti občinske skupščine. Da bi zagotovili izvajanje dogovorjene politike cen je bilo v resoluciji o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975 določeno, da bo sklenjen družbeni dogovor o izvajanju politike cen. Ker je določeno, da življenjski stroški proizvodov in storitev v skupnem porastu življenjskih stroškov ne smejo presegati 12 odstotkov, smejo indeksi stroškov cen iz občinske in republiške pristojnosti letos znašati glede na december lani: hrana 123,5, stanarina 125, komunalne storitve 117, razsvetljava 130, kurjava 110, ohranitve 118, RTV 164, promet 135 in PTT 118.

Ta družbeni dogovor bodo v nespremenjenem besedilu podpisale vse občine na Gorenjskem, popolno soglasje k besedilu pa so dali tudi člani izvršnega odbora.

Oddelek za gospodarstvo je pripravil tudi osnutek odloka o družbeni kontroli cen iz občinske pristojnosti za katerega pa so menili, da ga je treba še popraviti, predvsem pa določiti, o katerih cenah morajo razpravljati zbori občinske skupščine, za katere cene pa je dovolj, da jih potrdi ustrezen upravni organ občinske skupščine.

Potem, ko so uredili še nekatere zemljiške zadeve, so izrekli soglasje k predlogu obehleženja 30-letnice cest. Odbor za proslavo 30 let razvoja cest in cestne službe je namreč predlagal tudi akcijo za dober izgled cest. Pri tem je mišljena predvsem skrb za čistočo cest in njene okolice, za lepši izgled parkirišč, posebna pozornost pa naj bi bila posvečena prometnim znakom, raznim opozorilnim tablam, pa tudi ograjam in drugim objektom ob cesti, med katere sodi tudi urejenost hiš. V akcijo naj bi zato vključili krajevne skupnosti, podjetja za vzdrževanje cest, turistična društva in druge institucije ter predvsem mladino. Člani izvršnega sveta so podprli namen akcije in bodo imenovali tudi komisijo, ki naj bi koordinirala delo.

Na seji je bilo posredovano še poročilo o škodi, ki jo je povzročilo neurje v začetku aprila. Celotna škoda je ocenjena na 11.599.000 novih dinarjev, pri čemer bi začasno odstranitev škode ali usposobitev objektov potrebovali nekaj nad štiri milijone novih dinarjev. T. L.

SPREJETA PRAVILA SZDL JESENICE

V petek, 30. maja, je predsednica Mara Taler sklicala razširjeno sejo občinske konference SZDL Jesenice. Na seji so sprejeli pravila občinske organizacije SZDL Jesenice in statutarni sklep o sestavi in delegiranju delegatov v občinsko konferenco SZDL, razpravljali o delovanju delegacij in konferenc delegacij v zborih občinske skupščine, imenovali direktorja ter glavnega in odgovornega urednika ter programski svet lokalne radijske postaje Jesenice ter imenovali koordinacijski odbor za uresničevanje projekta celodnevne šolanja v občini Jesenice.

Po kratkih uvodnih besedah predsednice in sekretarja Slavka Humerca, ki sta poudarila pomen sprejemanja pravil za delovanje občinske organizacije SZDL, kot široke in enotne fronte vseh organiziranih socialističnih sil v občini na delegatskih razmerjih ter obsežno javno razpravo, skozi katero so bila pravila oblikovana, so le-ta soglasno sprejeli. Soglasje k pravilom so izrekli predstavniki vseh občinskih družbenopolitičnih organizacij - ZKS, sindikata, ZSMS in ZVB NOV, ki bodo s svojimi delegati sodelovali v občinski konferenci SZDL, kot demokratični zvezi delovnih ljudi in občanov ter vseh njihovih organiziranih socialističnih sil.

Ohenem s pravili so sprejeli tudi statutarni sklep o sestavi in delegiranju delegatov v občinsko konferenco SZDL. Po tem sklepu bo občinsko konferenco sestavljalo 59 delegatov, in sicer iz krajevne konference SZDL Rateče, Hrušica, Planina in Blejska Dobrava po en delegat, iz Kranjske gore in Dovje - Mojstrana po dva, iz Podmežaklje, Save in Žirovnice po trije ter s Plavža in Javornika po štiri delegati. Razen tega bo v občinski konferenci po šest delegatov iz občinskih vodstev: ZKS, Zveze sindikatov, ZSMS in ZVB NOV. Po enega delegata pa bodo izvolili: občinski odbor ZRVS, občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij, občinska zveza za telesno kulturo, občinska zveza DPM, občinski odbor RK, občinska gasilska zveza, občinski svet Ljudske tehnike, občinsko društvo inženirjev in tehnikov, občinska zveza društev upokoencev in občinska zveza tabornikov.

SREČANJE OSTARELIH PROSTOVOLJCEV

Devetnajstega maja so se sestali v domu upokoencev na Jesenicah, na svojem rednem občnem zboru, nekdanji prostovoljci za našo severno mejo 1918/1919. Od še živčih 65 članov, kolikor jih šteje občinska organizacija zveze prostovoljcev, borcev za severno mejo, se jih je občnega zbora udeležilo kar 42, ostali pa so oslabei in bolni, tako da ne morejo od doma. Udeležili so se tudi zastopniki republiškega in medobčinskega odbora iz Ljubljane, občinskih odborov iz Radovljice, Kranja in Tolmina.

Iz poročila predsednika Joža Strazišarja je razvidno, da je bil odbor precej delaven, posebno še v letu 1973, ko so zbrali potrebna finančna sredstva za vzidavo spominskih plošč v Podkorenju in na Jesenicah. V poročilu izraža priznanje vsem delovnim organizacijam in vsem, ki so prispevali denarna sredstva v ta namen. Posebno zahvalo je izrekel železniški Jesenice, kjer so brezplačno vili in obdelali obe plošči ter SGP Sava, ki je vzidalo obe plošči, poleg denarnega prispevka. Največji delež pa je dala kulturna skupnost, ki je največji pripomogla, da je bila dolgotrajna zamisel uresničena.

Nekdanje prostovoljce zelo zanimajo narodnostni problemi naše narodne manjšine na Koroškem, kakor tudi hrvaške na Gradiščanskem. O vsem, kar je v zvezi s sedmim členom avstrijske državne pogodbe, je obirno spregovoril dr. Lojze Ude iz Ljubljane, predsednik republiškega odbora zveze prostovoljcev borcev za severno mejo 1918-19.

O vprašanju naše narodne manjšine na Koroškem, je govoril tudi Hanzi Verdnik, predsednik društva upokoencev na Jesenicah.

Poročilo nadalje poudarja tesno povezavo z občinskim odborom ZVB NOV, ter veliko razumevanje upravnega odbora sklada za borbe NOV pri občinski skupščini, za ostarele prostovoljce. Govora je tudi o skrbi železniškega transportnega podjetja, ki nudi prostovoljem tri proste vozovnice letno in skrbi republiških organov, ki z denarno pomočjo prispevajo za rekreacijo in za znižano vožnjo z vlakom ali avtobusom. Prisotni so z zadovoljstvom vzeli na znanje, da se je ena od ulic na Jesenicah preimenovala po generalu Rudolfu Maistru, kateri je imel mnogo zaslug, da so ostali Maribor in še nekateri drugi kraji v sklopu naše države, po prvi svetovni vojni, s.s.

Novice iz radovljiške občine

Na 29. seji izvršnega sveta SO Radovljica v petek, 30. maja, so obravnavali poročilo o gibanju gospodarstva v prvem četrtletju 1975; zadeve s področja urbanizma in gradbeništva, predlog medobčinskega dogovora o izvajanju politike cen v 1975; dogovor o stanarinih v 1975; predlog odloka o delni nadomestitvi stanarin in družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu; predlog o prodaji stanovanj v družbeni lastnini; družbeni dogovor o financiranju sanacije, povečanju zmogljivosti, vzdrževanju in gradnji visokogorskih planinskih postojank; načrt financiranja komunalne ureditve gradbenih zemljišč; predlog o delitvi dohodkov od sodnih taks za financiranje občinskih sodišč in javnih tožilstev ter informacijo o spremembi prometnega davka in cen nekaterih proizvodov.

Na 4. seji pripravljalnega odbora za proslavo 30-letnice osvoboditve, ki bo 4. julija v Begunjah, so najprej poročali predsedniki komisij o dosedanjih pripravah, nato pa so razpravljali naloge slavnostnega in zabavnega dela prireditve v Begunjah. Beseda je tekla tudi o financiranju proslave.

V petek, 30. in v soboto, 31. maja, je občinski svet zveze sindikatov Radovljica v sodelovanju z delavsko univerzo organiziral seminar za okoli 500 sindikalnih aktivistov. Obravnavali so teme o sindikatih kot organizaciji delavskega razreda; SLO in družbeni samozaščiti, povezanosti sindikatov s SZDL, KS in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami; o organiziranosti sindikatov; o nalogah poverjenikov in o oblikah in metodah dela v osnovnih organizacijah sindikatov. Slušatelji so bili razdeljeni v tri skupine, ki so imele predavanja v hotelu Jezero, Triglav in v mladinskem domu v Bohinju.

KO ZVB NOV Radovljica je sklenil, da bo tradicionalno srečanje borcev na Mlaki pod Radovljico v nedeljo, 29. junija, popoldne in ne kot prejšnja leta 4. julija. Posvečeno bo 30-letnici osvoboditve. Za to priložnost bodo izdali 1500 posebnih značk, ki bodo veljale kot vstopnice.

V radovljiški občini je 66 delovnih organizacij, ki se morajo v skladu z ustavo organizirati v TOZD. Med njimi je deset takšnih, ki imajo v svojem sestavu 36 TOZD. Od teh so doslej vpisane v register Elan, Almira, Sukno in ZP hoteli Toplice Bled. Priglasen vpis imajo LIP Bled, Vezanine, KGP Grad Bled in zavod za turizem Bled. Postopek vpisa pa teče še v Verigi in GG Bled.

Na zadnji seji koordinacijske kadrovske komisije pri OK SZDL so obravnavali predloge za izpolnitev članov izvršnega sveta in upravnih organov OS, za občinska priznanja 1975, za delegata v administrativno finančno komisijo pri OK SZDL in delegata OK SZDL v stanovanjsko komisijo. Razprava je tekla tudi o oblikovanju javnih razpisov za posamezne funkcije in delovna mesta.

Organizacijske in vsebinske priprave za teden Komunist v času od 16. do 21. junija je obravnaval sekretariat aktiva komunistov-neposrednih proizvajalcev minul ponedeljek. Na seji so bili navzoči tudi predstavniki kulturne skupnosti, ZKPO ter uredniki slovenske izdaje Komunist na čelu z Vlakom Krivokapičem.

V četrtek, 29. 5. so med obiskom na Gorenjskem obiskali radovljiško občino člani slovenskega kulturnega društva Globasnica iz Koroške. Ogledali so si muzej talcev v Begunjah, grobišče talcev v Dragi in osnovno šolo A. T. Linhart, kjer so jim pionirji pripravili prisrčen kulturni program.

Na 3. seji komisije za kulturo pri občinskem svetu Zveze sindikatov v ponedeljek, 2. 6. so ocenili potek kulturne akcije v prvih petih mesecih in potrdili program za prvo polletje. Letos je bilo v občini 16 gledaliških predstav, 4 likovne razstave in 3 glasbene prireditve. Do julija bodo priredili še 3 ali 4 gostovanja gledališč, 2 razstavi in 2 glasbeni prireditvi.

18. maja je bila na Pokljuki ustanovna skupščina turističnega društva Pokljuka. Navzočih je bilo okoli 150 turističnih in gostinskih delavcev ter lastnikov zasebnih počitniških hišic in sob iz Gorjuš in Koprivnika. Izvolili so 21-članski upravni odbor, predsednika Franca Jernejca Milčeta ter tajnico Francko Korošec.

Gospodarski odbor v Plamenu Kropa je v skladu s sporazumom o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupne porabe letos namenil 150.000 din za obnovitev in 250.000 din za novogradnjo stanovanj članov kolektiva.

V petek, 30. maja, zvečer je bila v prenovljeni kinodvorani na Bledu premiera novega slovenskega filma Povest o dobrih ljudeh režiserja Franca Stiglica. Igralce Majdo Grbac, Elviro Kralj in Karla Pogorelca je ob ključku pozdravil predstavnik kulturne skupnosti Radovljica in KUD Bled ter jim izročil šopke. Premiero je skupaj s kinopodjetjem Radovljica pripravila kulturna skupnost Radovljica.

Na svečani prireditvi ob 20-letnici godbe na pihala iz Lesc, ki se je prejšnji petek, 30. maja, predstavila s celovečernim koncertom v radovljiški kinodvorani, so podelili posebno priznanje kulturne skupnosti godbi. Priznanje godbi je podelila tudi ZKPO Radovljica. Kulturna skupnost Radovljica je bronasti plaketi A. T. Linharta podelila dirigentu Branku Lacku ter ustanovitelju godbe Jaku Erženu.

Občinski svet zveze organizacij za tehnično kulturo Radovljica je v soboto, 31. 5. pripravil na jezu pri Sobcu občinsko prvenstvo ladijskih modelov MC-1 in MC-2, na katerem so sodelovala ekipe vseh šol razen Lesc in Lipnice. V nedeljo 1. 6. je bilo odprto republiško prvenstvo za ladijske modele RC-1, na katerem so sodelovali tudi modelarji iz Avstrije in Italije.

Delavska univerza Radovljica je v soboto, 31. maja, organizirala seminar za predstavnike delovnih skupin OZD Almira Radovljica. Obravnavali so teme o medsebojnih odnosih v OZD, o temeljnih družbenoekonomskih ureditvah SFRJ in o organizaciji in vodenju sestankov. Seminarja se je udeležilo 35 slušateljev.

KO ZRVS Podnart je izvedla v nedeljo, 25. maja orientacijsko-taktilni pohod na 20 km dolgi poti. Rezervni oficirji in podoficirji so imeli zborna mesto v Ljubnem pri kulturnem domu. Vsi udeleženci pohoda so pred pohodom položili k spomeniku padlim v Ljubnem venec, rezervni starešina Valentin Šveglj pa je imel govor. Nato so se razdelili v tri skupine in med potjo iskali kontrolne točke. Pri zadnji kontroli so reševali topografske znake in streljali z malokalibrsko puško.

V torek 3. 6. je v Radovljici gostovalo MGL s komedijo Igorja Torkarja Revizor 74, ki jo je režiral Franc Jamnik. Prireditve sodi v okvir letošnje kulturne akcije.

Na občnem zboru komornega zbora A. T. Linhart, ki je bil v soboto, 24. maja, so najprej poslušali poročilo o dejavnosti, nato pa so po živahni razpravi sprejeli več sklepov za bodoče delo zbora. Za novega predsednika so izvolili Franca Podjeda, za podpredsednika Petra Govca in za tajnika Svetozarja Pezdica.

V Bohinjski Bistrici so v soboto, 31. maja, dopoldne svečano odprli novo mehanizirano lesno skladišče, ki sta ga skupno zgradila kolektiva GG Bled in LIP Bled.

KAJ PRIPRAVLJAJO NA OBČINSKI SKUPŠČINI ZA PRIHODNJE SEJE ZBOROV

V pisarni sekretarja občinske skupščine Jesenice smo zvedeli, da za prihodnjo sejo vseh treh zborov občinske skupščine Jesenice - zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor - pripravljajo naslednje gradivo:

- poročilo o rezultatih gospodarjenja v občini v letu 1974,
- informacijo o gospodarskih gibanjih v občini v prvem četrtletju letošnjega leta,
- zaključni račun proračuna občine Jesenice za leto 1974,
- odlok o pobratenu med občino Jesenice in občino Valjevo in
- več odlokov, med katerimi sta delovni osnutek odloka o javnem redu in miru v občini Jesenice in delovni osnutek odloka o odlaganju smeti in odpadkov v občini Jesenice že v javni razpravi.

Seje vseh treh zborov bodo predvidoma koncem junija ali prve dni julija. O posameznih vprašanjih, ki bodo predložena na seje, bomo delovne ljudi in občane oziroma delegacije in delegate poskušali informirati še pred sklicem sej zborov.

KAM PO KONČANIH SREDNJIH ŠOLAH

V prejšnjem prispevku s področja poklicnega usmerjanja smo vas seznanili z načrti maturantov jeseniške gimnazije. Ugotovili smo, da imamo zelo skope podatke o tem, kakšne strokovnjake bomo potrebovali čez nekaj let. Hkrati kaže letos na zrelejši študijske odločitve, ki že nekoliko bolj ustrezajo potrebam družbe. V zadnjih nekaj letih so se začeli diplomanti štiri letnih strokovnih šol v zelo velikem številu odločati za nadaljevanje šolanja na višjih in visokih šolah. Lani smo ob tem ugotovili, da vključevanje v študij ni dovolj pretehtano, letos pa

imamo na osnovi novih podatkov še nekaj novih spoznanj. Učenci so v krajsi anketi odgovarjali na vprašanje: Ali nameravaš nadaljevati šolanje? Samo 25 učencev iz vseh šol je mesec dni pred koncem mnenja, da se bodo takoj po diplomi zaposlili. Precej več jih je odgovorilo z da, zelo močna je skupina, ki mesec dni pred koncem šolanja nima pravih načrtov in so odgovorili z »Ne vem«. Mogoče se to ne zdi najbolj pomembno, kaže pa, da informiranje in poklicna vzgoja nista bila sestavni del učnovzgojnega procesa na šolah.

cenjujejo potrebe po strokovnjakih, ki jih usposablja kranjska visoka šola za organizacijo dela. Samo za to šolanje je v anketiranih skupinah za redni ali izredni študij izrazilo namero 25 učencev, zelo močna skupina prejšnjih diplomantov se je prav tako odločila za to šolo in obiskujejo sedaj večinoma prvi in drugi letnik. Bližina šole botruje tem nepretrganim odločitvam, nemalo pa tudi to, da dijaki lahko iz združenih sredstev dobijo štipendijo za smer, za katero lahko pričakujemo izrazite višje strokovnih kadrov.

Omenila sem že, da nam majhno število ne dovoljuje poglobljenejše analize, kar pa, da so tendence pri nas podobne kot jih analizirajo na ljubljanskem področju, kjer so sledili 1.332 diplomantom (po Glasilu samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje Ljubljana, letnik 1975, št. 1).

Ugotavljajo, da se dijaki enako pogosto odločajo za nadaljevanje šolanja v poklicih, kjer so že sedaj višji (živilorejsko-veterinarska tehniška šola, šola za sanitarno tehniko), ne v poklicih, kjer so velike družbene potrebe (gradbeni, metalurški, elektro tehniko).

Na svojem področju so od diplomantov prejšnjega šolskega leta našli na študiju v prvih razredih 46 % diplomantov, dodati pa je k temu še 300 tehnikov, ki so že zaposleni in so se vključili v redni študij. Lahko bi bili zelo zadovoljni, če bi si ta skupina, ki prihaja iz dela, želela obogatiti prakso z novo teorijo, vendar smeri vključevanja kažejo, da večina želi doseči le višjo stopnjo izobrazbe. V omenjeni analizi je navedeno, da se je 97 kemijskih tehnikov, ki prihajajo iz prakse, vpisalo na 19 različnih visokih in višjih šol. Zelo zanimiv je tudi njihov podatek, da je skupno število vpisanih (novih in »starejših« tehnikov) v 1. letniku visokih šol približno enako vsakoletnemu številu diplomantov strokovnih šol. To je zanimiv podatek tudi zato, ker nam ilustrira, od kod tolikšno pomanjkanje tehnikov, ko pa se v srednje šole na našem področju vpiše precej mladine.

Za konec pa še podatek o skupini, ki se na Jesenicah odloča za šolanje po diplomi. Zadosten učni uspeh v zadnjih treh letih šolanja dijakov ne moti in so prepričani, da njihovo predznanje ter delovne navade zadostajo višjim in visokim šolam. Za zaposlitev se odloča šest zadostnih učencev, za nadaljevanje devet, medtem ko so analize o študijski uspešnosti na univerzi pokazale, da zadostni niso bili uspešni, od dobrih učencev pa je v drugi letnik srečno prešla le polovica.

CESTA ASFALTIRANA

Po skoraj štiri letnem premoru so delavci komunalnega podjetja Kovinar in cestnega podjetja Kranj nadaljevali z deli pri utrjevanju in asfaltiranju Cankarjeve ceste na Koroški Beli. V spodnjem in zgornjem delu so Cankarjevo cesto asfaltirali v jeseni leta 1971, nato pa so z deli prikončili. Ureditev Cankarjeve ceste in ovinka, kjer se stekajo Cankarjeva in Prosvetna cesta ter Potoka pot, so občani zahtevali na zborih občanov in na sestankih, ki jih je v tem obdobju organizirala SZDL.

Program komisije za gospodarska in komunalna vprašanja pri svetu krajevnih skupnosti za letošnje leto predvideva ureditev tudi nekaterih drugih cest, vendar bo izvedba teh nalog oziroma del zaradi pomanjkanja finančnih sredstev precej otežena. Svet krajevnih skupnosti si bo prizadeval, da v letošnjem letu, ob sodelovanju tudi drugih činitelev, ki bi lahko s finančnimi sredstvi pomagali, reši vprašanje cest na Borovljah in Koroški Beli kot predvideva že omenjeni program.

Svet krajevnih skupnosti bo v teh dneh celotno problematiko najbolj nujnih komunalnih del posredoval temeljni delegaciji s priporočilom, da na seji zbora krajevnih skupnosti postavi delegatsko vprašanje in dobi ustrezen odgovor, ki ga bo krajevna skupnost posredovala občanom z ulic, ki bi jih morali nujno komunalno urediti še v letošnjem letu.

Novosti na policah jeseniške knjižnice

SAINT-JOHN PERSE: Zbrane pesnitve. Državna založba Slovenije 1975.

Bibliografija slovenskih prevodov iz francoske poezije je, vsaj kar zadeva knjižne izdaje, precej pčla: pred vojno so izšle Baudelaireove pesmi v prozi, po njej pa od starejših pesnikov Villon in Musset ter od novejših Alyn, Prevert, Eluard... Velika imena moderne francoske poezije (Verlaine, Rimbaud, Mallarmé, Valéry, Claudell itd.) so za tiste med nami, ki ne obvladamo francosčine, res samo imena, pa čeprav smo o njih neštetokrat brali oziroma slišali govoriti. Po nekaj pesmi od vsakega lahko sicer najdemo v kakšni antologiji ali na straneh periodičnega tiska.

Od proslavljenih predstavnikov moderne francoske poezije se zdaj torej seznanjamo s tistimi, ki je, čeprav še živi, že postal nekakšen klasik in spada v preteklost: Saint-John Perse namreč od leta 1960, ko je prejel Nobelovo nagrado, ni objavil nobenega teksta več, kot navaja avtor spremne besede. Perse ima vsekakor posebno mesto v novejši francoski poeziji, in to zlasti zaradi svojega nagnjenja k eksotiki. Njegova ljubezen do čezmorskih motivov ima svoj poseben razlog: rodil se je namreč na majhnem otoku v Karibskem morju in tam tudi preživel otroška leta — vendar se ni pozneje nikoli več vrnil v ta čudoviti svet, čeprav je veliko in daleč popotoval. Tudi »kozmičnost« in »zgodovinskost« njegovih pesnitev ne pričata o pesnikovi manjzi veličine; zavedati se je treba, da gre za moža, ki je bil zraven, ko se je krojila usoda sveta, npr. v Münchnu l. 1938. Bil je namreč eden vodilnih uslužbencev francoskega zunanjega ministrstva med dvema vojnama. Kot diplomat je kajpak deloval pod svojim praviim imenom, ki se glasi M.-R. Alexis Saint-Leger Leger.

Pri francoskih književnikih sicer ta kombinacija (pesnik-diplomat oz. pisatelj-politik) ni nobena posebnost — pomislimo samo na ministra Malrauxa in ministra Druona — poudariti pa je treba, da Saint-John Persova pot ni vodila od poezije k politiki, kakor pri toliko drugih, ampak nasprotno. Svetovno slavo so

mu sicer prinesla dela, ki jih je napisal v prvem obdobju, vendar je pomembnejše tisto, kar je ustvaril po letu 1940: razočaran nad kapitulantsko politiko svoje vlade je takrat emigriral v Ameriko in se odtlej povsem posvetil literaturi. Saint-John Perse je, podobno kot Pablo Neruda nadaljevalec tistega toka v moderni poeziji, ki ga je spočel Walt Whitman.

Dolgi prosti verzi njegovih himničnih pesnitev se prelivajo v ritmizirano prozo. Njegova poezija ni lahko razumljiva, vendar ji ne bi mogli očitati, da je odtujena od stvarnosti. Kljub očitni usmerjenosti v ustvarjanje novega in povsod zaznavne vezi z zgodovino, množica podrobnosti, vzetih iz realnega sveta, valuje v brezprostorju njegovih pesmi. Bralcu, ki je navajen na tradicionalno poezijo seveda nekaj manjka, pogrešal bo neko vmesno stopnjo na lestevici med prvino in kozmosom, neko šablono, preko katere je navajen doživljati-razumevati svet in poezijo.

K »nerazumljivosti« Saint-John Persove poezije konec koncev prispeva tudi množica nenavadnih (eksotičnih, zgodovinskih, naravoslovnih, biblijskih itd.) besed in pojmov. Našemu prevodu je priložen cel slovarček takih besed, morda brez prave potrebe. »Celo francoski bralec si mora pomagati s slovarji, če jih hoče razumeti,« pravi Hugo Friedrich v knjigi **Struktura moderne lirike** o Saint-John Persovih pesmih, vendar: »Bolje je, da se prepušči takšnim izrazom kot da so to zvoki glasbila iz tuje dežele.« Knjiga, ki vsebuje celotno pesniško delo S.-J. Persa, je prevedel Slavko Kumer. Ne lastimo si sodeb o prevodu, vendar je prvi vtis nepričakovano močan. Mogoče je Persova poezija izjema za pravilo o neprevedljivosti poezije? Mogoče je prevajalec prav zaradi obilice gradiva imel čas, da se prilagodi in razmahne, pri čemer je bila bujnost Persove govornice prej v pomoč kot ovira.

Henryk SIENKIEWICZ: **Novela.** Državna založba Slovenije 1975. Knjiga je izšla v okviru nekakšne nove izdaje Sienkiewiczovih izbranih del skupaj z njihovimi znanimi zgodovinskimi epopejami in z romanom

Pihalni orkester Jeseniških železarjev — dirigent Ivan Knifec

KVALITETNI NASTOP PEVSKIH ZBOROV IN PIHALNEGA ORKESTRA

V četrtek, 29. maja, je bil v gledališču Tone Čufar, v okviru prireditve meseca mladosti, zelo uspeh koncert partizanskih in delavskih pesmi v izvedbi jeseniških pevskih zborov: Blaž Arnič, Jesenice in Jeklar ter pihalnega orkestra Jeseniških železarjev. Uspeh, ker so vsi nastopajoči izvajali svoj program zares kvaliteten.

Prireditve je bila kvalitetna in dobro organizirana. Vsem nastopajočim pa smo žal storili veliko krivico. Ob pol osmih zvečer, to je ob času napovedanega začetka prireditve, je bilo namreč v dvorani le 20 poslušalcev. Deset minut kasneje se je v dvorani sicer zbralo 48 obiskovalcev prireditve, vendar vtis je bil porazen. Ne bi naštevali, kdo je bil in kdo bi v počastitev meseca mladosti moral priti na to prireditev. Zelo radi počez udrihamo čez kulturno dejavnost na Jesenicah. Resnica pa, je nasprotna, ta glasbeni nastop je dokazal, da smo na glasbenem področju z nekaterimi ansambli dosegli zavidljivo kvaliteto, da bi se marsikatero večje mesto lahko ponašalo z njo. Jeseničani pa izgleda nimamo za to posluha, ali pa smo preleni, ali ne čutimo potrebe, da bi za eno uro prišli poslušat koncert partizanske in delavske pesmi.

Da bi pevci nekoliko popravili vtis, so po svojem nastopu odšli v dvorano in poslušali izvedbe ostalih zborov.

Brez dogme, vsega skupaj dvanajst zvezkov. Potop, Križarji, Z ognjem in mečem, Mali vitez, Quo vadis in drugi zgodovinski romani poljskega nobelovca so doživeli v slovensčini že nešteto izdaj in ponatisov, ki se vrstijo od konca preteklega stoletja. Sienkiewicz je že desetletja na vrhu lestvice najbolj branih avtorjev v naših knjižnicah — z njim se lahko kosa le še kak Karl May, A. Dumas ali J. Verne.

V preteklosti so imela Sienkiewiczova zgodovinska dela za nas še nek poseben pomen — ob pomanjkanju lastne junaške zgodovine smo junaško zgodovino bratskega slovanskega naroda doživljali kot svojo. Sicer pa je Sienkiewicz pisal tudi sodobne družbene romane, pa mladinske pustolovske zgodbe. Tudi njegove novele imajo kaj raznovrstno tematiko: prevladujejo zgodbe o izseljencih, nekaj pa je tudi pustolovskih, pa realističnih podob iz sodobnega življenja. — Marsikdo se bo razveselil tudi skoraj dvajset strani dolge študije o pisatelju, ki jo je napisal Janko Moder.

BORCI ZA SEVERNO MEJO NA IZLETU

Kakor preteklo leto, tako so se tudi letos odločili, nekdanji že ostareli prostovoljci za severno mejo 1918/19 z jeseniške občine, za dnevni izlet na morje. Letos so bili gostje v počitniškem naselju ZZZ NOV ljubljanskih občin, v Banjoli pri Puli, kjer so bili res prijazen sprejeti in postreženi. Lepo sončno vreme, je tudi prispevalo k temu, da so bili z izletom res zadovoljni.

V Puli so si ogledali znamenitosti Arene, samo mesto, nekateri pa so si ogledali tudi ladjedelnico Uljanik.

Šolsko leto 1974/75

Namera	Šola za zdrav. delavce	Ekonom.-ska šola	Teh. šola strojni odd.	Teh. šola metalur. odd.	skupaj
Zaposlitev	8	3	9	5	25
»Se ne vem«	9	10	11	4	34
Višja šola za zdrav. delavce	6				6
Visoka šola za organizacijo dela		5	3	2	10
Ekonomika fakul. in VEKS Maribor		5	1		6
Strojna fakulteta			9		9
Metalurška fakulteta				3	3
Šola za socialne delavce	1				1
Višja upravna šola		2			2
anketirani skupaj	24	25	33	14	96

Kam pa bi se vpisala skupina, ki je zaradi prikrivanja ali neinformiranja

nosti izbrala odgovor »SE NE VEM«?

Namera	Šola za zdrav. delavce	Ekonom.-ska šola	Teh. šola strojni odd.	Teh. šola metalur. odd.	skupaj
Niso označili smeri šolanja	9	2			11
Visoka šola za organizacijo dela		3	3	4	10
Strojna fakulteta			5		5
Pedagoška akademija			1		1
Visoka šola za telesno kulturo			1		1
Ekonomika fakulteta in VEKS Maribor		5	1		6
	9	10	11	4	34

Tudi prejšnja leta smo dobili mnogo nedoločenih odgovorov, zaradi katerih smo pričakovali, da se bo mogoče le več dijakov vključilo v gospodarstvo in družbene službe, kot jih je prvotno nameravalo. Izkazalo pa se je, da je preko polovice vseh di-

plomantov takoj nadaljevalo šolanje. V naših štiri letnih šolah imamo sorazmerno majhno število diplomantov na posameznih šolah, zato ne delamo primerjave med šolami in oddelki. Sklepamo pa, da so naši dijaki zares slabo informirani in pre-

SKRB ZA VARSTVO OKOLJA V KS BLEJSKA DOBRAVA

Veliki so bili napori naše družbe, da premagamo predvojno zaostalost in posledice rušilne vojne. Sedaj se vztrajno nadaljujejo naša družbena prizadevanja, da bi v razmeroma kratkem času ustvarili osnove za čimvečje materialno blagostanje in dvig standarda vsem delovnim ljudem.

Pospešena graditev proizvodnih kapacitet, tovarn, komunikacij, stanovanjskih naselij in podobno, nam ni dopuščala v zadostni meri urejati vprašanj kot so varstvo narave, ohranitev pokrajinskih lepot, ozelenitev novih naselij, gospodarskih objektov in podobno.

Vendar so danes že dozoreli pogoji, da se začno reševati tudi ta vprašanja. Čedalje bolj se tudi zavedamo materialnih in moralnih koristi, ki nam jih nudi lepo urejeno okolje.

Vsega tega se zaveda tudi krajevna skupnost Blejska Dobrava. Zato je pri svetu KS ustanovljena komisija za varstvo okolja, ki jo sestavljajo: Štefan Stojan kot predsednik in člani Jože Urh, Tilka Murnik, Ivan Koselj in Franc Ferik.

Komisija se je odločila za obsežen program dela, ki ga bo postopoma izvajala skozi vse leto. V mesecu juniju bo organizirala veliko očistevalno akcijo v naseljih Blejska Dobrava, Lipce in Kočna. K sodelovanju želi pritegniti čim več občanov, še posebno pa mladino in člane raznih društev.

Komisija je ugotovila, da je na področju KS Blejska Dobrava dosti divjih smetišč, katere bo treba za vselej odstraniti.

Zelo porazno je stanje v Črni vasi. Okolica hiš je do skrajnosti zane-marjena. Tu niso samo smetišča, temveč prava gnojišča. Sreča v tej nesreči je resnično velika, da ne pride do epidemije ali okužbe. Naj mi občani tega področja ne zamerijo

teh besed, ki se tičejo samo njih. Čudim se, zakaj se nihče teh občanov ne odloči, da bi skupno odpravili smetišče in zaživel v lepšem okolju. Komisija se bo potrudila, da omogoči odvoz te njihove grmade smeti. Toda sami občani Črne vasi naj pošteno zavijajo rokave in zavrtijo lopate.

Vsa divja smetišča se morajo odstraniti tudi v naselju Lipce in jih prekriti z zemljo. Samo za nekaj časa je še dovoljeno odlaganje smeti zadaj za kamnosekom, toda v zelo ozkem pasu, ki se bo kasneje prekril z zemljo.

V naselju Kočna smetišče ostane pod cesto toliko časa, dokler se cesta ne asfaltira. Občani Kočne si želimo, da bi ga zato čim prej izgubili in pridobitvijo nove asfaltirane ceste dobili tudi ustrezen kontejner.

Da bi bilo delo komisije za varstvo okolja uspešno, želi komisija tesno sodelovati z občani. Z najstrožjimi sankcijami bo komisija ukrepala proti tistim, ki se ne bodo držali navodil glede odlaganja smeti, pa tudi proti tistim, ki delajo škodo po drugih vrtovih ali nasadih.

Skupaj s TD Jesenice bo komisija spodbujala lastnike hiš, da čim boljše uredijo njihovo zunanost in vrtove. Komisija bo s predstavniki Iskre Kranj TOZD Blejska Dobrava in z ZSMS Blejska Dobrava skušala rešiti problem ozelenitve objekta tovarne Iskra Blejska Dobrava.

KS Blejska Dobrava bo morala zagotoviti sredstva za nabavo treh kontejnerjev za odlaganje smeti v naselju Blejska Dobrava. Po možnosti bo le-te treba namestiti tudi v naseljih Lipce in Kočna. Kontejnerje naj odvaža podjetje Kovinar Jesenice po potrebi. Sredstva je treba zagotoviti tudi za ureditev avto-busnega postajališča, klopi in tabel z ustreznimi opozorilnimi napisi.

Naša prizadevanja naj postanejo naša skupna prizadevanja in naj zaje-majo slehernega občana.

Jože Urh

KRAJANOM BLEJSKE DOBRAVE

Svet krajevne skupnosti in konferenca SZDL z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v vasi sklicujejo

MNOŽIČNI SESTANEK OBCANOV

v ponedeljek, dne 9. junija ob 19. uri v osnovni šoli. Na sestanku bo podano poročilo o problematiki KS in problemi zemeljskega plazju in ceste.

Zveza borcev NOV bo pojasnila predvideni plan za pobratenje s krajevno skupnostjo Ravne-Bate in program proslave vaškega praznika.

Zaželeno je, da se sestanka udeležijo čim več vaščanov, posebno mladine in članov ZB NOV.

Vabi svet KS in konf. SZDL
Blejska Dobrava

Obnovite članarino AMD Jesenice

Avto moto društvo Jesenice ponovno vabi vse člane, da poravnajo članarino za leto 1975. Z vplačili članarine je hotelo društvo zaključiti že konec meseca maja, ker pa mnogi le-te še niso poravnali, je plačevanje podaljšano do 15. junija. Vsi, ki želijo tudi v prihodnje koristiti usluge, ki jih nudi voznikom motornih vozil AMZ in MD Jesenice, naj poravnajo članarino do navedenega termina. Kdor želi iz AMD Jesenice izstopiti mora podati pismeno izjavo o izstopu.

Iz pisarne AMD Jesenice

NAROČITE KNJIGE PREŠERNOVE DRUŽBE

Po sklepu komisije za kulturo in izobraževanje pri izvršnem odboru sindikata Železarne ter s soglasjem finančno-računskega sektorja, članom delovnega kolektiva železarne Jesenice omogočamo na ta način, da naročijo zbirke Prešernove družbe z obročnim odplačevanjem in sicer:

REDNO LETNO KNJIŽNO ZBIRKO PREŠERNOVE DRUŽBE,

ki vsebuje:

Prešernov koledar 1976

Beno Zupančič: Plat zvona, roman

Milena Mohorič: Hiša umirajočih, roman

Fran Milčinski: Ptiki brez gnezda, mladinska povest in

Higiena in kozmetika, priročnik.

Zbirka, ki bo izšla v mesecu novembru stane broširana 70 dinarjev, vezana (koledar bo broširan) pa 100 dinarjev. Zbirko lahko člani delovnega kolektiva Železarne vplačajo v enem ali dveh obrokih prek službe obračuna osebnega dohodka 15. 7. in 15. 8., lahko pa neposredno v pisarni sindikata Železarne (delavski dom). Tisti, ki bodo zbirko plačali direktno na sindikatu do 30. junija, bodo prejeli še knjigo Miška Kranjca Povest o dobrih ljudeh, po kateri je narejen tudi barvni igrani film.

ZBIRKO ROMANOV »LJUDSKA KNJIGA«,

ki zajema naslednje knjige:

Helen Keller: Zgodba mojega življenja

Rogier Vailland: Igra življenja

Edna O'Brien: Dekleta z dežele

Koršunov: Drevored v dežju

Sedeg Hedajat: Hajdi Aga in

Toma Momirovski: Leta nespečnosti

Tudi v tem primeru imajo naročniki na voljo dve izdaji, broširano za letno naročnino 120 din in vezano v celo platno za ceno 200 din. Podobno kot v gornjem primeru lahko člani delovnega kolektiva zbirko plačajo v štirih obrokih kot odtegljaj pri izplačilu osebnega dohodka: 15. 7., 15. 8., 15. 9. in 15. 10.

Knjige, ki so že izšle dobite takoj po oddaji naročilnice, ostale pa sukcesivno.

NAROČILNICA

Podpisani _____, zaposlen v obratu _____

TOZD _____, delavska štev.: _____

NAROČAM REDNO LETNO KNJIŽNO ZBIRKO PREŠERNOVE DRUŽBE broširano za 70 dinarjev, vezano za 100 dinarjev.

NAROČAM ZBIRKO ROMANOV »LJUDSKA KNJIGA« broširano za 120 dinarjev, vezano za 200 dinarjev (neustrezno prečrtaj)

S tem tudi dovoljujem, da se mi v obrokih navedenih v razpisu pri izplačilu mesečnega osebnega dohodka obračuna ustrezna vsota.

Datum: _____ Podpis: _____

NAROČILNICO ODREŽITE IN V PRIMERU KO NE NAROČATE OBEH ZBIRK TISTO, KI NE NAROČATE PREČRTAJTE IN JO NAJKAŠNEJE DO 30. JUNIJA ODDAJTE ALI POŠLJITE PO KURIRSKI POŠTI NA NASLOV: TOVARNIŠKA KONFERENCA SINDIKATA, SZ ŽELEZARNA JESENICE

NAROČITE KNJIGO »PO SLEDOVIH ČRNE ROKE«

V sredini junija bo izšla že tretja knjiga našega rojaka JOŽETA VIDICA pod naslovom PO SLEDOVIH ČRNE ROKE. Tako kot že pri obeh sedanjih knjigah, je tudi to pot zavod Borec, pri katerem bo knjiga izšla, za člane delovnega kolektiva Železarne omogočil plačilo knjige v treh obrokih. Da pa bo odplačevanje še bolj enostavno, so nam na finančno-računskem sektorju omogočili obračunavanje pri izplačilih mesečnih osebnih dohodkov. Tako boste knjigo, ki stane 180,00 dinarjev, lahko plačali v treh obrokih po 60,00 dinarjev – 15. 7., 15. 8. in 15. 9. Založnik in avtor nam zagotavljata, da bomo knjigo prejeli predno bo v prodaji.

NAROČILNICA

Podpisani _____, zaposlen v obratu _____

TOZD _____, delavska številka _____

NAROČAM KNJIGO JOŽETA VIDICA »PO SLEDOVIH ČRNE ROKE« V VREDNOSTI 180,00 dinarjev.

S tem dovoljujem, da se mi trikrat po 60,00 dinarjev obračuna pri izplačilu mesečnega osebnega dohodka:

Datum: _____ Podpis: _____

NAROČILNICO ODREŽITE IN JO NAJKAŠNEJE DO 10. JUNIJA POŠLJITE NA NASLOV: SLOVENSKE ŽELEZARNE – ŽELEZARNA JESENICE, UREDNIŠTVO ŽELEZARJA.

ŠTIPENDIJE IN ŠTUDENTSKE UGODNOSTI

Kadrovski sektor železarne Jesenice sporoča, da je odbor za kadre na svoji seji, dne 30. 5. 1975 za šolsko leto 1975/76 odobril štipendije in študijske ugodnosti za redno izobraževanje in izobraževanje ob delu za naslednje šole:

REDNO IZOBRAŽEVANJE:

- Višje in visoke šole:
 - FNT – metalurgija
 - Fakulteta za strojništvo
 - Fakulteta za elektrotehniko
 - jaki tok: smer elektrotehnika
 - šibki tok: smer ind. elektronika
 - šibki tok: smer avtomatika
 - merilna regulacijska tehnika
 - Ekonomska fakulteta
 - Pravna fakulteta
 - Fak. za sociologijo, politične vede in novinarstvo
 - smer: politične vede
 - Visoka šola za organizacijo dela
 - smer: računalništvo
 - VEKŠ Maribor
- Srednje šole:
 - TSS – metalurški oddelek
 - TSS – strojni oddelek
 - TSS – elektro oddelek
 - UAS – Kranj
- Poklicna kovinarska, metalurška in elektro šola:
 - Strojni mehaniki (ključavničarji)
 - Ključavničarji – varilci
 - Orodni ključavničarji
 - Strugarji
 - Vodovodni instalaterji
 - Obratni elektrifikarji
- Šola za poklicne delavce:
 - Talilci pri plavžu, SM peči in elektro peči
 - Valjavci
 - Žičarji
 - Hladno valjavci

Kandidat mora poslati za štipendijo priložiti:

- natančno izpolnjen obrazec 1.65, ki ga je izdala Državna založba Slovenije (prošnja za štipendijo); pri podatkih o dohodkih je treba upoštevati osebne dohodke za leto 1974,
- prepis zadnjega šolskega spričevala in diplome ali potrdilo o številu in ocenah opravljenih izpitov,
- izjavo, da ne prejema štipendije pri drugem štipenditorju.

IZOBRAŽEVANJE OB DELU

- Višje in visoke šole:
 - Visoka šola za organizacijo dela I. stopnja
 - Metalurška fakulteta I. stopnja
 - VTŠ – Maribor
 - strojna smer
 - elektro smer
 - VEKŠ I. stopnja ali ekonomska fak. I. stop.
 - Podiplomski študij
- Srednje šole:
 - TSS – metalurški oddelek
 - TSS – strojni oddelek (zadnja 2 letnika)
 - TSS – elektro odelok (zadnja 2 letnika)
- Triletna poklicna šola:
 - (ključavničarji, strugarji in drugi kovinarski poklici)
- Dveletna šola za poklicne delavce:
 - (talilci, hladno valjavci, valjavci, žičarji, ključavničarji)

Kandidati pod 1. in 2. morajo poslati za izobraževanje ob delu priložiti:

- priporočilo obrata,
- potrdilo o družbenopolitični aktivnosti v zadnjih 5 letih.

Dokončen izbor bo opravil odbor za kadre. Izbrani kandidati bodo pridobili študijske ugodnosti po določilih omenjenega odbora.

Rok za prijavo za redno izobraževanje in izobraževanje ob delu je do 5. 7. 1975.

RAZPIS

za vpis v 1. letnik gimnazije Jesenice in oddelka pedagoške smeri pri gimnaziji Jesenice za šolsko leto 1975/76.

V šolskem letu 1975/76 bo gimnazija Jesenice sprejela do 96 dijakov v 1. letnik; v 1. letnik oddelka pedagoške smeri pa bomo sprejeli do 32 dijakov. Prošnje na razpis je treba vložiti do 20. junija 1975 na naslov: Razpisna komisija pri Centru srednjih šol Jesenice, Trg Toneta Čufarja 1.

Pogoji za vpis so naslednji:

- uspešno dovršena osemletna osnovna šola
- starost do 18 let

Kot prošnjo na razpis naj kandidati izpolnijo »Prijavo za vpis v 1. letnik gimnazije« (obrazec 1.20) ki se dobi v knjigarni. Ista prijava velja tudi za oddelek pedagoške smeri. Priložiti je treba naslednje dokumente:

- dijaško knjižico iz vseh nižjih razredov osnovne šole
- zaključno spričevalo v originalu
- izpisek iz matične knjige

Prijavo je treba kolkovati z 1. – dir državne takse. Na zadnji strani prijave mora vsak dijak navesti, katerega tujega jezika se želi učiti poleg angleščine, ki je na šoli prvi tuj jezik. Drugi tuj jezik, ki bo prav tako obvezen, si dijaki izberejo sami. Za izbor prideta v poštev nemščina in francoščina. Dijaki pedagoške smeri imajo za prvi tuj jezik angleščino, za drugega pa nemški jezik.

Kandidati, ki so osmi razred končali z dobrim ali zadostnim uspehom, bodo opravljali preizkus znanja iz slovenskega jezika, angleškega jezika in matematike, in to samo pisno. Preizkus znanja bo 25. junija 1975 od 10. do 14. ure v prostorih gimnazije. Rezultati preizkusa znanja bodo razglašeni na oglasni deski v avli gimnazije v petek, 27. junija 1975 od 9. ure dalje. Kandidatom, ki so osmi razred osnovne šole opravili z odličnim ali s prav dobrim uspehom, ne bo treba opravljati preizkusa znanja.

V šolskem letu 1975/76 bo ekonomska šola na Jesenicah sprejela do 34 kandidatov v prvi letnik. Prošnje na razpis je treba vložiti do 20. junija 1975 na naslov: Razpisna komisija pri Centru srednjih šol Jesenice, Trg Toneta Čufarja 1. Pogoji za vpis so enaki kot za vpis na gimnazijo. Dijaki imajo samo en obvezen tuj jezik in to angleščino, drugi jezik pa je neobvezen.

KRAJEVNA SKUPNOST JAVORNIK-KOROŠKA BELA

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo stavbe bivše šole v Javornškem rovtu.

Podatki in pogoji za licitacijo:

- Pritlična in delno komunalno urejena stavba;
- Izmere stavbe so 12 x 9 metrov;
- Površina celotnega zemljišča (parcele) 1292 kv. metrov k.o. Javornški rovt;
- Izklicna cena 40.000 din;
- Pogoji: kupec položi varščino v višini 400 din v pisarni krajevne skupnosti en dan pred licitacijo;
- Končni kupec je dolžan oz. se obvezuje, da v stavbi programira izgradnjo prostora v izmeri okrog 20 kv. metrov za potrebe OO ZSMS Javornški rovt in ostale družbenopolitične organizacije za njihovo dejavnost in stalno uporabo;
- Licitacija bo v torek 10. junija ob 18. uri v delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

7. junija holandski barvni film OPICA IN SUPER OPICA, režija in scenarist Bert Jaanstra, ob 15. uri.

Da so posneli dokumentarni film Opica in super opica, so ustvarjalci filma skupaj z znanstveniki prevozili in prehodili pot dolgo 75.000 km.

7. in 8. junija amer. barvni film SKORPION, v režiji Michael Winner, v gl. vlogi Alain Delon, ob 17. in 19. uri.

9. in 10. junija amer. barvna glasbena komedija TOM SAWYER, v režiji Don Taylor, v gl. vlogi Johnny Whitaker, ob 17. in 19. uri.

11. junija italij. CS barvni film BRANDON LOVEC NA IZSILJEVALCE, v režiji Sergio Carrone, v gl. vlogi Anthony Steffen, ob 17. in 19. uri.

12. junija zaprto!

13. junija amer. CS barvni film SLEPAR IN BLODNICA, v režiji Robert Altman, v gl. vlogi Warren Beatty, ob 17. in 19. uri.

14. junija amer. barvni film TOM SAWYER, ob 15. uri.

14. in 15. junija amer. barvni film HARIJEVA TOLPA, v režiji Richard Fleischer, v gl. vlogi Lee Marvin, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

7. in 8. junija amer. barv. film TOM SAWYER, ob 18. in 20. uri.

8. junija hol. barvni film OPICA IN SUPER OPICA, ob 10. uri.

9. in 10. junija amer. barvni film SKORPION, ob 18. in 20. uri.

11. junija zaprto!

12. junija hol. barvni film OPICA IN SUPER OPICA, ob 18. in 20. uri.

13. junija italij. CS barvni film BRANDON LOVEC NA IZSILJEVALCE, ob 18. in 20. uri.

14. in 15. junija nem. barvni film KAPETAN, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

7. junija angl. barvni film OD-KUPNINA.

8. junija hol. barvni film OPICA IN SUPER OPICA.

11. junija amer. barvni film TOM SAWYER.

14. junija amer. barvni film SKORPION.

Kino DOVJE-MOJSTRANA

7. junija amer. barvni film DIAMANTI ZA SVOBODO.

8. junija angl. barv. film OD-KUPNINA.

14. junija amer. barvni film TOM SAWYER.

KOČA NA STOLU ODPRTA

Obiskovalce Karavank obveščamo, da je Prešernova koča na Stolu od 31. maja dalje odprta in redno oskrbovana. Za obisk Stola iz smeri Zelenice in od Valvasorjevega doma ni potrebno posebno dovoljenje, za prehod preko Belščice in Medjega dola pa je obvezna veljavna planinska izkaznica.

PD Javornik-Kor. Bela

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame

ANTONIJE PINTAR

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom ter sodelavcem nabavnega oddelka za izrečeno sožalje, izkazano pomoč in podarjene vence ter cvetje.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

ZALUJOČI: sin Franc z družino

ZAHVALA

Ob težki in nenadni izgubi našega preljubelega sinčka in vnuka

SANDIJA PETROVIČA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v teh težkih trenutkih in z nami sočustvovali. Zahvaljujemo se sosedom iz Bokalove 9 za vso pomoč, podarjen venec in cvetje. Zahvaljujemo se vsem voznikom osebnih avtomobilov ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: očka, mamica, družina Sobotni ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Delovni enoti družbene prehrane se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Vida Meh

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem za čestitke, ki sem jih prejel ob podelitvi prvomajske nagrade dela.

Ivan TUŠAR
montaža Javornik

KK KOPER : KK JESENICE (ČL.) 88:78

V Kopru je bila 31. maja prvenstvena tekma sedmega kola v 1. SKL-B ligi. Pred 300 gledalci sta sodila Catelani (Nova Gorica) in Skubin (Tolmin).

Na težkem gostovanju v Kopru so Jeseničani doživeli tretji poraz. Moštvo Kopra igra v zelo dobri formi in je zadnje štiri tekme odločilo v svojo korist in se je to zmago na lestvici po točkah izenačilo z Jeseničani.

Tekmo je na začetku precej oviral veter, kar kaže tudi majhno število doseženih košev v prvem polčasu, ko je bila igra enakovredna. V drugem polčasu so najprej povedli domačini, nato pa Jeseničani s štirimi točkami. Tedaj so naredili nekaj zaporednih napak, kar so domačini izkoristili in si nabrali potrebno vodstvo. Čeprav so se Jeseničani trudili, niso uspeli doseči več kot častnega poraza.

Proti Kopru so nastopili: Mišič 4, Šmid 7, Pirih P., Mihelič, Muharemovič, Bizjak, Lozar 2, Čampa, Vauhnik 31, Pirih D. 23, Vujačić 9, Noč 2.

Naslednjo prvenstveno tekmo igrajo Jeseničani zopet v gosteh, tokrat proti Salonitu v Anzovem.

ŠENČUR : JESENICE (pionirji) 41:44

Pionirji košarkarskega kluba so v soboto odšli na gostovanje v Šenčur, kjer so naleteli na izredno žilavega nasprotnika. Le z največjo težavo so premagali svoje sovratnike, zopet pa so zaigrali boljše v obrambi kot v napadu. Ob večji preciznosti pri metanju na koš, bi lahko slavili mnogo izdatnejšo zmago, vseeno pa je njihova prva zmaga na tujem polju, za kar je zaslužna celotna ekipa.

Košje za Jesenice so dosegli Rakovič 25, Samardžija 9, Mitja Mlinarič 8 in Mazini 2, nastopili pa so še Marjan Mlinarič, Pivač, Pušič, Klinar in Kržič.

ŠENČUR : JESENICE (pionirke) 29:59

Tretjo tekmo in s tem tretjo zmago, so jeseniške pionirke zabeležile v Šenčurju, kjer so se pomerile s tamkajšnjimi sovratnicami.

Jesenice so kljub izredno grobi igri nasprotnice uspeli zmagati in sicer z visokim rezultatom 59:29.

Igra zaradi spotikanja in nešportnih potez igralcev iz Šenčurja ni bila ravno naboj športna, kar pa ni posebej vplivalo na sodnika, ki kljub grobemu prekršku nad našo igralko, ni dosodil niti osebne napake.

Pri zadetkih so bile uspešne: Malacka, Vrdoljak, Potočnik, Vavpotič in Mulalič.

V vseh treh dosedanjih srečanjih so za Jesenice nastopile: Brkič, Vrdoljak, Malacka, Kerbar, Crnovič, Mulalič, Srpak, Potočnik, Leskovar, Kuplenik, Vavpotič in Ikalet.

W

TURNIR V MOJSTRANI

V Mojstrani je bil 24. maja, v počastitev dneva mladosti košarkarski turnir, na katerem so sodelovale ekipe: KK Radovljica, KK Jesenice, ekipa jeseniških študentov, ŠSD Janca Poldra iz Mojstrane in KK Mojstrana.

V prvi tekmi so se pomerili učenci ŠSD Mojstrana in mladinci KK Jesenice. Tekma je bila zanimiva. Učenci so se presenetljivo dobro upirali nasprotniku. Z metom od daleč sta se izkazala Miha Vilman in Franci Urbas. Prvi polčas se je končal z neodločenim rezultatom. V nadaljevanju so gostje začeli s presingom ter tako povedli in z lahko zmago. Tekmo sta sodila Mirko Janič in Ivo Skumavc.

V drugi tekmi med KK Radovljico in študenti, ki niso nastopili kompletni, so se zadnji kar dobro upirali članski vrsti Radovljice, ki so tudi zmagali z rezultatom 50:48.

V tretji tekmi sta se srečali ekipi študentov in ŠSD Mojstrana. Študentje so dobro izkoristili svojo višino, vendar so kljub temu izgubili tekmo, ker so učenci izredno dobro zadevali od daleč. Pokazalo se je tudi delo mentorja Emila Brezavška, ki se je z učenci pripravljajal na turnir.

V prvi finalni tekmi med KK Jesenice in KK Mojstrana so zmagali domačini. Tekma je bila lepa. Ekipi sta se stalno menjavali v vodstvu. Jeseničani so prikazali dobro igro, vendar se jim je poznala odsotnost njihovega najboljšega strelca Piriha in Janča, ki zaradi poškodbe ne igra.

V srečanju med Jeseničani in Radovljico, so slednji tekmo zlahka dobili. Bili so boljši v metih in skokih. Pokazalo pa se je, da je mladincem Jesenic primanjkovalo kondicije, kajti žreb je določil, da so igrali več tekem zaporedoma.

V zadnji tekmi so Radovljčani premagali ekipo KK Mojstrana in tako postali zmagovalci turnirja.

Ob koncu turnirja je predsednik kluba pozdravil tekmovalce, jim podelil diplome in prehodni pokal ter jih povabil na naslednji turnir leta 1976.

Tekme so bile dobro organizirane. KK Mojstrana pa se zahvaljuje ravnateljstvu osnovne šole za razumevanje pri odobritvi telovadnice. Ta turnir bo postal tradicionalen in upamo, da se ga bodo udeleževale vse ekipe.

Ivo Skumavc

Namizni tenis

USPEH V TRSTU

Preteklo soboto in nedeljo je bilo v Trstu četrto tekmovalstvo za »trofej Julijskih Alp«. Tega tekmovalstva se udeležujejo ekipe iz Furlanije-Juljske krajine, Benečije, Koroške in Slovenije. Letos je sodelovalo devet ekip, med katerimi je bila tudi ekipa Jesenic.

Ekipa Jesenic, ki so jo sestavljali Vidmar in Buh, kot okrepitev pa je nastopil Ojstršek, ki drugače nastopa za Kemičarja iz Hrastnika, je v svoji skupini osvojila prvo mesto, tako so imeli pravico nastopa v finalu, kjer sta poleg naše ekipe igrali še ravenski Fužinar in domača ekipa C.U.S.

V prvi partiji finala so Jeseničani gladko premagali ekipo Fužinarja z rezultatom 5:0, prav tako pa so domači igralci iz Trsta, ki so bili okrepitvi z igralci iz vse Italije, premagali Fužinarja in tako je o prvem mestu odločal dvoboj med Jeseničani in ekipo C.U.S. Naši so v finalu zaigrali slabše kot pa v prejšnjih partijah, kajti poznala se jim je utrujenost in tako so finalni dvoboj izgubili z rezultatom 0:5. Kljub porazu v finalu, pa je drugo mesto velik uspeh za našo ekipo, ki še le nekaj časa igra v najmočnejši postavi z Buhom in Vidmarjem na čelu, zato od njih v naslednji sezoni lahko pričakujemo še več podobnih ali pa še boljših rezultatov.

JESENICE : KAMNA GORICA 5:1

V tretjem kolu tekmovalstva za jugoslovanski namiznoteniški pokal, je ekipa Jesenic nastopila v Kamni gorici, kjer so se pomerili z domačo ekipo. Dvoboj, ki ni bil posebno zanimiv, kajti občutna je kvaliteta razlika med ekipama, se je končal z gladko zmago Jesenic z rezultatom 5:1. Edino zmago za domačine je dosegel veteran in velik entuziast za namizni tenis Lado Kržišnik, ki je premagal po letih precej mlajšega Belca. Poleg Belca sta za Jesenice nastopila še Buh in Legat.

S to zmago so se Jeseničani uvrstili v četrto kolo.

R.

Kegljanje na tufaltu

MEDRAZREDNO TEKMOVANJE

ŠSD Železar iz ŽIC je v svojem kratkotrajnem delovanju organiziral medrazredno tekmovalstvo v kegljanju na tufaltu. To je bila prva večja akcija ŠSD.

Najboljši uspeh je dosegla štiričlanska ekipa 3. M razreda s 772 podrtimi keglji, sledi 2. b razred s 733 in 4. S s 729 keglji. Nastopilo je devet štiričlanskih ekip.

Vsak tekmovalcev je imel na voljo 25 metov na polno in 25 na čiščenje. Največ kegljev so podrti: Jože Srpak 211, Brane Šuvak 208, Srečo Tomažič 206, Janko Srna 199, Enes Čatač 198, Andrej Černe 195 in Zoran Rogelj 195, itd.

N. J.

Rokomet

DOBRA IGRA PROTI PRVOUVRŠČENEMU

Jesenški rokometarji so, čeprav so tekmo izgubili, zopet zaigrali dobro, tokrat proti ekipi Dobove v gosteh. Tekmo, ki so jo odigrali v soboto, 31. maja, v Dobovi, sta dobro sodila Ček in Kozamernik iz Ljubljane.

Čeprav nekoliko utrujeni po napornih vožnjah, so Jeseničani tekmo dobro začeli, saj so povedli in vodili celo s 4:1. Domači igralci pa niso dosegli presenečenja in so izenačili na 5:5, 6:6 in 7:7. Jeseničani so igrali ves prvi polčas odlično. Vsa ekipa je igrala dobro. Po nekajtedenskem počitku, zaradi poškodbe, je v vratih

Mladinsko moštvo KK Jesenice. Stojijo zadaj: Noč — trener, Surjan, Cetina, Oblak, Gazvoda, Pirih P., Smolej, Janjič, Štepec — pomočnik trenerja, spredaj: Berginc, Beznik, Gorenc, Varl, Ličof.

branil Šporar, ki je bil neresljiv problem za domače igralce. V drugem delu prvega polčasa so naredili Jeseničani nekaj napak in domačini niso težko doseči lahko prednost. Prvi polčas so dobili igralci Dobove s 15:13.

Tudi v drugem polčasu je bila igra obeh ekip odlična. Domači so vodili le za dva zadetka prednosti do rezultata 20:18, nakar so Jeseničani nekoliko popustili, kar je bilo dovolj, da je prvouvrščena ekipa LCRL povečala vodstvo in zmagala s 34:27.

Jesenški rokometarji so v spomladanskem delu prvenstva prikazali nekaj dobrih iger. Ena takih je bila tudi proti Dobovi. Ves čas so igrali učinkovito v napadu in dokaj dobro v obrambi, ki je po povratku vratarja Šporarja postala zanesljivejša. V ekipi ni bilo slabega igralca. Vsi so se trudili in pokazali precej svojega rokometnega znanja, predvsem mladi Peternel, ki se razvija v odličnega strelca. Če bi ekipa igrala tako tudi v jesenskem delu, ne bi bila tako odločno zasidrana na zadnjem mestu.

V Dobovi so igrali: Šporar B., Rebolj, Pogačnik 2, Prešeren 8, Šubic 4, Peternel 7, Pavlič 6, Šporar J. in Boltežar.

Sedemmetrovke: Jesenice 4 (2), Dobova 7 (4); izključitve: Jesenice 9 min., Dobova 6 min.

Jeseničani bodo igrali v soboto, 7. junija tekmo XXI. kola in zadnjo tekmo v LCRL na svojem igrišču, z drugouvrščeno ekipo Brežice.

-tok

Nogomet

BRITOF : JESENICE 0:1 (0:1)

V nedeljo so Jeseničani v devetem kolu prvenstva TNZ Gorenjske gostovali v Šenčurju, kjer so odigrali prvenstveno tekmo z moštvom Britofa in zmagali z rezultatom 1:0 (1:0).

Oslabljeno moštvo Jesenic, ki je nastopilo brez petih igralcev prvega moštva, je s poštrevnovalno igro uspelo prinesiti obe točki iz vročega Šenčurja. Domačini so imeli v prvem polčasu rahlo terensko premoč, vendar je zaradi odlične igre naše obrambe niso mogli tudi realizirati. Jeseničani so prišli v vodstvo v 22. minuti, ko je Ljušič iz razdalje kakšnih 25–30 metrov ukanil vratarja domačega moštva.

Tudi na začetku drugega polčasa so imeli domačini pobudo v svojih rokah, vendar le za kratek čas. Gostujoči napadalci so zaigrali mnogo bolje in so ustvarili nekaj izredno lepih priložnosti za doseg gola, ki pa jih niso realizirali.

S to zmago so se jeseniški nogometarji povzpeli na tretje mesto na prvenstveni lestvici. Še nadalje pa so ostali edino neporaženo moštvo v spomladanskem delu tekmovalstva v TNZ Gorenjske.

LTH : JESENICE 4:3 (1:1, 0:1, 0:0, 0:0)

V nedeljo, 1. junija je mladinsko moštvo Jesenic odigralo v Kranju finalno tekmo za naslov prvaka Gorenjske z moštvom LTH iz Škofje Loke in srečanje izgubilo z rezultatom 4:3.

Proti fizično močnejšemu nasprotniku so mladinci Jesenic zaigrali dobro in že v 8. minuti je Sulejmanović premagal vratarja gostov, vendar je žoga zadela le vratnico in se odbila v polje. Naših to ni

zmedlo, temveč so nadaljevali z obleganjem gola Ločanov. Svojo premoč so realizirali v 28. min., ko je Sulejmanović s tokrat odlično merjenjem strelom dosegel lep gol.

V drugem polčasu je bila igra v glavnem enakovredna, saj sta obe moštvi igrali odprto in poskušali doseči gol. Pri tem so imeli več športne sreče Ločani, saj so iz na pogled nevarne situacije uspeli rezultat izenačiti. Jeseničani pa so v tem delu le dvakrat zadeli vratnico.

Ker se je tekma v regularnem času končala neodločeno, sta moštvi odigrali dvakrat po deset minut podaljška in ker tudi v podaljških ni prišlo do zmagovalca, sta moštvi izvajali enajstmetrovke. Pri tem so bili Ločani natančni in zmagali z rezultatom 4:3.

Kljub porazu zaslužijo mladi nogometarji NK Jesenice za izredno poštrevnovalno in fer borbo vse priznanje. Ne moremo pa mimo ugotovitve, da jim tokrat športna sreča res ni bila naklonjena, saj so kar trikrat zadeli vratnico gola Ločanov.

JESENICE : BLEDE 0:0 (0:0)

V soboto, 31. maja so pionirji odigrali prvenstveno tekmo z moštvom Bleda. Tekma se je končala z neodločenim rezultatom 0:0.

Na težkem blatnem igrišču najmlajši nogometarji niso mogli prikazati vsega kar znajo in je rezultat realen odraz moči na igrišču.

V soboto, 7. junija igra člansko moštvo doma ob 17. uri prvenstveno tekmo z moštvom Primskovega.

Pionirsko moštvo pa isti dan gostuje v Boh. Bistrici, kjer bo odigralo prvenstveno tekmo z moštvom TVD Bohinj.

Odbojka

BRANIK : JESENICE 3:2

V soboto so Jeseničani zamudili še zadnjo priložnost, da bi osvojili vsaj drugo mesto. Gostovali so pri mariborskem Braniku, ki je spomladi dobil doma vse tekme. Jeseniška ekipa je odlovala okrnjena, saj so manjkali nekateri standardni igralci. Za Jesenice so nastopili: Divjak, Bogataj, Bergelj, Kovač, Erjavec in Rajgelj.

Jeseničani so pokazali z Branikom eno izmed svojih boljših iger. Igrali so dobro v vseh setih, razen v drugem, kjer so zelo popustili. Posebno dobra je bila igra na mreži, saj so domačini kot gostje pokazali močne in precizne udarce. Lepo igro je motil le sodnik, saj je z neenakim kriterijem po nepotrebnem razburjal duhove na obeh straneh. Posebno slab pa je bil stranski sodnik, saj je Jeseničanom v tretjem setu neupravičeno dosodil petnajsto točko in domačini so osvojili pomemben set. Po izgubljenem tretjem setu so se gostje zbrali in po boljši igri izenačili rezultat na 2:2.

Sojenje se je od tu dalje izboljšalo, le da so domači igralci in gledalci hoteli na vse načine vznemiriti Jeseničane. V petem setu so povedli domačini, gostje pa s jih z dobro igro ujeli pri rezultatu 11:11. Tu pa so gostje odpovedali. Naredili so nekaj začetniških napak in zmaga je pripadla Braniku. Ponovila se je slika s tekme s Savo in Bledom, kjer v zaključku tekme Jeseničani niso vzdr-

žali psihičnega pritiska, lahko pa bi rekli, da niso imeli tudi športne sreče. Tako so v borbi za prvaka Jeseničani potegnili krajši konec, saj so izgubili vse tri zadnje tekme in z enakim številom točk kot Bled in Mežica pristali na četrtem mestu.

Naslov prvaka je osvojila Sava iz Črnuča, drugi je Bled, tretja Mežica, četrte Jesenice, peti Branik, itd.

Zanimivo je, da sta med prvimi in petimi le dve točki razlike, kar kaže na veliko izenačenost ekip. Iz lige sta izpadla Kamnik in Koper, kar je tudi malo presenečenje.

V tem tednu se pričena tekmovalstvo za jugoslovanski pokal. Jeseničani igrajo v četrtek v Bohinju.

P.

KOPRČANKE V NADALJNJE TEKMOVANJE

V soboto, 31. maja, je bila v Kopru prvenstvena tekma II. ženske lige v odbojki med OK Koprkom in ŠSD Kovinar Jesenice. Zmagale so Koprčanke z rezultatom 3:2 (15:11, 5:15, 15:1, 9:15, 16:14). Tekma je bila vsekozi zanimiva. Ekipi sta bili precej izenačeni in sta se v vodstvu stalno menjavali. V zadnjem setu so Jeseničanke vodile z 12:14 vendar pa so naredile usodni napaki in domačinke so slavile zmago.

Kljub porazu ne moremo reči, da so Jeseničanke igrale slabo. V zadnjem setu jim je zmanjkalo predvsem psihične zbranosti, saj so navijali vso tekmo burno spodbujali svoje moštvo tako, da se v določenih trenutkih ni bilo moč zbrati. Koprčanke so si s to zmago priborile vstop v nadaljnje tekmovalstvo.

Če ocenimo vse nastope ŠSD Kovinar v tej ligi, lahko rečemo, da nas ni razočaral. Zasedel je drugo mesto v svoji skupini in to je za dijakinje centra srednjih šol lep uspeh. Upamo, da se bodo tudi drugo leto udeležile pod vodstvom Toneta Smitka podobnih tekmovalstev z istim uspehom, pa čeprav ne bo nekaj četrtošolk, ki so letos uspešno nastopale v ekipi. To vrzel pa bodo sigurno zapolnile mlajše, saj zanimanja za odbojko na centru ne manjka.

Za ŠSD so nastopile: Volarič, Brun, Rožanc, Tomažič, Golobčič, Šušteršič in Brunček.

Pika